ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ОБРЕНОВАЦ ЗА ПЕРИОД 2027 - 2031. године

2027. године

Процес израде Локалног акционог плана за младе Градске општине Обреновац за период 2027–2031. године подржала је Градска општина Обреновац, уз допринос Савета за младе, координатора тематских радних група, младих и партнерских институција и организација. У припреми документа коришћени су достављени подаци институција и организација, резултати истраживања, прикази стања по областима и предлози и коментари прикупљени током консултативног процеса.

Координатори израде ЛАП-а: Огњен Милосављевић, Тамара Ћирић и Душко Крстић.

Координатори тематских радних група — чланови Савета за младе Градске општине Обреновац:

- **Марко Петровић** — Омладински рад, Омладински центар и простори за младе;
- **Виолета Јеличић** — Информисање, саветовање и мобилност младих;
- **Марко Пешић** — Образовање, компетенције, запошљивост и предузетништво младих;
- **Јелена Спасић** — Активизам, волонтеризам и омладинске иницијативе;
- **Ивана Гаврић** — Култура, креативност и слободно време младих;
- **Милица Ристић** — Здравље, ментално здравље, безбедност и благостање младих;
- **Анђела Стаменковић Ристић** — Социјална укљученост и једнаке могућности;
- **Невена Павловић** — Заштита животне средине и одрживи развој у локалној заједници.

Институције, организације и други партнери у процесу израде ЛАП-а: Савет за младе Градске општине Обреновац; Канцеларија за младе Градске општине Обреновац; Комисија за образовање; Комисија за спорт; Комисија за сарадњу са удружењима и омладином; Градски центар за социјални рад — Одељење Обреновац; Дом здравља Обреновац; Национална служба за запошљавање; Полицијска станица Обреновац; Црвени крст Обреновац; Спортско-културни центар „Обреновац“; Библиотека „Влада Аксентијевић“; ЈКП „Топловод“ Обреновац; Гимназија у Обреновцу; Пољопривредно-хемијска школа Обреновац; Прва обреновачка основна школа; Основна школа „Јефимија“; Основна школа „Јован Јовановић Змај“; Основна школа „Посавски партизани“; Основна школа „Никола Тесла“, Скела; Основна школа „Дражевац“;представници родитеља и удружења родитеља младих са инвалидитетом и сметњама у развоју, као и млади и представници удружења, ученичких парламената и неформалних група укључени у консултативни процес.

Термини који се у овом документу односе на положаје, професије, односно занимања у мушком роду, подразумевају исте термине у женском роду.

Предговор

Одрастање у Обреновцу треба да пружи младима прилику да уче, раде, стварају, буду безбедни и учествују у одлукама које обликују њихов живот. Наша одговорност је да препознамо шта им је на том путу потребно и да, заједно са њима, градимо доступну и поуздану подршку у локалној заједници. Са тим опредељењем припремљен је Локални акциони план за младе Градске општине Обреновац за период 2027–2031. године.

Овим документом настављамо развој локалне омладинске политике, ослањајући се на искуства претходних планова и сарадњу са младима, установама, организацијама и стручњацима. Истовремено, одговарамо на потребе нових генерација и промене које утичу на њихову свакодневицу. Дигиталне технологије мењају начине учења, комуникације и рада, а прелазак из образовања у запослење и самосталан живот захтева нова знања, доступне информације и континуирану подршку. Ментално здравље, квалитет међуљудских односа, безбедност и здрава животна средина заслужују пажњу у сваком делу наше општине.

План је припреман кроз рад Савета за младе и тематских радних група, анализу расположивих истраживања и података и консултације са младима и партнерима у локалној заједници. Достављени предлози институција, организација, стручњака и родитеља помогли су да боље сагледамо потребе младих, ограничења постојеће подршке и могућности за њено унапређење. Такав дијалог треба да остане саставни део спровођења плана.

Посебно место у новом ЛАП-у имају омладински рад, развој Омладинског центра и доступност простора за младе. Желимо да млади имају места на којима су добродошли, где могу да добију информације и подршку, развијају своја интересовања, покрећу иницијативе и сарађују. Подједнако је важно да програми стигну до младих који у њих сада нису укључени, кроз сарадњу са школама, удружењима и месним заједницама, теренски рад и активности у сеоским насељима.

Кроз осам међусобно повезаних области, план обухвата омладински рад и просторе за младе; информисање, саветовање и мобилност; образовање, компетенције, запошљивост и предузетништво; активизам и волонтеризам; културу, креативност и слободно време; здравље, ментално здравље и безбедност; социјалну укљученост и једнаке могућности; као и заштиту животне средине и одрживи развој. Ове области повезује намера да подршка младима буде разумљива, доступна и повезана са њиховим стварним потребама.

ЛАП је намењен младима од 15 до 30 година. Млади се разликују по животним околностима, интересовањима, способностима и подршци која им је доступна. Зато једнаке могућности захтевају да препознамо и отклањамо конкретне препреке учешћу. Посебну пажњу посвећујемо младима са инвалидитетом и сметњама у развоју, младима из сеоских насеља, младима у ризику од сиромаштва

и социјалне искључености и свима којима су постојећи програми и услуге теже доступни. Поштовање достојанства, родне равноправности и права сваке младе особе, без дискриминације по било ком основу, полазиште је свих области овог плана.

Млади треба да имају стварну могућност да предлажу, одлучују и учествују у спровођењу и праћењу активности. Наш задатак је да обезбедимо простор за њихове идеје и јасне повратне информације о предлозима које упућују. Подршком ученичким парламентима, удружењима, неформалним групама, волонтерима и омладинским иницијативама јачамо поверење и заједничку одговорност за развој Обреновца.

Спровођење ЛАП-а захтева сарадњу Градске општине, надлежних градских и републичких органа, установа, школа, организација цивилног друштва, привреде и младих. У тој сарадњи важно је да улоге буду јасне, да се поштују надлежности и стручни стандарди и да се расположива средства усмеравају према утврђеним приоритетима. Остваривање плана пратићемо кроз реализоване активности, доступност подршке и искуства младих који је користе, уз јавно представљање резултата и уочених тешкоћа.

Захваљујем младима, члановима Савета за младе, координаторима и учесницима радних група, институцијама, организацијама и свима који су знањем, подацима и предлозима допринели припреми овог документа. Позивам их да исту посвећеност задржимо и током његовог спровођења. Желимо Обреновац у којем млади могу да развијају своје способности, добију подршку када им је потребна и својим радом и идејама учествују у животу заједнице.

Председник Градске општине Обреновац
др Милош Пековић

С А Д Р Ж А Ј

Предговор ... 3
С А Д Р Ж А Ј ... 5
I. део УВОД ... 10
1. Полазне основе ... 10
Процес израде ЛАП-а ... 11
Полазишта за избор циљева и мера ... 12
Правни и стратешки оквир ... 13
2. Циљна група коју обухвата Локални акциони план за младе ... 13
3. Основни демографски подаци и подаци о градској општини Обреновац ... 15
Млади у структури становништва ... 15
Образовни и институционални ресурси ... 16
4. Визија, принципи и општи стратешки циљеви ... 16
4.1. Визија ... 16
4.2. Принципи ЛАП-а ... 17
4.3. Приоритетне области и општи стратешки циљеви ... 18
5. Истраживање потреба, интересовања и ставова младих у Обреновцу ... 20
Подаци институција и организација ... 20
Анкета међу младима из 2026. године ... 20
Ранија истраживања и локални документи ... 21

Консултативни налази ... 21
6. Дефинисање проблема по областима којима се бави ЛАП ... 21
6.1. Омладински рад, Омладински центар и простори за младе ... 22
6.2. Информисање, саветовање и мобилност младих ... 22
6.3. Образовање, компетенције, запошљивост и предузетништво младих ... 23
6.4. Активизам, волонтеризам и омладинске иницијативе ... 23
6.5. Култура, креативност и слободно време младих ... 24
6.6. Здравље, ментално здравље, безбедност и благостање младих ... 25
6.7. Социјална укљученост и једнаке могућности ... 25
6.8. Заштита животне средине и одрживи развој у локалној заједници ... 26
II. део Локални Акциони план за младе градске општине Обреновац ... 27
1. ОМЛАДИНСКИ РАД, ОМЛАДИНСКИ ЦЕНТАР И ПРОСТОРИ ЗА МЛАДЕ ... 27
2. ИНФОРМИСАЊЕ, САВЕТОВАЊЕ И МОБИЛНОСТ МЛАДИХ ... 34
3. ОБРАЗОВАЊЕ, КОМПЕТЕНЦИЈЕ, ЗАПОШЉИВОСТ И ПРЕДУЗЕТНИШТВО МЛАДИХ ... 42
4. АКТИВИЗАМ, ВОЛОНТЕРИЗАМ И ОМЛАДИНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ ... 54
5. КУЛТУРА, КРЕАТИВНОСТ И СЛОБОДНО ВРЕМЕ МЛАДИХ ... 62
6. ЗДРАВЉЕ, МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ, БЕЗБЕДНОСТ И БЛАГОСТАЊЕ МЛАДИХ ... 70
7. СОЦИЈАЛНА УКЉУЧЕНОСТ И ЈЕДНАКЕ МОГУЋНОСТИ ... 85
8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ ... 108
III ДЕО — МЕХАНИЗМИ ОДРЖИВОСТИ ЛАП-а ... 119
Неопходни механизми реализације, праћења и вредновања ЛАП-а ... 119
1. Тела и органи задужени за младе на нивоу локалне управе ... 120
1.1. Одељење за информисање и бригу о младима — Одсек за друштвену бригу о младима и Канцеларија за младе ... 121
2. Институционалне структуре учешћа младих ... 122

2.1. Савет за младе ... 123
Задаци Савета за младе ... 123
Састав Савета за младе ... 124
Предлагање и избор чланова ... 125
Мандат, престанак чланства и замена чланова ... 126
Председник, заменик председника и одлучивање ... 127
Годишњи програм Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а ... 128
Јавност рада и извештавање ... 129
Сарадња са Координационим телом и Омладинским центром ... 129
Услови за рад и спровођење ... 130
2.2. Удруживање и умрежавање младих ... 130
3. Финансирање ЛАП-а за младе ... 131
3.1. Буџет за младе ... 131
3.2. Конкурс за спровођење ЛАП-а ... 132
Право учешћа ... 132
Критеријуми за избор програма и пројеката ... 133
Услови финансирања ... 133
Конкурсна комисија ... 133
Избор, уговарање и праћење реализације ... 134
4. Програми и простор за младе ... 134
4.1. Клуб за младе и Омладински центар ... 134
Однос са Канцеларијом за младе и локалном управом ... 135
Учешће младих и Програмски савет Центра ... 135
Простор и ресурси доступни младима ... 136

Информисање и саветовање ... 137
Неформално образовање ... 137
Међународни омладински рад и мобилност ... 138
Волонтерски омладински рад ... 138
Активно грађанство ... 138
Истраживачки рад ... 139
Културни, креативни и алтернативни садржаји ... 139
Додатна програмска и ресурсна подршка ... 140
Потребни ресурси и територијална доступност ... 140
4.2. Програм неформалног образовања младих ... 141
4.3. Програм информисања и саветовања младих ... 142
Информисање младих ... 142
Подршка омладинским групама ... 143
Опште омладинско саветовање и усмеравање ... 143
Ментално здравље и сарадња у оквиру Протокола ... 144
Организација и унапређивање програма ... 145
4.4. Волонтерски програм ... 145
1. Локални волонтерски сервис ... 146
2. Интернационални волонтерски сервис ... 146
3. Европске снаге солидарности — ESC ... 147
Организација, подршка и заштита волонтера ... 147
Планирање и континуитет програма ... 148
4.5. Програм Омладински фонд ... 148
Образовна и менторска подршка ... 149

Одбор Омладинског фонда 149
Услови подршке иницијативама 151
Пријављивање, избор и реализација 152
5. Стандарди и омладински рад 152
Квалитет програма и услови рада 153
Компетенције и професионални развој 153
Заштита и безбедност младих 154
Принципи и етичко поступање 155
Праћење и унапређивање квалитета 156
6. Информисање младих 156
7. Истраживања о младима 157
Истраживање као основа за припрему ЛАП-а 157
Годишње праћење и тематска истраживања 158
Учешће младих и заштита учесника 159
Објављивање и коришћење налаза 159
8. Праћење и вредновање ЛАП-а 160
Образовање и састав Координационог тела 160
Задаци Координационог тела 162
Начин рада и стручна подршка 163
Прикупљање података 163
Годишње извештавање и коришћење налаза 164
Вредновање и унапређивање ЛАП-а 164
Прилог 1. Појмовник 166

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ОБРЕНОВАЦ
ЗА ПЕРИОД 2027 - 2031. године

I. део Увод

1. Полазне основе

Локална омладинска политика у Обреновцу развијала се кроз иницијативе младих, успостављање институционалне подршке и сарадњу Градске општине, установа и организација. Канцеларија за младе општине Обреновац (у даљем тексту: КЗМ) образована је у октобру 2008. године, након двогодишњег јавног заговарања младих окупљених у Коалицији младих Обреновца, удружења грађана и подмладака политичких странака. Од оснивања КЗМ започет је и рад на планском уређивању локалне омладинске политике, па је Скупштина градске општине Обреновац 10. априла 2010. године усвојила Акциони план за младе за период 2010–2015. године.

Институционална подршка младима додатно је развијана формирањем Службе за омладинску политику и питања младих у октобру 2020. године, која је 2023. године прерасла у Одељење за информисање и бригу о младима. Континуитет локалне омладинске политике обухвата рад КЗМ и Савета за младе, припрему и спровођење претходних акционих планова и развој програма информисања, неформалног образовања, волонтирања, подршке омладинским иницијативама и других активности за младе.

Локални акциони план за младе Градске општине Обреновац за период 2027–2031. године (у даљем тексту: ЛАП) наставља се на претходни план за период 2022–2027. године. Његова припрема заснива се на разматрању раније утврђених проблема и мера, расположивих података о садашњем положају младих и предлога младих, институција и организација за унапређење подршке у наредном периоду.

Нови план узима у обзир промене у образовању, тржишту рада, начинима информисања и комуникације, као и потребе за доступнијом подршком менталном здрављу, већим учешћем младих и равноправнијим приступом програмима и услугама. Посебан значај имају развој Омладинског центра, квалитет омладинског рада и доступност подршке младима из различитих насеља и животних околности.

Процес израде ЛАП-а

Припрема ЛАП-а током 2026. године обухватила је прикупљање података, анализу доступне документације, припрему приказа стања по областима и консултације о потребама младих и предложеним мерама. Процес је подржала Градска општина Обреновац, уз учешће Савета за младе, КЗМ, партнерских институција и организација и младих.

Координатори израде ЛАП-а су Огњен Милосављевић, Тамара Ћирић и Душко Крстић. Координација тематских радних група поверена је члановима Савета за младе Градске општине Обреновац, према следећим областима:

Област деловања ЛАП-а	**Координатор тематске радне групе**
1. Омладински рад, Омладински центар и простори за младе	Марко Петровић
2. Информисање, саветовање и мобилност младих	Виолета Јеличић
3. Образовање, компетенције, запошљивост и предузетништво младих	Марко Пешић
4. Активизам, волонтеризам и омладинске иницијативе	Јелена Спасић
5. Култура, креативност и слободно време младих	Ивана Гаврић
6. Здравље, ментално здравље, безбедност и благостање младих	Милица Ристић
7. Социјална укљученост и једнаке могућности	Анђела Стаменковић Ристић
8. Заштита животне средине и одрживи развој у локалној заједници	Невена Павловић

Консултативни процес обухватио је почетне састанке са представницима институција и организација, тематске разговоре и разматрање предложених мера. У почетној фази мапирани су проблеми и потребе младих, постојећи ресурси и недостаци у подршци. Посебни разговори били су посвећени положају младих са сметњама у развоју и подршци њиховим породицама, као и безбедности младих.

Ради допуне слике о положају младих упућени су дописи установама, школама, јавним предузећима, општинским комисијама и другим партнерима. Прикупљани су подаци о младима, постојећим програмима и услугама, расположивим капацитетима, уоченим проблемима и предлозима за наредни период.

Основу за анализу чинили су достављени одговори, претходни акциони планови и прикази стања, расположива истраживања, програмски документи и записници са састанака. Додатни увид у искуства, интересовања и предлоге учесника пружила је анкета међу младима спроведена 2026. године, чији су резултати коришћени као допунски консултативни извор.

На основу прикупљене грађе припремљени су радни прикази стања за свих осам области, са прегледом постојећих ресурса, проблема, потреба и отворених питања. Материјали су достављени члановима Савета за младе, као координаторима тематских радних група, ради разматрања и предлагања решења. Прикази стања и прикупљени предлози послужили су као основа за формулисање циљева, мера и активности.

Нацрт мера и активности потом је разматран на заједничком консултативном састанку са партнерима, уз могућност накнадног достављања писаних коментара. Сугестије изнете током разговора и достављени предлози коришћени су за дораду нацрта ЛАП-а.

Полазишта за избор циљева и мера

Циљеви и мере ЛАП-а повезују потребе препознате у анализи стања и консултацијама са могућностима локалног деловања. План се ослања на постојеће програме, ресурсе и партнерства и предвиђа њихово унапређење, као и развој додатних облика подршке тамо где су препознати недостаци. Континуитет са претходним ЛАП-ом остварује се кроз задржавање актуелних приоритета и њихово прилагођавање садашњим потребама младих.

ЛАП полази од различитих животних околности младих и потребе да програми буду доступни и онима који у њих до сада нису били укључени. Посебна пажња посвећена је младима из сеоских насеља, младима са инвалидитетом и сметњама у развоју, младима у ризику од сиромаштва и социјалне искључености и другим младима којима су потребни додатна подршка и прилагођени начини укључивања. Приступачност, недискриминација, родна равноправност и учешће младих представљају полазишта свих осам области.

Мере обухватају непосредне активности локалних актера, међусекторску сарадњу и иницијативе према надлежним градским и републичким органима. Њихово спровођење подразумева јасну поделу одговорности, одговарајуће стручне капацитете и планирање потребних средстава. Праћење потреба младих, доступности програма и повратних информација учесника треба да омогући даље унапређивање подршке током спровођења ЛАП-а.

Правни и стратешки оквир

Полазни правни оквир за припрему ЛАП-а чине Устав Републике Србије, Закон о младима, прописи о планском систему, Статут града Београда и Статут градске општине Обреновац, уз прописе који уређују поједине области живота младих и рад надлежних институција.

Основни национални стратешки оквир у време израде ЛАП-а представљају Стратегија за младе у Републици Србији за период од 2023. до 2030. године и Акциони план за период од 2026. до 2028. године за њено спровођење. Њихова опредељења повезана су са локалним потребама кроз осам области овог документа. Током спровођења ЛАП-а пратиће се промене релевантног правног и стратешког оквира и разматрати потреба за усклађивањем локалних мера.

Припрема тематских области ослања се и на релевантне секторске и локалне документе. Међу њима су Програм рада Савета за младе за 2026. годину и локални Протокол о сарадњи у области превенције и заштите менталног здравља деце, адолесцената и младих, који пружају основу за повезивање програма и сарадњу локалних актера.

ЛАП уважава положај и надлежности Градске општине Обреновац у оквиру Града Београда. За питања која захтевају поступање градских и републичких органа предвиђени су сарадња, упућивање иницијатива и повезивање са надлежним институцијама. Спровођење плана заснива се на партнерству са младима, координисаном деловању одговорних актера и праћењу остварених резултата.

2. Циљна група коју обухвата Локални акциони план за младе

Локални акциони план за младе Градске општине Обреновац за период 2027–2031. године намењен је младима од навршених 15 до навршених 30 година живота који живе на територији Градске општине Обреновац, у складу са одређењем младих у Закону о младима.

План обухвата младе у градском, приградским и сеоским насељима, различитог узраста, образовног, радног и породичног статуса. Усмерен је на ученике и студенте, запослене и незапослене, младе који нису у образовању, запослењу или обуци, младе предузетнике, младе родитеље и друге младе у различитим животним околностима. Обухвата младе који учествују у раду удружења, ученичких парламената и неформалних група, као и оне који нису организовани или до сада нису користили локалне програме и услуге.

Потребе младих мењају се током одрастања и осамостаљивања. Зато се подршка прилагођава њиховом узрасту, интересовањима и животним околностима: наставку и завршетку школовања, стицању знања и вештина, првом радном искуству и запошљавању, очувању здравља, развоју односа, заснивању породице и самосталном животу. План истовремено подржава стваралаштво, волонтирање, мобилност и учешће младих у одлучивању и развоју локалне заједнице.

Мере ЛАП-а намењене су младима без дискриминације по основу пола, рода, националне припадности, вероисповести, сексуалне оријентације, родног идентитета, инвалидитета, здравственог стања, имовног стања, политичког или другог уверења, места становања или другог личног својства. Једнаке могућности подразумевају препознавање и отклањање конкретних препрека које младима отежавају приступ информацијама, просторима, програмима, услугама и одлучивању.

Посебна пажња усмерена је на младе са мање могућности и младе којима је потребна додатна подршка, нарочито:

- младе са инвалидитетом и младе са сметњама у развоју;
- младе у ризику од сиромаштва и социјалне искључености;
- младе из сеоских и удаљенијих насеља којима су програми и услуге теже доступни;
- младе који су прекинули школовање или су у ризику од његовог напуштања;
- незапослене младе, посебно оне који нису у образовању, запослењу или обуци;
- младе Роме и Ромкиње;
- младе без родитељског старања, у алтернативном старању и оне који се припремају за излазак или су изашли из система старања;
- младе изложене насиљу, дискриминацији, трговини људима или другим облицима експлоатације;
- младе у сукобу са законом и младе којима је потребна подршка за поновно укључивање у заједницу;
- младе избеглице, интерно расељена лица, повратнике по основу реадмисије и младе мигранте.

Ове околности могу се преплитати, па се подршка планира према потребама конкретне младе особе, уз поштовање њеног достојанства, приватности и права да учествује у избору подршке. Посебне мере треба да омогуће равноправно укључивање у програме и живот заједнице.

Млади су учесници у планирању, спровођењу и праћењу ЛАП-а. Родитељи и старатељи, наставници и стручни сарадници, омладински радници, послодавци и други актери укључују се у активности којима се јача њихова способност да младима пруже одговарајућу подршку.

3. Основни демографски подаци и подаци о градској општини Обреновац

Градска општина Обреновац налази се у југозападном делу територије Града Београда, у доњоколубарском басену, уз реку Саву и доњи ток Колубаре. Простире се на површини од око 410 km² и обухвата градско насеље Обреновац и околна насеља. Просторна разуђеност општине значајна је за планирање доступности образовања, превоза, услуга и програма за младе.

На територији Градске општине организовано је 29 месних заједница: Дудови, Рвати, II месна заједница, III месна заједница, Забрежје, Звечка, Кртинска, Уровци, Ратари–Бргулице, Бело Поље, Мислођин, Јасенак, Дражевац, Баљевац, Конатице, Пољане, Барич, Мала Моштаница, Стублине, Велико Поље, Пироман–Бровић, Трстеница, Грабовац, Дрен, Орашац, Љубинић, Вукићевица, Скела и Ушће.

Према Попису становништва, домаћинстава и станова 2022. године, Градска општина Обреновац имала је **68.882 становника**, од којих 33.816 мушкараца и 35.066 жена. У односу на Попис 2011. године, када су евидентирана 72.524 становника, број становника смањен је за 3.642, односно приближно 5%.

У градском насељу Обреновац живело је 25.380 становника, а у осталим насељима општине 43.502 становника. Према новијој процени Републичког завода за статистику, просечан број становника Градске општине у 2025. години износио је **68.837**.

Млади у структури становништва

Према Попису 2022. године, на територији Градске општине Обреновац живело је **11.094 младих узраста 15–29 година**, што представља приближно **16,1% укупног становништва**. Од тог броја, 5.691 су мушкарци, а 5.403 жене.

Старосна група	Укупно	Мушкарци	Жене
15–19 година	3.723	1.888	1.835
20–24 године	3.540	1.818	1.722
25–29 година	3.831	1.985	1.846
Укупно 15–29 година	**11.094**	**5.691**	**5.403**

Извор: Републички завод за статистику, Попис 2022, књига „Старост и пол“, табела 2; збир старосних група 15–19, 20–24 и 25–29 година.

У градском насељу Обреновац живело је 3.966 младих узраста 15–29 година, а у осталим насељима 7.128, односно приближно две трећине младих овог узраста. Оваква територијална распоређеност важна је за планирање теренског рада, локалних простора и програма и превоза који младима омогућава учешће у активностима.

Приказана статистичка категорија 15–29 година не обухвата лица са навршених 30 година и зато се разликује од узрасног обухвата ЛАП-а од 15 до 30 година.

Образовни и институционални ресурси

На територији Градске општине раде основне школе са издвојеним одељењима и Школа за основно образовање одраслих „Обреновац“. Средњошколско образовање обезбеђују три јавне школе — Гимназија у Обреновцу, Пољопривредно-хемијска школа и Техничка школа. У Обреновцу ради и приватна Средња медицинска школа „Вива“.

Локалну институционалну основу за омладинску политику чине Одељење за информисање и бригу о младима, КЗМ и Савет за младе Градске општине Обреновац. Важне ресурсе за подршку младима представљају Дом здравља Обреновац, Градски центар за социјални рад — Одељење Обреновац, Национална служба за запошљавање, Библиотека „Влада Аксентијевић“, Спортско-културни центар „Обреновац“, Полицијска станица Обреновац, Дневни боравак „Обреновац“ и Црвени крст Обреновац.

Подршци младима доприносе и месне заједнице, удружења, спортске и културне организације, ученички парламенти, неформалне групе, привредни субјекти и јавна предузећа. Развој Омладинског центра предвиђен је као додатна основа за повезивање и већу доступност програма за младе. Постојећи ресурси и њихова доступност детаљније су размотрени у приказима стања и мерама по областима ЛАП-а.

4. Визија, принципи и општи стратешки циљеви

4.1. Визија

Млади Обреновца знају, хоће и имају једнаке прилике да активно доприносе и преузму одговорност за лични развој и развој Обреновца, уважавајући друге и другачије.

4.2. Принципи ЛАП-а

Припрема, спровођење и праћење ЛАП-а заснивају се на сарадњи младих, Градске општине, институција, организација и других субјеката омладинске политике. Следећи принципи примењују се у свим областима плана и усмеравају начин планирања програма, пружања подршке и укључивања младих.

Поштовање људских права — Поштовати достојанство и права сваке младе особе, без дискриминације по основу пола, рода, расне или националне припадности, вероисповести, политичког или другог уверења, сексуалне оријентације, родног идентитета, инвалидитета, здравственог стања, социјалног статуса или другог личног својства. Подржавати младе да познају и остварују своја права, уз поштовање права других.

Равноправност и једнаке могућности — Омогућавати младима равноправан приступ информисању, учењу, запошљавању, култури, здравственој и другим облицима подршке и учешћу у заједници. Уважавати различите потребе и животне околности младих и обезбеђивати додатну подршку онима који се суочавају са препрекама. Родну равноправност укључивати у планирање, спровођење и праћење програма.

Одговорност — Јасно одредити улоге носилаца и партнера, одговорно користити расположиве ресурсе и обезбеђивати јавност рада и извештавање о резултатима. Подстицати одговорност младих према сопственим изборима, преузетим обавезама и заједници. Од лица која раде са младима очекивати стручност, поштовање професионалних граница и бригу о безбедности и приватности младих.

Доступност и приступачност — Програме, просторе, информације и начине учешћа прилагођавати различитим потребама младих. Препознавати и отклањати просторне, саобраћајне, финансијске, комуникационе, дигиталне и друге препреке. Посебно водити рачуна о младима са инвалидитетом, младима из сеоских и удаљенијих насеља и младима који нису обухваћени постојећим програмима.

Друштвена одговорност и солидарност — Подстицати допринос младих заједници кроз волонтирање, узајамну помоћ и иницијативе од јавног интереса. Развијати међугенерацијску солидарност и подршку младима који се суочавају са социјалним искључивањем. Подстицати одговоран однос према јавним просторима, природним ресурсима и животној средини.

Сарадња — Подржавати слободу удруживања, самоорганизовање младих и сарадњу са вршњацима на локалном, националном и међународном нивоу. Повезивати институције, организације и друге актере ради континуитета подршке, уз поштовање њихових надлежности и јасну поделу послова.

Активно учешће младих — Омогућавати младима да учествују у препознавању потреба, избору приоритета, доношењу одлука, осмишљавању и спровођењу програма и праћењу резултата. Обезбеђивати разумљиве информације, приступачне начине укључивања и повратне информације о њиховим предлозима. Укључивати и младе који нису чланови удружења или других организованих облика деловања.

Интеркултурализам — Подстицати међусобно упознавање, дијалог и сарадњу младих различитог културног, националног, верског и другог порекла. Кроз заједничко учење, стваралаштво и активности у заједници развијати разумевање различитости и супротстављати се предрасудама и искључивању.

Целоживотно учење — Подржавати стицање и примену знања, вештина и компетенција током целог живота. Повезивати формално и неформално образовање, омладински рад, волонтирање и учење кроз практично искуство. Подстицати препознавање стечених компетенција и њихову примену у личном, професионалном и друштвеном животу.

Заснованост на подацима и потребама младих — Циљеве, мере и програме заснивати на релевантним подацима, искуствима младих и налазима консултација. Пратити доступност и резултате подршке и користити повратне информације за њено унапређивање, уз поштовање заштите података о личности.

4.3. Приоритетне области и општи стратешки циљеви

ЛАП утврђује осам међусобно повезаних области деловања. Оне обухватају услове за лични и професионални развој младих, њихово здравље и безбедност, равноправно учешће и допринос локалној заједници. Развој омладинског рада, Омладинског центра и простора за младе повезује се са програмима информисања, учења, активизма, културе, социјалног укључивања и заштите животне средине.

У свим областима потребно је:

- обезбеђивати координацију актера и повезаност програма и услуга;
- садржаје, термине и начине рада усклађивати са потребама младих;
- развијати доступне, приступачне и безбедне просторе за младе;
- унапређивати информисање и непосредну комуникацију са младима;
- јачати компетенције лица која раде са младима и квалитет програма;
- омогућавати учешће младих у планирању, спровођењу и праћењу активности;
- пратити потребе, обухват и резултате програма и обезбеђивати услове за њихов континуитет.

Партнерство младих и институција остварује се кроз доступне механизме учешћа и заједничко планирање, уз јасне улоге и одговорности. Посебни циљеви, мере, активности, рокови и одговорни актери и партнери разрађени су у свакој области ЛАП-а. Редослед области не представља рангирање њихове важности.

Приоритетна област	**Општи стратешки циљ**
1. Омладински рад, Омладински центар и простори за младе	Унапредити квалитет, доступност и одрживост омладинског рада, услуга и простора за младе на територији Градске општине Обреновац.
2. Информисање, саветовање и мобилност младих	Унапредити доступност поузданих и младима прилагођених информација и саветодавне подршке и створити боље услове за локалну, националну и међународну мобилност младих у Градској општини Обреновац.
3. Образовање, компетенције, запошљивост и предузетништво младих	Унапредити могућности младих за стицање знања, вештина и компетенција, доношење информисаних образовних и каријерних одлука и успешнији прелазак из образовања на тржиште рада, уз подршку запошљавању, самозапошљавању и предузетништву.
4. Активизам, волонтеризам и омладинске иницијативе	Унапредити активно учешће младих у животу заједнице кроз доступне механизме партиципације, одржив систем волонтирања и подршку омладинским иницијативама и самоорганизовању младих.
5. Култура, креативност и слободно време младих	Унапредити доступност, разноврсност и квалитет културних и креативних садржаја и могућности за квалитетно провођење слободног времена, уз активно учешће младих у њиховом осмишљавању, стварању и коришћењу.
6. Здравље, ментално здравље, безбедност и благостање младих	Унапредити физичко и ментално здравље, психосоцијално благостање и безбедност младих кроз превенцију, доступну и правовремену подршку, развој здравих и безбедних образаца понашања и координисано деловање локалних актера.
7. Социјална укљученост и једнаке могућности	Унапредити једнаке могућности, доступност подршке и друштвено укључивање младих који су изложени ризику од социјалне искључености, дискриминације или другим препрекама за равноправно учешће у животу заједнице.
8. Заштита животне средине и одрживи развој у локалној заједници	Унапредити знања, информисаност, учешће и практично ангажовање младих у заштити животне средине и примени принципа одрживог развоја у локалној заједници, кроз програме на локалним природним локалитетима, сарадњу са установама и подршку иницијативама младих.

5. Истраживање потреба, интересовања и ставова младих у Обреновцу

За припрему ЛАП-а коришћени су подаци институција и организација, расположива истраживања, анкета међу младима из 2026. године и налази консултативних састанака. Повезивање ових извора омогућило је сагледавање потреба и интересовања младих, постојећих ресурса и препрека у коришћењу програма и услуга у Обреновцу.

Подаци институција и организација

За израду приказа стања коришћени су подаци КЗМ о локалним програмима за младе, просторним и техничким капацитетима, Омладинском фонду, Волонтерском сервису и припреми Омладинског центра. Основу су чинили и одговори школа, Дома здравља, Градског центра за социјални рад — Одељења Обреновац, Националне службе за запошљавање, Полицијске станице, Спортско-културног центра, Библиотеке „Влада Аксентијевић“, Црвеног крста, јавних предузећа, општинских комисија и савета, Мобилног тима за социјално укључивање Рома и Ромкиња и других партнера.

Прикупљена грађа обухвата статистичке податке, прегледе програма и услуга, информације о расположивим капацитетима, стручне осврте и предлоге за наредни период. Дописи и пријем одговора праћени су кроз евиденцију припремљену за потребе израде ЛАП-а.

Достављени подаци односе се на различите периоде и узрасне категорије, у складу са делокругом рада и начином вођења евиденција појединих институција. Зато су у приказима стања наведени период и обухват података, тамо где су доступни, као и ограничења важна за њихово тумачење.

Анкета међу младима из 2026. године

Током припреме ЛАП-а спроведена је онлајн анкета о потребама, интересовањима и ставовима младих. За садржинску анализу издвојено је 108 попуњених упитника учесника који су навели да имају од 15 до 30 година. Међу њима преовлађују ученици и млади узраста 15–19 година, док су старије узрасне групе, запослени и незапослени заступљени у мањем броју.

Анкета је пружила допунски увид у искуства учесника у вези са образовањем, запошљавањем, информисањем, мобилношћу, слободним временом, здрављем, безбедношћу, учешћем у заједници и животном средином. Одговори су коришћени за препознавање тема за даље разматрање и допуну приказа стања.

Због начина укључивања учесника и структуре узорка, резултати анкете не представљају репрезентативне налазе о свим младима Обреновца. Они описују одговоре учесника и не пружају основу за поуздана поређења између насеља и различитих група младих.

Ранија истраживања и локални документи

Као додатна основа коришћени су расположиви материјали ранијих локалних истраживања о потребама младих, активном учешћу, културним навикама и слободном времену, као и претходни прикази стања и акциони планови. Ови извори допринели су препознавању тема које се понављају у различитим циклусима локалне омладинске политике и питања важних за наредни период.

Ранији налази посматрани су у контексту времена у којем су прикупљени. Они пружају историјску основу за разумевање локалних потреба, али сами по себи не представљају опис садашњег стања.

Консултативни налази

Разговори са институцијама, организацијама и другим учесницима, записници са састанака и накнадно достављени коментари допунили су податке из евиденција и анкете. Омогућили су да се ближе сагледају искуства из непосредног рада са младима, услови за коришћење програма и услуга и могућности сарадње локалних актера.

Кроз консултације разматрани су доступност информација и превоза, простори и садржаји за младе, подршка образовању и запошљавању, здравље и безбедност, услови за равноправно учешће и потребе за континуираном подршком младима и њиховим породицама. Изнета искуства и предлози коришћени су као консултативни налази, уз податке из других извора.

На основу прикупљене грађе припремљени су прикази стања за осам области ЛАП-а. Они су послужили као основа за разматрање кључних проблема и потреба и формулисање циљева, мера и активности за период 2027–2031. године.

6. Дефинисање проблема по областима којима се бави ЛАП

На основу приказа стања, података институција и организација и консултација издвојени су кључни проблеми и потребе на које ЛАП одговара. Обреновац располаже програмима, установама, просторима и партнерствима за рад са младима, али њихова доступност, повезаност и континуитет захтевају даље унапређење.

Следећи преглед обухвата осам области новог ЛАП-а. Запажања учесника консултација допуњују институционалне податке, без приписивања истих искустава и потреба свим младима.

6.1. Омладински рад, Омладински центар и простори за младе

- Постојећи простори и расположиви термини не обезбеђују у потпуности могућност редовног окупљања младих, рада неформалних група, припреме иницијатива и континуиране програмске подршке. Простори установа имају сопствену намену и распоред, што ограничава њихово коришћење за додатне омладинске садржаје.
- Развој Омладинског центра захтева повезивање адаптације и опремања објекта са организацијом свакодневног рада, кадровима, програмом, правилима коришћења и финансирањем. Организација и програмски рад Центра уређују се механизмима утврђеним овим ЛАП-ом.
- Потребни су редовни програми омладинског рада који младима омогућавају да током дужег периода развијају способности, односе и сопствене идеје, уз одговарајућу стручну подршку.
- Младима из сеоских и удаљенијих насеља приступ просторима и програмима отежавају удаљеност, превоз и термини активности. Развој централног простора треба повезати са програмима и расположивим просторима у другим насељима.
- Потребно је обезбедити приступачност простора, опреме, информација и начина рада младима са инвалидитетом и другим младима којима је потребна додатна подршка.
- За квалитетан и безбедан рад неопходни су јасна подела програмских и организационих послова, развој компетенција лица која раде са младима и редовно праћење потреба и искустава корисника.

6.2. Информисање, саветовање и мобилност младих

- Постојање сајтова и објављених позива не обезбеђује да информације благовремено стигну до различитих група младих. У консултацијама је указано на потребу за непосреднијом комуникацијом и јаснијим представљањем локалних могућности.
- Информације о образовању, запошљавању, здравственој и социјалној подршци и другим услугама налазе се код различитих актера. Младима је потребан лако доступан преглед могућности, услова и контаката, као и помоћ у избору одговарајућег програма или службе.
- Пријављивање на конкурсе, обуке и програме мобилности захтева знања и подршку који нису подједнако доступни свим младима. Посебно су важни објашњење услова, помоћ у припреми документације и подршка при првом учешћу.
- Школе омогућавају непосредан контакт са ученицима, док су за младе који су завршили или прекинули школовање потребни додатни начини информисања и саветодавне подршке.

- У консултацијама су као препреке локалној мобилности издвојени неусклађеност полазака са терминима активности и ограничене могућности повратка у вечерњим сатима. Бесплатан превоз у градском систему не отклања ове тешкоће.
- За шире учешће у националним и међународним размена, камповима и другим програмима потребни су континуирано информисање, партнерства и припрема учесника, уз подршку младима са мање могућности.

6.3. Образовање, компетенције, запошљивост и предузетништво младих

- Младима је потребна повезана подршка при избору школе и занимања, развоју компетенција и преласку из образовања на тржиште рада. Постојеће активности школа и НСЗ треба учинити доступнијим и младима након завршетка школовања.
- Практична настава у школама не обухвата све потребе за упознавањем занимања, менторством, студентском и стручном праксом и првим радним искуством. Потребна је редовнија сарадња образовних установа, послодаваца и других локалних актера.
- Млади који посао траже ван евиденције НСЗ нису нужно обухваћени информацијама и програмима који се пружају преко те службе. Посебан приступ потребан је младима који нису у образовању, запослењу или обуци.
- Материјалне, територијалне, здравствене и породичне околности делу младих отежавају редовно похађање наставе, наставак школовања и учешће у додатним образовним програмима. Школски одговори указују на потребу за правовременом и повезаном подршком ученицима и породицама.
- Постојеће програме неформалног образовања потребно је даље прилагођавати интересовањима младих и потребама за дигиталним, језичким, комуникационим, финансијским и другим практичним вештинама.
- Подршку успешним, надареним и талентованим младима треба повезивати са могућностима даљег учења, усавршавања и представљања резултата.
- Младима који развијају пословну идеју потребно је обезбедити доступне информације, предузетничка знања, менторство и повезивање са постојећим облицима подршке, укључујући подршку након покретања посла.

6.4. Активизам, волонтеризам и омладинске иницијативе

- Постоје Савет за младе, ученички парламенти, удружења и неформалне групе, али је потребно учврстити редовне начине на које млади предлажу решења, учествују у одлучивању и добијају повратне информације о својим предлозима.
- Ослонац на школе и већ активне групе не обезбеђује укључивање свих младих. Потребни су приступи који обухватају и младе ван образовања, запослене, незапослене и младе из удаљенијих насеља.

- Унапређени правилници и сајт Волонтерског сервиса представљају основу за даљи рад, али њихова примена захтева континуирану организациону подршку, јасне задатке, припрему волонтера и праћење њиховог ангажовања.
- Омладински фонд омогућава подршку неформалним групама, док је за укључивање нових учесника потребна помоћ у разради идеја, припреми пријава и спровођењу иницијатива.
- Потребно је јачати сарадњу ученичких парламената, КЗМ, Савета за младе и организација, уз подршку младима да од учесника постану иницијатори и организатори активности.
- Наставак иницијатива, одржавање њихових резултата и дугорочније ангажовање младих захтевају подршку и након завршетка појединачне акције.
- За равноправно волонтирање потребно је прилагођавати задатке, просторе и начине учешћа младима са инвалидитетом и другим младима којима је потребна додатна подршка.

6.5. Култура, креативност и слободно време младих

- Културне установе и организације нуде различите садржаје, али учешће младих у избору тема, планирању и стварању програма треба додатно развијати.
- Према искуствима установа изнетим у достављеним одговорима, контакт са делом средњошколске публике често зависи од организованих школских посета и ангажовања наставника. Потребни су непосреднија комуникација и садржаји које млади препознају као своје.
- Младим ауторима и неформалним групама потребни су доступни термини за рад и пробе, опрема, стручна и организациона подршка и могућности јавног представљања.
- У консултацијама је указано на ограничену понуду културних и креативних садржаја у сеоским насељима. Долазак на програме у градском центру зависи и од превоза, термина и трошкова учешћа.
- Постојеће просторе и програме потребно је учинити приступачнијим младима са инвалидитетом и младима са мање могућности.
- Потребна је боља повезаност школа, установа културе, КЗМ, удружења и младих стваралаца, како би се интересовања развијена током школовања могла наставити и ван школе.
- Подаци о укупном броју догађаја и посетилаца не показују довољно обухват и искуства младих. За планирање понуде потребно је редовније прикупљати њихове предлоге и повратне информације.

6.6. Здравље, ментално здравље, безбедност и благостање младих

- Постојеће здравствене, саветодавне и превентивне активности нису подједнако видљиве и доступне свим групама младих. Потребне су јасне информације о услугама, терминима, заказивању и начинима упућивања.
- Консултације и одговори установа указују на потребу за доступнијом и повезанијом подршком менталном здрављу. Обуке стручњака и локални Протокол представљају основу за сарадњу, чију примену треба подржати кроз јасне улоге и договорене активности.
- Превентивни програми треба да имају континуитет и да допиру и до младих који више нису у школи. Важне теме су здравствена писменост, исхрана, физичка активност, сексуално и репродуктивно здравље и превенција зависности.
- Полицијски подаци и стручни осврти издвајају физичке сукобе, претње, вршњачко и друге облике насиља, као и ризике повезане са алкохолом, психоактивним супстанцама и коцкањем. Потребни су превентивни рад и јасни путеви до стручне помоћи.
- Дигитално узнемиравање, злоупотреба фотографија и снимака и угрожавање приватности захтевају практична знања о заштити, пријављивању и тражењу подршке, уз информисање родитеља и других одраслих који раде са младима.
- У области саобраћаја издвојени су ризици повезани са брзином, вожњом под утицајем алкохола и других супстанци, коришћењем телефона и некоришћењем заштитне опреме. Потребно је повезати едукацију са препознавањем ризичних локација и иницијативама према надлежним службама.
- Потребно је обезбедити практичне обуке прве помоћи, припрему за поступање у ванредним ситуацијама и јасна правила безбедног коришћења школских, јавних и омладинских простора.

6.7. Социјална укљученост и једнаке могућности

- Информације о правима, услугама и програмима распоређене су између различитих служби. У консултацијама је указано на потребу за јаснијим усмеравањем и подршком младима и породицама у остваривању права.
- Млади са инвалидитетом и сметњама у развоју суочавају се са препрекама у приступачности простора, информација, превоза и програма. Потребно је обезбедити услове за њихово непосредно учешће у планирању подршке и животу заједнице.
- Завршетак или напуштање школовања препознати су као посебно осетљив период за младе са сметњама у развоју. Представници пружалаца подршке и родитеља указали су на потребу за континуитетом програма, одговарајућим капацитетима дневног боравка, развојем самосталности и подршком породицама.

- Материјалне тешкоће, нередовно похађање наставе и прекид школовања захтевају повезивање образовне, социјалне и друге подршке. За младе Роме и Ромкиње важан је наставак сарадње школа, Мобилног тима, педагошких асистената и других служби.
- У раду Мобилног тима препознати су ризици повезани са раним браковима, прекидом школовања и економском зависношћу младих Ромкиња. Подршка треба да обухвати образовање, здравље и осамостаљивање, уз њихово учешће у избору активности.
- Младима у алтернативном старању и онима који излазе из система старања потребна је повезана подршка за образовање, запошљавање, становање и самосталан живот. Континуитет подршке важан је и за младе који се поново укључују у заједницу након институционалног третмана или других облика издвајања.
- Млади који живе или раде на улици и други млади изложени ризику од трговине људима и експлоатације захтевају досезање, превенцију и повезивање са надлежним службама заштите.
- Социоекономске и територијалне препреке, дискриминација и предрасуде могу ограничавати учешће младих у програмима и одлучивању. Потребни су прилагођени начини укључивања, самозаступање и заједничке активности младих различитог порекла и животних околности.
- Подршка осамостаљивању, младим родитељима, младим избеглим и интерно расељеним лицима, повратницима и мигрантима захтева доступне информације и повезивање са одговарајућим програмима и надлежним институцијама.

6.8. Заштита животне средине и одрживи развој у локалној заједници

- Забран, Природњачки дом, локалитет „Јозића колиба“ и други природни простори представљају значајне ресурсе, али су потребни редовнији садржаји прилагођени средњошколцима, студентима и младима ван образовања.
- Младима су потребне разумљиве и проверене информације о локалној животној средини, доступним мерењима, начинима пријављивања проблема и могућностима учешћа у одлучивању.
- Школске посете и рекреативне активности нису довољно повезане са могућностима практичног учења, упознавања занимања и стручног рада у области заштите животне средине.
- Постоје конкретне омладинске иницијативе уређења простора и еколошке активности, али је потребно обезбедити њихов наставак, одржавање резултата и сарадњу са надлежним јавним службама.
- Едукација о разврставању отпада, поновној употреби материјала, штедњи воде и енергије треба да буде повезана са условима у којима млади те навике могу да примењују.
- Превоз, цена појединих садржаја и приступачност локалитета могу ограничавати учешће младих из удаљенијих насеља, младих са инвалидитетом и младих са мање могућности.
- Постојеће евиденције посета, продатих карата и коришћења садржаја не омогућавају увек издвајање младих од 15 до 30 година нити броја различитих учесника. За планирање програма потребни су прецизнији подаци и повратне информације младих.

II. део Локални Акциони план за младе градске општине Обреновац

1. ОМЛАДИНСКИ РАД, ОМЛАДИНСКИ ЦЕНТАР И ПРОСТОРИ ЗА МЛАДЕ

Општи циљ:
Унапредити квалитет, доступност и одрживост омладинског рада, услуга и простора за младе на територији Градске општине Обреновац.

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
1.1. Успоставити и развијати функционалан, отворен, безбедан и приступачан Омладински центар Обреновац и друге просторе за младе.	**1.1.1. Успостављање организационог и програмског модела Омладинског центра Обреновац.**	1.1.1.1. Дефинисати начин организације и управљања Центром; 1.1.1.2. Јасно разграничити послове локалне омладинске политике које обавља надлежна организациона јединица/КЗМ од непосредног програмског рада са младима; 1.1.1.3. Утврдити радно време, начин коришћења простора и основна правила рада; 1.1.1.4. Припремати годишњи програм Центра; 1.1.1.5. Обезбедити учешће младих у планирању програма и садржаја.	2027. и континуирано	ГО Обреновац – Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ; Савет за младе; Омладински центар по успостављању; удружења младих и за младе
	1.1.2. Обезбеђивање функционалног, опремљеног, безбедног и приступачног простора Омладинског центра.	1.1.2.1. Обезбедити услове за индивидуални и групни рад, едукације, саветодавне, креативне и друге програме; 1.1.2.2. Обезбедити одговарајућу техничку, дигиталну и продукциону	2027–2031.	ГО Обреновац; надлежне службе и установе; Омладински центар по успостављању; други партнери према врсти улагања

		опрему; 1.1.2.3. Обезбедити приступачност младима са инвалидитетом; 1.1.2.4. Успоставити правила безбедног коришћења простора и процедуре заштите деце и младих; 1.1.2.5. Обезбедити редовно одржавање и техничку подршку.		
	1.1.3. Отварање простора и ресурса младима, неформалним групама и организацијама које раде са младима.	1.1.3.1. Омогућити младима да простор користе и ван организованих активности; 1.1.3.2. Обезбедити коришћење простора и опреме удружењима младих и за младе, ученичким и студентским групама и неформалним групама по јасним и јавним правилима; 1.1.3.3. Омогућити младима да у простору самостално или уз менторску подршку осмишљавају и реализују сопствене програме.	Континуирано	Омладински центар; Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ; Савет за младе; школе; удружења и неформалне групе

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
1.2. Обезбедити континуиране и квалитетне програме омладинског рада и неформалног образовања	**1.2.1. Развој континуираних програма омладинског рада.**	1.2.1.1. Развијати програме који се реализују током целе године, а не само кроз појединачне догађаје и	2027–2031.	Омладински центар; Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ; удружења младих и за

засноване на потребама младих.		краткорочне пројекте; 1.2.1.2. Организовати индивидуални и групни рад са младима; 1.2.1.3. Развијати менторске и вршњачке програме; 1.2.1.4. Развијати облике дигиталног омладинског рада као допуну непосредном раду; 1.2.1.5. Повезивати програме са потребама различитих група младих.		младе; школе; стручни сарадници
	1.2.2. Развој програма неформалног образовања и компетенција младих.	1.2.2.1. Организовати програме за развој личних, социјалних, комуникационих, грађанских, дигиталних, креативних и других компетенција; 1.2.2.2. Развијати вишемесечне и модуларне програме где је то оправдано; 1.2.2.3. Омогућити практичну примену стечених знања и вештина кроз програме и иницијативе младих; 1.2.2.4. Повезивати неформално образовање са другим областима ЛАП-а.	Континуирано	Омладински центар; школе; удружења; стручне организације; институције и привредни субјекти у зависности од програма
	1.2.3. Укључивање младих у креирање и унапређивање програма омладинског рада.	1.2.3.1. Редовно консултовати младе о програмима и потребама; 1.2.3.2. Омогућити младима да предлажу нове садржаје;	Континуирано	Омладински центар; КЗМ; Савет за младе; ученички парламенти; удружења и неформалне групе младих

		1.2.3.3. Користити повратне информације корисника при изради годишњих програма; 1.2.3.4. Подржавати програме које млади припремају и реализују уз одговарајућу стручну и логистичку подршку.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
1.3. Повећати територијалну и социјалну доступност омладинског рада, програма и простора за младе.	**1.3.1. Стављање постојећих локалних простора у функцију програма за младе.**	1.3.1.1. Мапирати просторе у месним заједницама, школама, установама културе и другим јавним објектима који могу повремено или редовно бити коришћени за програме младих; 1.3.1.2. Договорити моделе сарадње и коришћења; 1.3.1.3. Повезати те просторе и програме са Омладинским центром.	2027–2028, затим континуирано	ГО Обреновац; месне заједнице; школе; Спортско-културни центар; Библиотека „Влада Аксентијевић“; Омладински центар; удружења
	1.3.2. Развој теренског и мобилног омладинског рада.	1.3.2.1. Организовати програме у сеоским и приградским насељима; 1.3.2.2. Развијати мобилне и теренске форме рада са младима; 1.3.2.3. Програме планирати у сарадњи са младима и локалним актерима у тим насељима; 1.3.2.4. Користити школе, месне заједнице и друге доступне локалне просторе као тачке реализације.	Континуирано	Омладински центар / КЗМ; месне заједнице; школе; удружења; локални партнери

	1.3.3. Повећање доступности програма младима са мање могућности.	1.3.3.1. Прилагођавати простор и начин рада младима са инвалидитетом; 1.3.3.2. Развијати теренски приступ младима који нису обухваћени постојећим програмима; 1.3.3.3. У сарадњи са школама, ЦСР, НСЗ, месним заједницама и организацијама цивилног друштва олакшавати њихово укључивање у програме; 1.3.3.4. Приликом планирања водити рачуна о територијалним, социјалним и другим препрекама.	Континуирано	КЗМ / Омладински центар; ЦСР; НСЗ; школе; месне заједнице; организације особа са инвалидитетом и друге ОЦД

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
1.4. Развити Омладински центар као локалну тачку повезивања младих са доступним услугама и подршком.	**1.4.1. Развој интегрисаног модела информисања, усмеравања и повезивања младих са локалним услугама.**	1.4.1.1. Мапирати постојеће услуге и програме намењене младима; 1.4.1.2. Обезбедити да млади у Омладинском центру могу да добију основну информацију о доступној подршци; 1.4.1.3. Успоставити практичан начин упућивања младих ка надлежним институцијама и службама; 1.4.1.4. Организовати периодично присуство институција и стручњака у	2027–2031.	Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ; Омладински центар; Дом здравља; ЦСР; НСЗ; школе; Спортско-културни центар; библиотека; полиција; ОЦД

		Центру када за то постоји потреба; 1.4.1.5. Развијати заједничке програме тамо где потребе младих захтевају сарадњу више сектора.		
	1.4.2. Јачање међусекторске сарадње у пружању подршке младима.	1.4.2.1. Успоставити редовну размену информација између локалних актера; 1.4.2.2. Развијати договорене облике сарадње и заједничке програме; 1.4.2.3. Избегавати дуплирање услуга и јасније упућивати младе на институцију или организацију која је за конкретну услугу надлежна.	Континуирано	ГО Обреновац / КЗМ; Савет за младе; јавне установе и службе; школе; организације цивилног друштва

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
1.5. Унапредити квалитет, стручне капацитете и одрживост омладинског рада и простора за младе.	**1.5.1. Јачање компетенција лица која раде са младима.**	1.5.1.1. Обезбедити континуирано стручно усавршавање запослених и сарадника; 1.5.1.2. Подржавати стицање релевантних компетенција и квалификација у области омладинског рада; 1.5.1.3. Ангажовати квалификоване омладинске раднике и друга стручна лица у складу са потребама програма; 1.5.1.4. Развијати размену	Континуирано	ГО Обреновац / Омладински центар; Министарство туризма и омладине; НАПОР; НАКЗМ; друге стручне организације

		искустава са другим омладинским центрима и организацијама.		
	1.5.2. Примена стандарда квалитета омладинског рада и омладинских простора.	1.5.2.1. Пратити развој националних стандарда и примењивати их на локалном нивоу у складу са њиховим усвајањем; 1.5.2.2. Развијати интерна правила квалитета и безбедности; 1.5.2.3. Обезбедити да програми подстичу активно учешће младих, недискриминацију и инклузивност; 1.5.2.4. Периодично преиспитивати и унапређивати начин рада Центра.	2027–2031.	ГО Обреновац / Омладински центар; МТО; НАПОР и друге релевантне стручне организације
	1.5.3. Обезбеђивање програмске и финансијске одрживости омладинског рада и Омладинског центра.	1.5.3.1. Припремати годишње програмске и финансијске планове; 1.5.3.2. Обезбеђивати средства у буџету ГО Обреновац за редовне програме и основно функционисање простора; 1.5.3.3. Развијати пројекте и партнерства за коришћење градских, републичких, европских и других извора финансирања; 1.5.3.4. Водити основну евиденцију о реализованим програмима и корисницима и	Годишње / континуирано	ГО Обреновац; Савет за младе; Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ; Омладински центар; Град Београд; МТО; домаћи и међународни партнери

		користити искуства из реализације за планирање наредних годишњих програма.		

2. ИНФОРМИСАЊЕ, САВЕТОВАЊЕ И МОБИЛНОСТ МЛАДИХ

Општи циљ:
Унапредити доступност поузданих и младима прилагођених информација и саветодавне подршке и створити боље услове за локалну, националну и међународну мобилност младих у Градској општини Обреновац.

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
2.1. Унапредити систем информисања младих и доступност поузданих, правовремених и младима прилагођених информација.	**2.1.1. Развој јединственог локалног система информисања младих.**	**2.1.1.1.** Успоставити и развијати инфо-тачку за младе у оквиру КЗМ, односно Омладинског центра по његовом успостављању. **2.1.1.2.** Развити и редовно ажурирати онлајн систем информисања младих кроз веб-сајт, друштвене мреже и друге канале које млади користе. **2.1.1.3.** Успоставити редовно прикупљање, проверу и објављивање информација о образовању, запошљавању, правима, здрављу, култури, активизму, конкурсима, програмима мобилности и другим могућностима за младе. **2.1.1.4.** Повезивати локалне	2027. и континуирано	**Одговорни:** Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ; Омладински центар по успостављању. **Партнери:** школе, јавне установе, организације цивилног друштва и други извори релевантних информација

	информације са релевантним градским, републичким и међународним изворима и сервисима.		
2.1.2. Повећање територијалне, социјалне и дигиталне доступности информација младима.	**2.1.2.1.** Организовати теренско информисање у школама, месним заједницама, библиотеци и другим просторима доступним младима. **2.1.2.2.** Развијати мрежу партнерских инфо-тачака у школама, месним заједницама, јавним установама и другим просторима које млади користе. **2.1.2.3.** Прилагођавати садржаје и начине информисања младима са инвалидитетом и другим младима којима су информације теже доступне. **2.1.2.4.** Омогућавати младима приступ дигиталним информацијама и ресурсима кроз Омладински центар по успостављању и друге доступне јавне просторе, у складу са утврђеним потребама.	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању. **Партнери:** школе, месне заједнице, Библиотека „Влада Аксентијевић“, јавне установе, организације цивилног друштва
2.1.3. Подршка активном учешћу младих у креирању	**2.1.3.1.** Укључивати младе у избор тема, формата и канала информисања.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању. **Партнери:** школе,

	и ширењу информација.	**2.1.3.2.** Подржавати ученичке, омладинске, медијске, дигиталне и издавачке садржаје које креирају млади. **2.1.3.3.** Развијати вршњачко информисање и укључивање младих који имају искуство у појединим програмима у информисање других младих. **2.1.3.4.** Подстицати развој критичког односа према информацијама, проверу извора и одговорно коришћење информација.		ученички парламенти, удружења и неформалне групе младих, локални медији
Посебни циљ	**Мера**	**Активности**	**Рок**	**Одговорни / партнери**
2.2. Унапредити доступност општег омладинског саветовања, оријентације и усмеравања младих ка одговарајућим услугама и облицима подршке.	**2.2.1. Развој система општег омладинског саветовања и усмеравања.**	**2.2.1.1.** Обезбедити могућност да млади добију почетну информацију, разговор и помоћ у препознавању одговарајуће услуге, институције или програма подршке. **2.2.1.2.** Припремити и редовно ажурирати преглед локалних и других релевантних услуга, права и механизама подршке младима. **2.2.1.3.** Развити јасан начин упућивања младих ка надлежним институцијама и стручним	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању. **Партнери:** надлежне здравствене, образовне, социјалне и службе запошљавања, као и друге стручне институције и организације

		службама. **2.2.1.4.** Организовати тематске информативне и саветодавне термине са надлежним стручњацима и институцијама када се за то утврди потреба. **2.2.1.5.** Обезбедити да опште омладинско саветовање буде бесплатно, поверљиво, недискриминаторно и прилагођено младима.		
Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
2.3. Повећати доступност прилика и подршке за националну и међународну мобилност, размену, учење и сарадњу младих.	**2.3.1. Информисање и практична подршка младима за учешће у програмима мобилности.**	**2.3.1.1.** Континуирано прикупљати и објављивати информације о домаћим и међународним разменама, тренинзима, студијским посетама, камповима, образовним програмима и другим приликама за мобилност младих. **2.3.1.2.** Посебно информисати младе о програмима Erasmus+, ESC и другим релевантним програмима мобилности и међународне сарадње. **2.3.1.3.** Организовати практичне инфо-сесије о избору програма,	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању. **Партнери:** Фондација Темпус, школе, организације са искуством у програмима мобилности и други релевантни партнери

	условима учешћа, пријављивању и припреми документације. **2.3.1.4.** Пружати основну подршку младима у административним процедурама и проналажењу одговарајућих програма и партнерских организација. **2.3.1.5.** Информисати младе о инструментима Youthpass и Europass и препознавању компетенција стечених кроз мобилност и неформално учење.		
2.3.2. Подршка учешћу младих у програмима мобилности и развој партнерстава.	**2.3.2.1.** У оквиру расположивих програма и средстава подржавати учешће младих на разменама, тренинзима, конференцијама, камповима, студијским посетама и другим програмима учења и сарадње. **2.3.2.2.** Утврдити јасне критеријуме за локалну подршку трошковима учешћа и путовања када таква подршка није обезбеђена из других извора. **2.3.2.3.** Посебно подстицати учешће младих са мање могућности и младих којима су финансијске, територијалне, физичке или друге	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању. **Партнери:** школе, удружења, Фондација Темпус, домаће и међународне партнерске организације

		препреке ограничење за мобилност.		
		2.3.2.4. Развијати партнерства са омладинским центрима, локалним самоуправама, школама и организацијама у земљи, региону и иностранству.		
		2.3.2.5. Припремати и спроводити заједничке пројекте размене, мобилности и интеркултуралног учења.		
		2.3.2.6. Када су обезбеђени програмски, партнерски и финансијски услови, организовати међународне размене и сусрете младих у Обреновцу.		
		2.3.2.7. Подстицати младе који су учествовали у програмима мобилности да искуства и информације преносе другим младима.		
Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
2.4. Унапредити услове за локалну и међуградску мобилност младих и доступност	**2.4.1. Праћење потреба младих у области јавног превоза и покретање иницијатива за**	**2.4.1.1.** Периодично прикупљати информације од младих, школа, месних заједница и других локалних актера о потребама и	Континуирано	**Одговорни:** ГО Обреновац – надлежне организационе јединице.

образовних, културних, спортских, омладинских и других садржаја.	**унапређење саобраћајне повезаности.**	препрекама у коришћењу јавног превоза. **2.4.1.2.** Посебно пратити доступност превоза младима из сеоских и удаљенијих насеља, вечерње поласке, повезаност са Београдом и међуградску повезаност значајну за образовање, рад и друге потребе младих. **2.4.1.3.** На основу утврђених потреба припремати и упућивати образложене иницијативе надлежним органима и превозницима за измену или унапређење линија, редова вожње и других елемената система јавног превоза. **2.4.1.4.** У консултације о потребама јавног превоза укључивати младе из различитих насеља и група.		**Партнери:** КЗМ, Савет за младе, месне заједнице, школе, надлежни орган Града Београда за јавни превоз и превозници
	2.4.2. Подршка превозу младих за учешће у програмима, скуповима и другим активностима од значаја за њихов развој.	**2.4.2.1.** У складу са расположивим средствима и јасним критеријумима подржавати организовани превоз младих за учешће у образовним, културним, спортским, омладинским и другим	Континуирано	**Одговорни:** ГО Обреновац у оквиру својих надлежности и програма. **Партнери:** КЗМ, школе, установе, удружења и

	програмима од јавног интереса. **2.4.2.2.** Подржавати превоз младих и, када је потребно, њихових пратилаца за учешће на такмичењима, конференцијама, стручним скуповима, тренинзима и другим програмима када превоз није обезбеђен из другог извора. **2.4.2.3.** Приликом организовања или подршке превозу водити рачуна о приступачности младима са инвалидитетом и младима из удаљенијих насеља.		организатори конкретних програма
2.4.3. Подстицање развоја безбедне бициклистичке мобилности младих.	**2.4.3.1.** Утврдити потребе младих и приоритетне правце за безбедно кретање бициклом између насеља, школа, јавних простора и других места која млади користе. **2.4.3.2.** Покретати и подржавати иницијативе према надлежним органима за планирање, изградњу, повезивање и унапређење бициклистичких стаза и друге бициклистичке инфраструктуре. **2.4.3.3.** Приликом планирања и уређења јавних простора	2027–2031.	**Одговорни:** ГО Обреновац – надлежне организационе јединице. **Партнери:** КЗМ, Савет за младе, надлежни органи Града Београда, школе, месне заједнице, релевантне организације

		заступати потребу за безбедним приступом бициклом и одговарајућим местима за остављање бицикала. **2.4.3.4.** Подржавати информативне и едукативне активности о безбедном коришћењу бицикла као средства свакодневног кретања.		

3. ОБРАЗОВАЊЕ, КОМПЕТЕНЦИЈЕ, ЗАПОШЉИВОСТ И ПРЕДУЗЕТНИШТВО МЛАДИХ

Општи циљ:
Унапредити могућности младих за стицање знања, вештина и компетенција, доношење информисаних образовних и каријерних одлука и успешнији прелазак из образовања на тржиште рада, уз подршку запошљавању, самозапошљавању и предузетништву.

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
3.1. Унапредити подршку образовном развоју младих, развоју талената и равноправном приступу образовању.	**3.1.1. Подршка успешним, надареним и талентованим младима.**	**3.1.1.1.** Наставити и развијати програме награђивања и подршке успешним, надареним и талентованим ученицима и студентима. **3.1.1.2.** Подржавати ученике и студенте који постижу запажене резултате на националним и међународним такмичењима, у складу са утврђеним	Континуирано	**Одговорни:** ГО Обреновац у оквиру својих програма и надлежности. **Партнери:** КЗМ, школе, НСЗ, Савет за младе

		критеријумима. **3.1.1.3.** У складу са утврђеним потребама локалног тржишта рада разматрати посебне облике подршке младима који се образују за тражена и дефицитарна занимања.		
	3.1.2. Подршка младима у ризику од прекида школовања и младима којима су потребне додатне мере за равноправно учешће у образовању.	**3.1.2.1.** У сарадњи са школама пратити расположиве податке о нередовном похађању, прекиду школовања и другим ризицима за образовну укљученост младих. **3.1.2.2.** Подржавати допунске, припремне и друге образовне програме за младе којима је потребна додатна подршка за наставак и успешно завршавање школовања. **3.1.2.3.** Повезивати школе, локалне институције и организације ради правовременог упућивања младих на постојеће облике образовне, социјалне и друге подршке. **3.1.2.4.** У оквиру расположивих програма подржавати	2027–2031.	**Одговорни:** ГО Обреновац / КЗМ у оквиру својих надлежности. **Партнери:** школе, Центар за социјални рад, друге надлежне установе и организације

		стипендијску, материјалну и другу подршку младима из социјално осетљивих група и младима са мање могућности. **3.1.2.5.** Посебно водити рачуна о доступности додатних образовних програма младима са инвалидитетом и младима из сеоских и удаљенијих насеља.		
	3.1.3. Унапређење повезаности образовне понуде са интересовањима младих и потребама тржишта рада.	**3.1.3.1.** Периодично анализирати интересовања младих, расположиве образовне профиле и доступне податке о потребама тржишта рада. **3.1.3.2.** Организовати дијалог средњих школа, НСЗ, послодаваца, младих и других релевантних актера о развоју знања, квалификација и образовних профила. **3.1.3.3.** На основу утврђених потреба покретати иницијативе према надлежним образовним органима за унапређење постојећих или развој нових образовних профила. **3.1.3.4.** Правовремено информисати ученике и	2027–2031.	**Одговорни:** школе и надлежни образовни органи у оквиру својих надлежности. **Партнери:** ГО Обреновац, КЗМ, НСЗ, Савет за запошљавање, послодавци

		родитеље о образовним профилима, могућностима наставка школовања и њиховој повезаности са тржиштем рада.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
3.2. Повећати доступност квалитетних програма неформалног и целоживотног образовања који развијају компетенције младих значајне за лични развој и запошљивост.	**3.2.1. Развој континуираних програма неформалног образовања заснованих на потребама младих.**	**3.2.1.1.** Периодично испитивати потребе и интересовања младих за додатним знањима и вештинама и на основу њих планирати програме. **3.2.1.2.** Реализовати програме развоја дигиталних, језичких, комуникацијских, финансијских, предузетничких и других компетенција значајних за лични и професионални развој младих. **3.2.1.3.** Развијати програме животних и пословних вештина, тимског рада, комуникације, јавног наступа, критичког мишљења и решавања проблема. **3.2.1.4.** Подржавати вршњачко учење и програме у којима млади преносе знања и вештине другим младима. **3.2.1.5.** Развијати начин евидентирања и потврђивања учешћа младих у програмима	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању. **Партнери:** школе, организације цивилног друштва, НСЗ, стручњаци, привредни субјекти

		неформалног образовања и промовисати препознавање стечених компетенција.		
	3.2.2. Повезивање образовних установа, локалне заједнице и других актера у развоју компетенција младих.	**3.2.2.1.** Подржавати заједничке ваннаставне и образовне програме школа, Омладинског центра, јавних установа, организација и привредних субјеката. **3.2.2.2.** Развијати облике искуственог учења који повезују образовање, практичан рад и учешће младих у локалној заједници. **3.2.2.3.** У сарадњи са школама и надлежним органима подржавати доступност простора, савремене опреме и дигиталних ресурса за додатне и ваннаставне програме, посебно у срединама у којима су такви ресурси мање доступни. **3.2.2.4.** Подржавати стручно усавршавање наставника, омладинских радника и других лица која раде са младима у областима комуникације са младима, инклузије, рада са надареним и талентованим младима, савремених метода рада и неформалног образовања.	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању у оквиру локалних програма. **Партнери:** школе, надлежни образовни органи, јавне установе, организације цивилног друштва

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
3.3. Унапредити доступност каријерног вођења и саветовања и повезаност младих, образовног система и тржишта рада.	**3.3.1. Развој координисаног локалног система каријерног информисања, вођења и саветовања младих.**	**3.3.1.1.** Мапирати постојеће услуге каријерног вођења и саветовања које пружају школе, НСЗ и други актери и утврдити недостатке у њиховој доступности младима. **3.3.1.2.** У Омладинском центру по успостављању развијати каријерно информисање и саветодавну подршку која допуњује, а не дуплира постојеће услуге школа и НСЗ. **3.3.1.3.** Организовати индивидуалне и групне активности професионалне оријентације и развоја вештина управљања каријером. **3.3.1.4.** Организовати стручне и каријерне посете привредним друштвима, јавним предузећима, установама и другим радним срединама како би млади непосредно упознали различита занимања и услове рада. **3.3.1.5.** Организовати сусрете младих са запосленима различитих професија, послодавцима и младим професионалцима.	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању – координација локалне подршке. **Партнери:** НСЗ, школе, послодавци, јавна предузећа и установе, релевантне организације

		3.3.1.6. Организовати сајмове занимања, образовања, пракси и друге облике непосредног представљања образовних и каријерних могућности. **3.3.1.7.** Посебно развијати приступ младима који нису у образовању, запослењу или обуци (NEET) и другим младима којима су услуге каријерног вођења и саветовања теже доступне.		
	3.3.2. Унапређење размене информација и сарадње образовних установа, НСЗ и послодаваца.	**3.3.2.1.** Периодично прикупљати и представљати младима и школама расположиве податке о кретањима на тржишту рада, траженим знањима, вештинама и занимањима. **3.3.2.2.** Организовати сусрете школа, НСЗ, послодаваца и других релевантних актера ради размене информација о потребама младих и тржишта рада. **3.3.2.3.** Правовремено информисати младе о програмима НСЗ, обукама, праксама, конкурсима и другим облицима подршке запошљавању и самозапошљавању. **3.3.2.4.** Укључивати локалне послодавце у осмишљавање практичних активности за развој компетенција младих.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ у сарадњи са НСЗ. **Партнери:** школе, послодавци, привредна удружења и други релевантни актери

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
3.4. Повећати могућности младих за стицање квалитетног радног искуства и олакшати њихов прелазак из образовања на тржиште рада.	**3.4.1. Развој квалитетних програма ученичке, студентске и радне праксе и других облика стицања првог радног искуства.**	**3.4.1.1.** Мапирати јавне, приватне и друге организације на територији Обреновца које могу да понуде квалитетне програме праксе младима. **3.4.1.2.** Развијати партнерства са послодавцима ради повећања броја доступних места за праксу и стицање првог радног искуства. **3.4.1.3.** У оквиру програма ГО Обреновац подстицати укључивање младих у праксе у органима, јавним установама и предузећима када за то постоје правни и организациони услови. **3.4.1.4.** Промовисати стандарде квалитетне праксе који подразумевају јасан програм учења, ментора, дефинисано трајање, права и обавезе учесника и повратну информацију након праксе. **3.4.1.5.** Подстицати плаћене праксе и друге облике материјалне подршке практикантима када за то постоје услови.	2027–2031.	**Одговорни:** ГО Обреновац / КЗМ у оквиру локалних програма. **Партнери:** НСЗ, школе, јавне установе и предузећа, привредни субјекти

	3.4.2. Подршка младима у припреми за запошљавање и укључивању на тржиште рада.	**3.4.2.1.** Реализовати практичне програме о активном тражењу посла, припреми радне биографије, пријављивању на конкурсе и разговору са послодавцем. **3.4.2.2.** Информисати младе о правима и обавезама на тржишту рада и начинима препознавања нерегуларних и неповољних облика радног ангажовања. **3.4.2.3.** Упућивати младе на доступне програме додатног образовања, обука, преквалификације и доквалификације које спроводе надлежне институције и акредитовани пружаоци. **3.4.2.4.** Развијати циљане облике информисања и подршке младима са мање могућности и младима из удаљенијих насеља у приступу програмима запошљавања.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању – информисање и припрема младих. **Партнери:** НСЗ, школе, послодавци, образовне и стручне организације
	3.4.3. Локална подршка спровођењу програма „Гаранција за младе“ и досезању младих који нису запослени, нису у образовању и нису на обуци (NEET).	**3.4.3.1.** У сарадњи са НСЗ редовно информисати младе о програму „Гаранција за младе“, условима укључивања и доступним облицима подршке. **3.4.3.2.** Кроз КЗМ, Омладински	Од 2027. године, континуирано	**Одговорни:** НСЗ у оквиру спровођења програма; КЗМ у делу информисања, досезања, упућивања и локалног повезивања. **Партнери:** школе,

		центар по успостављању, школе, месне заједнице, организације цивилног друштва и теренски омладински рад доприносити досезању и информисању NEET младих о могућностима укључивања у програм. **3.4.3.3.** Пружати младима почетне информације и оријентацију и упућивати их НСЗ и другим надлежним пружаоцима услуга, без преузимања послова регистрације, процене и израде индивидуалног плана запошљавања. **3.4.3.4.** Развијати сарадњу НСЗ, КЗМ, школа, послодаваца и других локалних актера ради размене информација о потребама младих, доступним приликама и препрекама за укључивање у образовање, обуке и запошљавање.		Омладински центар по успостављању, организације цивилног друштва, послодавци и други релевантни актери

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
3.5. Унапредити услове за развој предузетничких компетенција, самозапошљавање и предузетничке иницијативе младих.	**3.5.1. Развој предузетничких знања, вештина, идеја и менторске подршке младима.**	**3.5.1.1.** Организовати програме предузетничког образовања који обухватају развој пословне идеје, пословно планирање, финансијску писменост, основе пословања, маркетинга и дигиталног наступа.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању. **Партнери:** НСЗ, школе, привредници, привредна удружења,

		3.5.1.2. Укључивати локалне предузетнике и стручњаке као менторе младима који развијају пословне идеје. **3.5.1.3.** Подржавати ученичке компаније и друге практичне облике учења предузетништва. **3.5.1.4.** Организовати програме развоја и представљања пословних идеја младих, укључујући такмичења, тематске изазове и хакатоне када такав формат одговара циљу програма. **3.5.1.5.** Подстицати програме социјалног предузетништва и предузетничке иницијативе које одговарају на потребе локалне заједнице. **3.5.1.6.** Подржавати развој предузетничких компетенција младих из сеоских насеља и информисање о могућностима самозапошљавања у локално релевантним делатностима.		организације и стручњаци
	3.5.2. Унапређење приступа младих ресурсима и програмима подршке	**3.5.2.1.** Систематски информисати младе о доступним конкурсима, субвенцијама, кредитним и другим програмима подршке	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању; ГО Обреновац у оквиру

	за покретање и развој пословања.	самозапошљавању и предузетништву. **3.5.2.2.** Пружати почетну оријентацију и повезивати младе са НСЗ, развојним програмима, фондовима, привредним актерима и другим пружаоцима подршке. **3.5.2.3.** Омогућавати, у оквиру расположивих капацитета Омладинског центра по успостављању, коришћење радног простора, опреме и менторске подршке за развој почетних пословних идеја младих. **3.5.2.4.** Подржавати конкурсне, менторске и друге локалне програме за развој и тестирање предузетничких идеја младих, а финансијску подршку обезбеђивати када су за то опредељена средства и утврђени јасни критеријуми. **3.5.2.5.** Организовати сусрете и размену искустава младих предузетника, потенцијалних предузетника, искусних привредника и других актера који могу да подрже развој пословних идеја.		својих надлежности и програма. **Партнери:** НСЗ, привредници, привредна удружења, развојне и друге организације

4. АКТИВИЗАМ, ВОЛОНТЕРИЗАМ И ОМЛАДИНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

Општи циљ:
Унапредити активно учешће младих у животу заједнице кроз доступне механизме партиципације, одржив систем волонтирања и подршку омладинским иницијативама и самоорганизовању младих.

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
4.1. Повећати учешће младих у доношењу одлука и креирању, спровођењу и праћењу политика које се на њих односе.	**4.1.1. Развој редовних и доступних механизама дијалога и консултација са младима.**	**4.1.1.1.** Организовати редовне консултације, тематске разговоре и друге облике дијалога младих са представницима ГО Обреновац и локалних институција о питањима која их непосредно погађају. **4.1.1.2.** Укључивати младе у радне групе, консултације, јавне расправе и друге процесе припреме локалних докумената и одлука од значаја за младе. **4.1.1.3.** Обезбедити могућност учешћа младима из сеоских насеља, младима са мање могућности и младима који нису укључени у формалне организације и представничка тела. **4.1.1.4.** Успоставити праксу повратног информисања младих о томе како су њихови предлози	Континуирано	**Одговорни:** Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ; Савет за младе. **Партнери:** надлежни органи и организационе јединице ГО Обреновац, школе, установе, удружења и неформалне групе младих

		размотрени и шта је поводом њих предузето.		
	4.1.2. Јачање улоге Савета за младе и повезивање различитих механизама представљања младих.	**4.1.2.1.** Организовати тематске седнице и консултативне сусрете Савета за младе са младима и представницима ученичких парламената, удружења и неформалних група. **4.1.2.2.** Укључивати младе у праћење спровођења ЛАП-а и предлагање годишњих приоритета локалне омладинске политике. **4.1.2.3.** Унапредити редовну размену информација и координацију Савета за младе, Одсека за друштвену бригу о младима / КЗМ и других локалних актера који спроводе мере од значаја за младе. **4.1.2.4.** Развијати механизме кроз које млади могу да предлажу приоритете за коришћење дела средстава намењених програмима и иницијативама младих.	2027–2031.	**Одговорни:** Савет за младе; Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ. **Партнери:** ГО Обреновац, ученички парламенти, удружења и неформалне групе младих

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
4.2. Обезбедити одржив и квалитетан систем волонтирања који	**4.2.1. Даљи развој и одрживост**	**4.2.1.1.** Одржавати и унапређивати институционални, програмски и дигитални оквир Волонтерског	Континуирано	**Одговорни:** Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ –

младима омогућава континуирано учешће у развоју заједнице.	**Волонтерског сервиса Обреновац.**	сервиса Обреновац. **4.2.1.2.** Редовно ажурирати систем евиденције и комуникације са волонтерима, уз поштовање правила заштите података о личности. **4.2.1.3.** Повезивати младе заинтересоване за волонтирање са установама, организацијама и иницијативама којима је потребно ангажовање волонтера. **4.2.1.4.** Континуирано организовати основне и напредне обуке за волонтере, менторе и координаторе волонтерских програма. **4.2.1.5.** Примењивати и унапређивати локалне процедуре и стандарде за организовање, праћење и подршку волонтерском ангажовању младих.		Волонтерски сервис Обреновац. **Партнери:** Омладински центар по успостављању, школе, јавне установе, Црвени крст, удружења и друге организације које укључују волонтере
	4.2.2. Развој разноврсних локалних волонтерских програма и акција.	**4.2.2.1.** Организовати краткорочне и дугорочније волонтерске програме у областима солидарности, заштите животне средине, културе, образовања, спорта, локалног наслеђа и другим областима од јавног интереса.	Континуирано	**Одговорни:** Волонтерски сервис Обреновац / КЗМ. **Партнери:** школе, установе, Црвени крст, удружења, месне заједнице и други организатори волонтерских програма

		4.2.2.2. Подржавати установе и организације у развоју квалитетних програма у које се млади укључују као волонтери. **4.2.2.3.** Развијати волонтерске програме који укључују младе из сеоских насеља и младе са мање могућности као активне учеснике, а не само као кориснике активности. **4.2.2.4.** Подстицати међугенерацијску и интеркултуралну солидарност кроз волонтерске програме младих. **4.2.2.5.** Омогућити волонтерима одговарајућу потврду, повратну информацију и препознавање знања и компетенција стечених кроз ангажовање.		
	4.2.3. Промоција волонтеризма, признавање доприноса младих и повезивање са националним и европским програмима.	**4.2.3.1.** Организовати јавне презентације резултата волонтерских програма и омладинских акција и развијати систем јавних признања за допринос младих заједници, укључујући избор „Волонтера године“. **4.2.3.2.** Спроводити информативне и промотивне активности о	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ – Волонтерски сервис Обреновац. **Партнери:** Омладински центар по успостављању, Млади истраживачи Србије и други домаћи и међународни партнери

		могућностима волонтирања, посебно у школама и срединама у којима је учешће младих мање доступно. **4.2.3.3.** Одржавати и развијати сарадњу са националним мрежама и организацијама у области волонтирања. **4.2.3.4.** Развијати капацитете и партнерства за учешће Волонтерског сервиса у програму ESC и другим европским програмима волонтирања, у складу са статусом и условима програма.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
4.3. Повећати могућности младих да самостално покрећу и реализују иницијативе којима унапређују своју заједницу.	**4.3.1. Континуирани развој Омладинског фонда као механизма подршке идејама и иницијативама младих.**	**4.3.1.1.** Редовно расписивати јавне позиве за подршку идејама и иницијативама неформалних група младих. **4.3.1.2.** Одржавати једноставан, транспарентан и младима прилагођен поступак пријављивања, избора и реализације иницијатива. **4.3.1.3.** Активно информисати и подстицати учешће младих из сеоских и приградских насеља и младих који раније нису користили	Континуирано	**Одговорни:** ГО Обреновац / Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ. **Партнери:** Савет за младе, Омладински центар по успостављању, неформалне групе младих и други партнери програма

		овај механизам. **4.3.1.4.** Укључивати младе у предлагање програмских приоритета и вредновање пријава и начина функционисања Омладинског фонда. **4.3.1.5.** Обезбеђивати континуитет финансијске, програмске и логистичке подршке Омладинском фонду у складу са годишњим програмима и расположивим средствима.		
	4.3.2. Менторска и ресурсна подршка младима у развоју и реализацији сопствених иницијатива.	**4.3.2.1.** Организовати кратке практичне обуке о развоју идеје, планирању активности, буџету, тимском раду и јавној презентацији пројекта. **4.3.2.2.** Обезбедити менторску подршку младима током припреме и реализације подржаних иницијатива. **4.3.2.3.** Омогућавати коришћење расположивих простора, опреме и других ресурса Омладинског центра и локалних партнера за реализацију иницијатива, у складу са правилима коришћења утврђеним у Области 1. **4.3.2.4.** Организовати јавне презентације реализованих	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању. **Партнери:** ментори, установе, удружења, привредни субјекти и други локални партнери

		иницијатива и размену искустава између младих који су реализовали своје идеје и нових група заинтересованих за учешће.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
4.4. Унапредити услове за самоорганизовање младих и деловање ученичких парламената, неформалних група и удружења младих и за младе.	**4.4.1. Јачање капацитета, повезивање и ресурсна подршка организацијама и неформалним групама које укључују младе.**	**4.4.1.1.** Водити и редовно ажурирати преглед активних удружења, неформалних група и других локалних актера који реализују програме са младима и за младе. **4.4.1.2.** Организовати обуке и менторску подршку у областима управљања пројектима, прикупљања средстава, финансијског управљања, јавног заговарања и комуникације. **4.4.1.3.** Подржавати умрежавање, партнерства и заједничке програме удружења и неформалних група, а формирање мрежа и савеза подржавати када за то постоји иницијатива самих организација. **4.4.1.4.** Кроз локалне конкурсе и друге расположиве	Континуирано	**Одговорни:** ГО Обреновац / Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ у оквиру својих надлежности. **Партнери:** Омладински центар по успостављању, удружења и неформалне групе младих, установе и други партнери

		механизме подржавати квалитетне програме удружења младих и за младе који доприносе активном учешћу младих и циљевима ЛАП-а. **4.4.1.5.** Обезбедити организацијама и неформалним групама приступ расположивим просторима, опреми и другим ресурсима за активности младих кроз механизме развијене у Области 1.		
	4.4.2. Јачање ученичких парламената и других облика самоорганизовања младих.	**4.4.2.1.** Подржати редовну сарадњу и размену искустава ученичких парламената средњих школа на територији Обреновца. **4.4.2.2.** Повезивати ученичке парламенте са Саветом за младе, КЗМ и другим механизмима кроз које млади могу да упућују предлоге локалној заједници. **4.4.2.3.** Организовати практичне програме и обуке за чланове ученичких парламената о учешћу у	Континуирано	**Одговорни:** школе и ученички парламенти у оквиру својих надлежности; КЗМ – локална координација и подршка. **Партнери:** Савет за младе, Омладински центар по успостављању, удружења и неформалне групе младих

		одлучивању, заступању интереса ученика, комуникацији и развоју иницијатива. **4.4.2.4.** Пружати менторску, програмску и, у оквиру расположивих механизама, финансијску подршку акцијама и иницијативама које самостално покрећу ученици и друге групе младих. **4.4.2.5.** Подстицати школе и друге установе да младе укључују у планирање програма и активности који су им непосредно намењени.		

5. КУЛТУРА, КРЕАТИВНОСТ И СЛОБОДНО ВРЕМЕ МЛАДИХ

Општи циљ:
Унапредити доступност, разноврсност и квалитет културних и креативних садржаја и могућности за квалитетно провођење слободног времена, уз активно учешће младих у њиховом осмишљавању, стварању и коришћењу.

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
5.1. Повећати учешће младих у планирању, креирању и реализацији културних програма и унапредити сарадњу актера који раде са младима у области културе.	**5.1.1. Развој редовних механизама укључивања младих у планирање културних програма.**	**5.1.1.1.** Организовати редовне консултације са младима о њиховим културним интересовањима, потребама и предлозима за програме. **5.1.1.2.** Укључивати младе	2027, затим континуирано	**Одговорни:** ЈП СКЦ Обреновац; Библиотека „Влада Аксентијевић“; Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ – у оквиру сопствених програма. **Партнери:** школе, ученички

		ауторе, ученичке парламенте, неформалне групе и друге заинтересоване младе у планирање и вредновање програма намењених младима, кроз јавно објављене позиве за достављање предлога и непосредне консултације, уз повратну информацију о разматрању предлога. **5.1.1.3.** Успоставити праксу прикупљања повратних информација младих након програма и користити их при планирању наредних активности. **5.1.1.4.** Подстицати да млади у културним програмима буду не само публика већ и аутори, сарадници, организатори и продуценти.		парламенти, удружења, неформалне групе и млади стваоци
	5.1.2. Унапређење сарадње културних, образовних и омладинских актера.	**5.1.2.1.** Успоставити редовну координацију културних установа, школа, КЗМ и других актера ради планирања заједничких програма за младе. **5.1.2.2.** Развијати заједничке програме културних установа,	Континуирано	**Одговорни:** ЈП СКЦ Обреновац; Библиотека „Влада Аксентијевић“; КЗМ. **Партнери:** школе, удружења, неформалне групе, културно-уметничка друштва и млади стваоци

		школа, удружења и неформалних група младих. **5.1.2.3.** Закључивати споразуме или протоколе о сарадњи када је то потребно за дугорочне програме и јасно утврђивање обавеза партнера. **5.1.2.4.** Усклађивати термине и начине комуникације о програмима како би садржаји били доступнији различитим групама младих.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
5.2. Унапредити услове за културно и креативно стваралаштво младих и развој савремених, независних и алтернативних културних израза.	**5.2.1. Програмска, менторска и финансијска подршка младим стваоцима и културним иницијативама младих.**	**5.2.1.1.** Подржавати пројекте, програме и продукцију младих аутора, неформалних група и организација у различитим областима културе и уметности. **5.2.1.2.** Организовати радионице, менторске програме и друге облике стручне подршке младима који желе да развијају своје стваралаштво. **5.2.1.3.** Подржавати савремене и алтернативне облике изражавања: фотографију, филм и видео, дизајн, стрип, дигиталну културу, ауторску	Континуирано	**Одговорни:** ГО Обреновац / КЗМ у оквиру програма подршке; ЈП СКЦ Обреновац и Библиотека у оквиру својих програма. **Партнери:** млади аутори, удружења, неформалне групе, школе и други културни актери

		медијску продукцију, перформанс, уличну и друге облике савремене уметности. **5.2.1.4.** Подржавати уметничке интервенције младих у јавном простору, уз поштовање прописаних процедура и сагласности. **5.2.1.5.** Подржавати изложбе, концерте, представе, пројекције, фестивале и друге јавне формате представљања стваралаштва младих. **5.2.1.6.** Подстицати повезивање младих стваралаца, организација и неформалних група ради сарадње, размене ресурса и заједничке продукције.		
	5.2.2. Унапређење приступа младих просторима, опреми и ресурсима за културно и креативно стваралаштво.	**5.2.2.1.** Обезбедити, у оквиру расположивих јавних простора, редовне и младима доступне термине за музичке пробе, радионице, стваралачки рад и представљање продукције младих, уз јавно објављивање термина, услова коришћења, начина резервисања и контакта одговорног лица.	2027–2031.	**Одговорни:** управљачи јавних простора у оквиру својих надлежности; КЗМ / Омладински центар по успостављању. **Партнери:** ЈП СКЦ Обреновац, Библиотека, школе, удружења и млади стваоци

		5.2.2.2. У Омладинском центру по успостављању развијати креативни и мултимедијални програмски простор за музику, фотографију, видео, филм, дизајн и друге облике продукције. **5.2.2.3.** Омогућавати младима приступ расположивој техничкој и продукцијској опреми и стручној подршци за реализацију програма. **5.2.2.4.** Културне потребе младих укључивати у планирање коришћења и опремања простора за младе предвиђених Облашћу 1.		
	5.2.3. Подршка стваралаштву младих које развија однос према локалном културном наслеђу и идентитету.	**5.2.3.1.** Подржавати пројекте младих који на савремен начин истражују и представљају историју, наслеђе, архитектуру, локалне приче и друге особености Обреновца. **5.2.3.2.** Развијати фотографске, филмске, ликовне, књижевне, музичке и дигиталне програме кроз које млади документују и интерпретирају локалну заједницу.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ и локалне установе културе у оквиру својих програма. **Партнери:** школе, КУД-ови, удружења, млади аутори и други локални културни актери

		5.2.3.3. Повезивати младе са локалним стваоцима, културно-уметничким друштвима и другим носиоцима културног наслеђа ради заједничких програма и међугенерацијске размене.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
5.3. Повећати територијалну, економску и социјалну доступност културних и креативних садржаја младима.	**5.3.1. Развој децентрализованих културних и креативних програма у насељима ван градског језгра.**	**5.3.1.1.** За културне програме користити расположиве и мапиране просторе у месним заједницама, школама, домовима културе и другим јавним објектима, у складу са механизмима из Области 1. **5.3.1.2.** Организовати редовне циклусе радионица, пројекција, изложби, књижевних, музичких и сценских програма у насељима ван градског језгра. **5.3.1.3.** Развијати гостујуће и мобилне програме локалних културних установа намењене младима из сеоских насеља. **5.3.1.4.** Подржавати младе и локалне групе из насеља ван градског језгра да сами осмишљавају и реализују културне и креативне програме.	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ; ЈП СКЦ Обреновац; Библиотека – у оквиру својих програма. **Партнери:** месне заједнице, школе, КУД-ови, удружења, неформалне групе и локални стваоци

	5.3.2. Смањивање препрека за учешће младих у културним садржајима.	**5.3.2.1.** Развијати моделе бесплатног или повољнијег приступа одабраним културним програмима за ученике, студенте и друге групе младих, у складу са могућностима организатора. **5.3.2.2.** При планирању програма водити рачуна о приступачности простора и садржаја младима са инвалидитетом и другим младима којима је учешће отежано. **5.3.2.3.** Када је превоз стварна препрека приступу значајним културним програмима, повезати подршку са механизмима локалне мобилности утврђеним у Области 2. **5.3.2.4.** Термин и начин реализације програма прилагођавати могућностима младих из различитих насеља и узрасних група.	Континуирано	**Одговорни:** организатори културних програма у оквиру својих надлежности; ГО Обреновац / КЗМ у оквиру локалних механизама подршке. **Партнери:** школе, месне заједнице и организације које раде са младима

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
5.4. Развијати културне навике младих и повећати могућности за квалитетно и садржајно	**5.4.1. Континуирани развој младе публике и њене повезаности са**	**5.4.1.1.** Развијати дугорочне програме сарадње културних установа и школа којима се млади упознају са различитим областима	Континуирано	**Одговорни:** ЈП СКЦ Обреновац; Библиотека; КЗМ. **Партнери:** школе,

провођење слободног времена.	**локалном културном понудом.**	културе и уметности. **5.4.1.2.** Уводити програме препоруке и промоције културних садржаја у којима млади учествују као сарадници, промотери и вршњачки посредници. **5.4.1.3.** Користити повратне информације младих за развој нове публике и прилагођавање постојећих програма. **5.4.1.4.** Посебно развијати начине досезања младих који иначе ретко учествују у културним програмима.		ученички парламенти, удружења, локални медији и млади сарадници
	5.4.2. Развој редовних културних, креативних и друштвених програма за слободно време младих.	**5.4.2.1.** Развијати редовне књижевне, филмске, музичке, фотографске, стрип, уметничке и друге клубове и програме засноване на интересовањима младих. **5.4.2.2.** Подржавати отворене програме у којима млади могу да се окупљају, стварају и организују садржаје без обавезе дугорочног чланства у организацији или секцији. **5.4.2.3.** Развијати сезонске и	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању; ЈП СКЦ Обреновац; Библиотека у оквиру сопствених програма. **Партнери:** школе, удружења, неформалне групе и млади стваралоци

		тематске програме током периода када млади имају више слободног времена. **5.4.2.4.** Повезивати програме слободног времена са могућностима за стваралаштво, дружење, учење и активно учешће младих, а не сводити их само на једнократне манифестације.		

6. ЗДРАВЉЕ, МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ, БЕЗБЕДНОСТ И БЛАГОСТАЊЕ МЛАДИХ

Општи циљ:

Унапредити физичко и ментално здравље, психосоцијално благостање и безбедност младих кроз превенцију, доступну и правовремену подршку, развој здравих и безбедних образаца понашања и координисано деловање локалних актера.

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
6.1. Унапредити здравствену писменост младих и услове за очување физичког здравља и развој здравих стилова живота.	**6.1.1. Развој континуираних програма промоције здравља и превенције ризичног понашања.**	**6.1.1.1.** Реализовати младима прилагођене програме о здравој исхрани, физичкој активности, оралном здрављу и другим аспектима очувања физичког здравља. **6.1.1.2.** У сарадњи са здравственим стручњацима реализовати програме информисања и едукације о сексуалном и репродуктивном здрављу, превенцији полно преносивих инфекција и одговорном понашању.	Континуирано	**Одговорни:** Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ – координација омладинских програма; Дом здравља Обреновац – стручни садржај у оквиру својих надлежности. **Партнери:** школе, Омладински центар по успостављању, Црвени крст Обреновац, релевантне организације

		6.1.1.3. Развијати вршњачке здравствено-едукативне програме које спроводе обучени млади едукатори уз стручну подршку. **6.1.1.4.** Информисати младе о значају превенције и доступним превентивним програмима и услугама здравствене заштите. **6.1.1.5.** Прилагођавати начине информисања и реализације програма младима из сеоских насеља и другим младима којима су програми теже доступни.		
	6.1.2. Подршка физичкој активности и рекреацији младих као делу здравих стилова живота.	**6.1.2.1.** Подржавати рекреативне и друге програме физичке активности доступне младима који нису усмерени искључиво на такмичарски спорт. **6.1.2.2.** Подстицати доступност постојећих спортских и рекреативних капацитета младима кроз програме, термине и друге облике подршке у складу са могућностима управљача објеката. **6.1.2.3.** Периодично евидентирати потребе младих за садржајима и инфраструктуром за рекреацију и свакодневно активно кретање и	Континуирано	**Одговорни:** ГО Обреновац / КЗМ у оквиру програма за младе. **Партнери:** ЈП СКЦ Обреновац, школе, спортске организације и други управљачи расположивих капацитета

		достављати их надлежним органима и установама ради планирања, уз повезивање са мерама у областима мобилности и одрживог развоја.		
	6.1.3. Превенција болести зависности и других ризичних образаца понашања.	**6.1.3.1.** Подржавати програме превенције употребе дувана и дуванских производа, електронских цигарета и других никотинских производа, алкохола и других психоактивних супстанци, као и превенције ризичног учешћа у играма на срећу и проблематичног коришћења дигиталних садржаја, засноване на стручним и провереним приступима. **6.1.3.2.** Развијати програме којима млади јачају вештине доношења одлука, управљања емоцијама, одупирања притиску вршњака и препознавања ризичног понашања. **6.1.3.3.** Информисати родитеље и друге одрасле који раде са младима о знацима ризичног понашања, расположивим облицима подршке и начинима упућивања младих стручним службама. **6.1.3.4.** Младе код којих је потребна стручна процена, лечење или	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ – омладински превентивни програми; Дом здравља Обреновац и друге надлежне службе – стручна подршка у оквиру својих надлежности. **Партнери:** школе, родитељи, организације које спроводе стручне програме превенције

		терапијска подршка упућивати надлежним здравственим и другим службама.		
	6.1.4. Унапређење информисаности младих о расположивим здравственим услугама и олакшавање приступа превентивној подршци.	**6.1.4.1.** Мапирати и периодично ажурирати информације о превентивним, саветодавним и другим здравственим услугама доступним младима. **6.1.4.2.** Организовати тематске сусрете и информативне активности младих са здравственим стручњацима о темама за које је утврђена потреба. **6.1.4.3.** Кроз систем информисања из Области 2 обезбедити младима јасне и проверене информације о томе где и на који начин могу да потраже здравствену подршку. **6.1.4.4.** У сарадњи са Домом здравља периодично прикупљати повратне информације младих о доступности превентивних и саветодавних здравствених услуга и, када се утврде конкретне препреке, покретати иницијативе за њихово отклањање у оквиру надлежности одговорних институција.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању – прикупљање и објављивање информација, организација информативних активности и прикупљање повратних информација младих; Дом здравља Обреновац – стручна провера информација о здравственим услугама и учешће здравствених стручњака, у оквиру својих надлежности. **Партнери:** школе, друге надлежне здравствене установе и организације које реализују програме превенције и подршке младима.

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
6.2. Унапредити превенцију, рано препознавање тешкоћа и доступност подршке за ментално здравље и психосоцијално благостање младих.	**6.2.1. Развој превентивних програма менталног здравља и смањивање стигме у вези са тражењем помоћи.**	**6.2.1.1.** Реализовати програме о очувању менталног здравља, управљању стресом и емоцијама, самопоуздању, односима и другим темама значајним за психосоцијално благостање младих. **6.2.1.2.** Спроводити активности које смањују предрасуде и стигму у вези са тешкоћама менталног здравља и подстичу правовремено тражење стручне помоћи. **6.2.1.3.** Развијати вршњачку подршку само уз претходну обуку младих, јасно дефинисане границе њихове улоге, стручну супервизију и јасне механизме повезивања младих са одговарајућом стручном подршком. **6.2.1.4.** Посебну пажњу усмерити на доступност превентивних програма младима са мање могућности и младима којима су постојећи	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању – организација превентивних програма. **Партнери:** Дом здравља Обреновац, школе и стручни сарадници, квалификовани стручњаци, релевантне организације и други потписници локалног Протокола о сарадњи у области превенције и заштите менталног здравља деце, адолесцената и младих, у складу са њиховим улогама и договореним активностима.

		облици подршке теже доступни.		
	6.2.2. Развој младима прилагођене почетне психолошке и психосоцијалне подршке и јасних путева упућивања.	**6.2.2.1.** Мапирати постојеће облике психолошке, психосоцијалне и здравствене подршке и утврдити недостатке у њиховој доступности младима. **6.2.2.2.** У оквиру Омладинског центра по успостављању, у сарадњи са надлежним установама и другим потписницама локалног Протокола, омогућавати доступан простор и термине за превентивне, психолошке и психосоцијалне програме и подршку коју пружају одговарајуће квалификовани стручњаци, када је такав облик подршке утврђен као потребан у локалном систему. **6.2.2.3.** Обезбедити да младима, КЗМ, Омладинском центру по успостављању и другим релевантним актерима буду јасни и доступни постојећи механизми упућивања и практични путеви од почетног контакта до одговарајуће	2027–2031.	**Одговорни:** квалификовани стручњаци и надлежне здравствене установе – стручна подршка; КЗМ / Омладински центар по успостављању – доступност, организација и упућивање. **Партнери:** школе, установе социјалне заштите, релевантне организације и други потписници локалног Протокола о сарадњи у области превенције и заштите менталног здравља деце, адолесцената и младих, у складу са њиховим улогама и договореним активностима.

		стручне услуге. **6.2.2.4.** Обезбедити да млади знају коме могу да се обрате у хитним и кризним ситуацијама и да почетна тачка контакта не преузима послове процене, дијагностике или лечења који припадају надлежним службама. **6.2.2.5.** Обезбедити младима јасне, видљиве и редовно ажуриране информације о доступној локалној подршци за ментално здравље, механизмима упућивања и провереним националним ресурсима, укључујући платформу „Све је ОК“, кроз канале КЗМ, школа, надлежних установа и Омладинског центра по успостављању.		
	6.2.3. Подршка спровођењу договорених активности у оквиру локалног међусекторског механизма за превенцију и заштиту менталног здравља деце, адолесцената и младих.	**6.2.3.1.** У сарадњи са потписницима локалног Протокола о сарадњи у области превенције и заштите менталног здравља деце, адолесцената и младих, подржавати успостављање и функционисање Координационог тима предвиђеног Протоколом и	2027–2031, континуирано, у складу са динамиком договорених активности.	**Одговорни:** потписници Протокола и Координациони тим – за послове и активности утврђене Протоколом и договореним планом спровођења; ГО Обреновац и КЗМ – за договорене активности у оквиру својих

		доприносити реализацији договорених активности у оквиру улога и надлежности актера укључених у спровођење ЛАП-а. **6.2.3.2.** Подржавати редовну комуникацију КЗМ и других актера омладинског сектора са контакт особама потписника Протокола и Координационим тимом, уз ажурирање сопствених контакт података и размену информација потребних за договорене активности. **6.2.3.3.** У сарадњи са потписницима Протокола и Координационим тимом, доприносити периодичном сагледавању расположивости услуга и програма, примене механизама упућивања, потреба младих и уочених празнина у подршци, кроз договорену размену агрегираних и анонимизованих података, у складу са Протоколом и		надлежности и улога, укључујући повезивање са омладинским сектором, информисање и подршку учешћу младих. **Партнери:** Омладински центар по успостављању, организације које раде са младима, представници младих и други релевантни актери, према садржају договорених активности.

		прописима о заштити података о личности. **6.2.3.4.** На основу прикупљених података, искустава институција и повратних информација младих, у сарадњи са потписницима Протокола и Координационим тимом предлагати унапређење постојећих и развој нових програма, услуга и локалних мера у области менталног здравља и психосоцијалног благостања младих и, када је потребно, упућивати предлоге надлежним органима Градске општине Обреновац. **6.2.3.5.** Учествовати у договореним активностима примене и периодичне провере механизама комуникације, упућивања и координације у кризним ситуацијама, у складу са Протоколом и надлежностима укључених институција, уз јасно утврђену улогу КЗМ и других актера омладинског сектора.		

		6.2.3.6. Подржавати заједничке обуке, стручне скупове и друге едукативне активности за чланове Координационог тима, контакт особе и друге актере укључене у превенцију и заштиту менталног здравља деце, адолесцената и младих, у складу са потребама и договором потписника Протокола.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
6.3. Смањити изложеност младих насиљу и другим облицима угрожавања личне и дигиталне безбедности и повећати њихову способност да препознају ризик и потраже помоћ.	**6.3.1. Континуирана превенција вршњачког, партнерског, родно заснованог и других облика насиља над и међу младима.**	**6.3.1.1.** Подржавати континуиране, узрасту прилагођене програме превенције вршњачког, партнерског, родно заснованог и сексуалног насиља. **6.3.1.2.** Едуковати младе како да препознају различите облике насиља, безбедно реагују, пријаве насиље и потраже одговарајућу подршку. **6.3.1.3.** Развијати програме	Континуирано	**Одговорни:** школе и надлежне установе у оквиру својих надлежности; КЗМ – подршка превентивним омладинским програмима. **Партнери:** Полицијска станица Обреновац, Дом здравља, установе социјалне заштите, стручњаци и организације

		ненасилне комуникације, решавања сукоба, емоционалних и социјалних вештина и поштовања личних граница. **6.3.1.4.** Информисати родитеље и лица која раде са младима о препознавању ризика и поступању у складу са надлежностима и постојећим процедурама.		
	6.3.2. Унапређење дигиталне безбедности младих.	**6.3.2.1.** Реализовати програме о дигиталном насиљу, узнемиравању, заштити приватности и личних података, безбедном коришћењу дигиталних платформи и препознавању ризичних садржаја и комуникације. **6.3.2.2.** Развијати практичне радионице о поступању у случају дигиталног насиља и начинима чувања доказа, пријављивања и тражења стручне помоћи. **6.3.2.3.** Младима и родитељима обезбедити јасне и проверене информације о надлежним службама и доступним механизмима за пријављивање и	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ и школе – превентивни и едукативни програми. **Партнери:** Полицијска станица Обреновац, стручњаци за дигиталну безбедност и релевантне организације

		подршку у случају дигиталног насиља, као и о превентивним мерама, подешавањима приватности и безбедности и алатима родитељске контроле, уз уважавање узраста и приватности младих и подстицање разговора о безбедном коришћењу дигиталних технологија.		
	6.3.3. Унапређење локалне координације у превенцији насиља и других високоризичних облика понашања.	**6.3.3.1.** Подстицати размену информација и заједничко планирање превентивних активности школа, полиције, здравственог, социјалног и омладинског сектора, уз поштовање њихових надлежности. **6.3.3.2.** Подржавати програме који информишу младе о последицама употребе оружја и другим облицима понашања којима се угрожава сопствена и туђа безбедност. **6.3.3.3.** Обезбедити да млади који су жртве, сведоци или учиниоци насиља добију информацију и буду упућени надлежној служби, без	Континуирано	**Одговорни:** надлежне институције у оквиру својих законских надлежности; КЗМ – координација омладинских превентивних активности. **Партнери:** школе, Полицијска станица Обреновац, Дом здравља, установе социјалне заштите и релевантне организације

		преузимања стручног поступања од стране омладинских актера. **6.3.3.4.** На основу расположивих агрегираних података и налаза институција периодично утврђивати теме које захтевају појачане локалне превентивне активности.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
6.4. Унапредити безбедносну културу младих и њихову оспособљеност за превенцију и реаговање на ризике у свакодневном окружењу и ванредним ситуацијама.	**6.4.1. Развој практичних знања и вештина младих за лично и колективно безбедно понашање.**	**6.4.1.1.** Организовати програме у којима млади стичу практична знања о најважнијим безбедносним ризицима у школи, јавном простору, на јавним догађајима и у свакодневном животу. **6.4.1.2.** Организовати обуке младих из основа прве помоћи у сарадњи са Црвеним крстом и другим стручним актерима. **6.4.1.3.** Организовати информативне и практичне програме о поступању у случају пожара, поплава, земљотреса и других ванредних ситуација релевантних за локалну заједницу.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ и школе – организација програма за младе. **Партнери:** Црвени крст Обреновац, надлежне службе за ванредне ситуације, Полицијска станица Обреновац и други стручни актери

		6.4.1.4. Повезивати едукативне програме са практичним вежбама и постојећим процедурама надлежних служби и образовних установа.		
	6.4.2. Укључивање младих у препознавање локалних безбедносних проблема и комуникацију са надлежним институцијама.	**6.4.2.1.** Периодично прикупљати запажања младих, школа, месних заједница и других локалних актера о локацијама и ситуацијама које млади доживљавају као небезбедне. **6.4.2.2.** Проверљиве и образложене проблеме достављати органима и службама надлежним за њихово решавање. **6.4.2.3.** Пратити поступање по достављеним иницијативама и младима пружати повратну информацију о предузетим мерама и надлежностима институција.	Континуирано	**Одговорни:** Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ – прикупљање и прослеђивање иницијатива. **Партнери:** Савет за младе, школе, месне заједнице и надлежни органи и службе

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
6.5. Унапредити безбедност младих као учесника у саобраћају и механизме за	**6.5.1. Континуирана едукација младих о безбедном учешћу у саобраћају.**	**6.5.1.1.** Реализовати програме безбедности у саобраћају прилагођене младима у улози пешака, бициклиста, путника и	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ и школе – организација омладинских програма. **Партнери:** Полицијска

препознавање и решавање саобраћајних ризика релевантних за младе.		младих возача. **6.5.1.2.** Посебно обрађивати ризике брзе и неприлагођене вожње, управљања возилом под дејством алкохола или психоактивних супстанци, коришћења телефона и других облика небезбедног понашања. **6.5.1.3.** Организовати заједничке едукативне активности школа, полиције, здравствених и других компетентних актера.		станица Обреновац, надлежни актери у области безбедности саобраћаја, Дом здравља и организације
	6.5.2. Идентификовање саобраћајних ризика за младе и покретање иницијатива према надлежним органима.	**6.5.2.1.** У сарадњи са школама, младима и месним заједницама прикупљати информације о ризичним локацијама и проблемима за пешаке, бициклисте и друге младе учеснике у саобраћају. **6.5.2.2.** На основу утврђених проблема упућивати образложене иницијативе надлежним органима за унапређење пешачке и бициклистичке безбедности, саобраћајне сигнализације, осветљења, приступачности и других мера у њиховој надлежности.	Континуирано	**Одговорни:** ГО Обреновац / КЗМ – иницирање и заступање утврђених потреба у оквиру својих надлежности. **Партнери:** школе, Полицијска станица Обреновац, месне заједнице и органи надлежни за саобраћајну инфраструктуру и безбедност

		6.5.2.3. При предлагању решења посебно узимати у обзир безбедност младих са инвалидитетом и потребу за приступачном светлосном, звучном и другом одговарајућом сигнализацијом. **6.5.2.4.** Пратити одговоре надлежних органа на покренуте иницијативе и о резултатима информисати младе.		

7. СОЦИЈАЛНА УКЉУЧЕНОСТ И ЈЕДНАКЕ МОГУЋНОСТИ

Општи циљ: Унапредити једнаке могућности, доступност подршке и друштвено укључивање младих који су изложени ризику од социјалне искључености, дискриминације или другим препрекама за равноправно учешће у животу заједнице.

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
7.1. Унапредити локални систем препознавања потреба, информисања, усмеравања и подршке младима у ризику од социјалне искључености.	**7.1.1. Успостављање редовног прикупљања и повезивања расположивих података о положају и потребама младих у ризику од социјалне искључености.**	**7.1.1.1.** У сарадњи са релевантним институцијама утврдити минимум збирних података потребних за праћење положаја младих у ризику од социјалне искључености, уз уважавање различитих старосних категорија које институције користе у својим евиденцијама. **7.1.1.2.** Периодично прикупљати расположиве збирне и анонимизоване податке о младима који користе различите облике подршке, према	2027. успостављање; затим континуирано	**Одговорни:** Одсек за друштвену бригу о младима / КЗМ – координација и анализа у домену омладинске политике. **Партнери:** Градски центар за социјални рад – Одељење Обреновац, школе, Дом здравља Обреновац, Повереник

		узрасту, полу и месту становања када су такви подаци доступни, без формирања паралелних евиденција о личности. **7.1.1.3.** Мапирати постојеће услуге, програме, права и друге облике подршке који су доступни младима на локалном, градском и републичком нивоу. **7.1.1.4.** На основу прикупљених података и искустава младих периодично препознавати групе које тешко долазе до постојећих програма и празнине у локалној подршци и користити налазе у годишњем планирању програма за младе. **7.1.1.5.** У сарадњи са Градским центром за социјални рад – Одељењем Обреновац, пружаоцима услуга, младима, породицама и удружењима приоритетно сагледати актуелне потребе младих са инвалидитетом и младих са сметњама у развоју за дневним боравком, помоћи у кући, предах смештајем и другим облицима подршке, укључујући потребе за целодневном и дугорочном бригом. Посебно сагледати ситуације у којима породица више не може да обезбеди		за избеглице и други надлежни актери.

		потребну подршку. За планирање користити збирне и анонимизоване податке, док индивидуалну процену и поступање спроводе надлежне службе.		
	7.1.2. Унапређење механизама за информисање, почетну оријентацију и упућивање младих ка надлежним услугама и облицима подршке.	**7.1.2.1.** У оквиру јединственог прегледа услуга и права предвиђеног активношћу 2.2.1.2. обезбедити и редовно ажурирати информације о подршци младима у ризику од социјалне искључености, укључујући услове коришћења, контакте и начин обраћања. **7.1.2.2.** У оквиру механизма упућивања предвиђеног активношћу 2.2.1.3. утврдити контакте и путеве повезивања КЗМ, Омладинског центра по успостављању и надлежних институција за подршку младима у ризику од социјалне искључености, без преузимања послова који припадају систему социјалне, здравствене или друге стручне заштите. **7.1.2.3.** Омогућити младима почетно информисање и оријентацију у вези са расположивим правима, материјалном подршком, образовањем, запошљавањем,	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању – информисање, оријентација и повезивање. **Партнери:** надлежне установе и организације у зависности од потребе младих.

		здравственом и социјалном заштитом и другим релевантним услугама. **7.1.2.4.** Кроз теренски и мобилни омладински рад предвиђен Облашћу 1 досезати младе којима су информације и програми теже доступни и повезивати их са одговарајућим облицима подршке. **7.1.2.5.** У сарадњи са надлежним службама организовати практичну помоћ младима којима административне, комуникационе или друге препреке отежавају подношење захтева и приступ подршци, укључујући усмеравање ка бесплатној правној помоћи и стручној психосоцијалној подршци када је потребна.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
7.2. Повећати приступачност локалних програма и могућности за равноправно учешће младих са инвалидитетом и младих са сметњама у развоју.	**7.2.1. Унапређење физичке, информационе, комуникационе и програмске приступачности програма за младе.**	**7.2.1.1.** У сарадњи са младима са инвалидитетом и организацијама које их представљају идентификовати физичке, информационе, комуникационе и друге препреке за учешће у програмима за младе. **7.2.1.2.** Прилагођавати формате,	2027–2031.	**Одговорни:** ГО Обреновац / КЗМ – приступачност програма за младе у својој надлежности; Омладински центар по успостављању. **Партнери:** организације особа са инвалидитетом, надлежне установе социјалне

		материјале, начине комуникације и реализације програма потребама младих са различитим врстама инвалидитета, у складу са расположивим ресурсима и стандардима приступачности. **7.2.1.3.** При планирању Омладинског центра и других простора и програма за младе укључивати захтеве физичке и комуникационе приступачности и могућност коришћења одговарајућих асистивних решења. **7.2.1.4.** Када је за учешће младих потребна додатна подршка, успостављати сарадњу са надлежним установама, пружаоцима услуга и организацијама ради њеног обезбеђивања у оквиру њихових надлежности. **7.2.1.5.** У сарадњи са Волонтерским сервисом из Области 4, пружаоцима услуга, стручњацима и удружењима организовати циљане обуке волонтера за приступачну комуникацију и подршку		заштите, школе и други пружаоци подршке.

		учешћу младих са тешким и вишеструким сметњама у развоју у програмима заједнице, уз јасно утврђене задатке, стручну подршку и границе волонтерског ангажовања, без замењивања стручног третмана, неге и услуга асистенције.		
	7.2.2. Јачање самозаступања и активног учешћа младих са инвалидитетом и младих са сметњама у развоју.	**7.2.2.1.** Подржавати програме којима млади стичу знања о својим правима, могућностима подршке, самозаступању и учешћу у заједници. **7.2.2.2.** Обезбедити приступачне начине учешћа младих са инвалидитетом у консултацијама, програмима КЗМ, раду са Саветом за младе и другим облицима учешћа младих. **7.2.2.3.** Подржавати иницијативе младих са инвалидитетом усмерене на препознавање проблема приступачности и предлагање решења надлежним органима и установама.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Савет за младе. **Партнери:** организације особа са инвалидитетом, Омладински центар по успостављању и надлежне јавне установе.

		7.2.2.4. Укључивати младе са инвалидитетом и организације које их представљају у планирање и периодично унапређивање локалних програма за младе.		
	7.2.3. Унапређење континуитета подршке младима са инвалидитетом и младима са сметњама у развоју након завршетка или напуштања школовања.	**7.2.3.1.** У сарадњи са младима, породицама, школама и установама социјалне заштите благовремено сагледавати потребе за наставком подршке пре завршетка или напуштања школовања и повезивати их са доступним програмима и услугама. **7.2.3.2.** Подржавати партнерске програме развоја социјалних и животних вештина, радних навика и самосталности, уз повезивање са образовним и програмима запошљавања из Области 3. **7.2.3.3.** Са надлежном установом и Градом Београдом сагледавати капацитете, просторне и програмске потребе Дневног боравка „Обреновац“ и припремати образложене иницијативе и партнерске предлоге за унапређење	2027. почетно сагледавање потреба; затим континуирано	**Одговорни:** ГО Обреновац – покретање сарадње и припрема иницијатива; КЗМ – партнерски омладински програми у свом делокругу. **Партнери:** надлежна установа у чијем је саставу Дневни боравак „Обреновац“, Градски центар за социјални рад – Одељење Обреновац, надлежни орган Града Београда за социјалну заштиту, школе, НСЗ, организације особа са инвалидитетом, млади и породице.

		доступности и садржаја услуге. **7.2.3.4.** Одвојено сагледавати доступност личног пратиоца и персоналне асистенције, према намени и условима коришћења сваке услуге, посебно приликом преласка у пунолетство и изласка из образовања, и утврђене празнине достављати надлежним органима ради решавања. **7.2.3.5.** У сарадњи са НСЗ, пружаоцима стручне подршке и послодавцима повезивати младе са инвалидитетом са програмима припреме за рад и подршке при прилагођавању радној средини, а послодавце информисати о расположивим подстицајима и подршци за запошљавање и прилагођавање услова рада, уз организовање заједничких информативних сусрета и повезивање са мерама запошљивости из Области 3. **7.2.3.6.** На основу процене актуелних потреба младих и породица, у сарадњи са надлежним градским и		

		републичким органима, пружаоцима услуга и удружењима припремити и упутити Скупштини ГО Обреновац на разматрање образложену иницијативу за развој недостајућих капацитета подршке особама са инвалидитетом и сметњама у развоју, са посебно исказаним потребама младих. Иницијативом изричито обухватити предлог родитеља за изградњу наменског центра, проширење дневног боравка и обезбеђивање одговарајуће подршке корисницима којима је потребна целодневна и дугорочна брига. Утврдити предлог модела услуга, надлежности, просторних и кадровских услова, финансирања и корака реализације, уз разматрање подршке животу у заједници и поштовање потреба и избора корисника. **7.2.3.7.** У сарадњи са Домом здравља Обреновац и надлежним здравственим органима сагледати доступност		

		развојне процене, третмана и саветодавне подршке и припремити иницијативу за успостављање, односно обнављање функционалног развојног саветовалишта, према утврђеном стању и потребама. Иницијативом разјаснити узрасни обухват, потребан стручни тим и начин обезбеђивања континуитета подршке младима, уз повезивање са здравственим и психосоцијалним механизмима из Области 6.		
	7.2.4. Подршка породицама младих са инвалидитетом и младих са сметњама у развоју.	**7.2.4.1.** У сарадњи са младима, породицама, њиховим удружењима и пружаоцима услуга, кроз разговоре и упитнике утврђивати потребе за саветодавном подршком, информацијама о правима и помоћи у приступу услугама и користити налазе за планирање подршке у складу са расположивим капацитетима. **7.2.4.2.** Подржавати доступност стручних саветодавних и групних програма за породице, које реализују надлежне	2027–2031.	**Одговорни:** ГО Обреновац – иницирање и координација партнерске сарадње; КЗМ – информисање и повезивање у оквиру омладинских програма. **Партнери:** надлежни орган Града Београда за социјалну заштиту, Градски центар за социјални рад – Одељење Обреновац, пружаоци услуга, Дом здравља Обреновац, организације особа са инвалидитетом, млади и породице.

		установе и организације са одговарајућим стручним капацитетима. У сарадњи са здравственим и социјалним службама планирати и теренске облике психосоцијалне подршке, укључујући кућне посете када су потребне, посебно породицама младих са тешким и вишеструким сметњама у развоју, ради подршке младима и превенције исцрпљености родитеља и старатеља. **7.2.4.3.** Са надлежним градским органима и пружаоцима услуга сагледавати доступност предах смештаја и подршке породицама у кризним ситуацијама и покретати образложене иницијативе за њихово унапређење и доступност ближе месту становања. **7.2.4.4.** У оквиру постојећег система информисања и упућивања из Области 2 и мере 7.1.2. обезбедити редовно ажуриране, приступачне информације о правима,		

		условима коришћења услуга и доступној помоћи младима са инвалидитетом и сметњама у развоју и њиховим породицама. Са надлежним установама договорити и јавно објавити контакте и начин повезивања породице са одговарајућом службом, посебно у кризним ситуацијама. **7.2.4.5.** Са надлежним органима и пружаоцима услуга сагледати потребе и могућности развоја помоћи у кући и других облика практичне подршке младима са тешким и вишеструким сметњама у развоју и њиховим породицама. Припремити партнерске предлоге који утврђују начин координације услуга, потребан кадар, одговарајуће обуке, услове пружања и могућности финансирања, уз одвојено разматрање помоћи у кући, персоналне асистенције и личног пратиоца према намени и условима сваке услуге.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
7.3. Повећати доступност програма, прилика и подршке младима који се суочавају са социоекономским, образовним, територијалним или другим препрекама за друштвено укључивање.	**7.3.1. Развој циљане подршке младима који су тешко доступни постојећим програмима и системима подршке.**	**7.3.1.1.** Кроз годишње програме КЗМ и Омладинског центра по успостављању развијати активности намењене младима који због материјалног положаја, прекида школовања, незапослености, удаљености места становања или више истовремених препрека имају отежан приступ програмима и приликама. **7.3.1.2.** Организовати теренске облике информисања, мотивационог и омладинског рада у срединама и са групама за које је утврђена слабија доступност локалних програма. **7.3.1.3.** Развијати менторске и групне програме усмерене на животне и социјалне вештине, самопоуздање, укључивање у образовање, обуке, омладинске програме и друге прилике у заједници. **7.3.1.4.** Младе којима је потребна материјална, социјална, образовна или друга стручна подршка	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању – омладински и теренски програми. **Партнери:** Градски центар за социјални рад – Одељење Обреновац, школе, Национална служба за запошљавање у оквиру својих надлежности, организације цивилног друштва.

		повезивати са надлежним институцијама и постојећим програмима.		
	7.3.2. Повећање укључености младих Рома у програме, ресурсе и механизме подршке за младе.	**7.3.2.1.** У сарадњи са младима из ромске заједнице и релевантним локалним актерима утврђивати конкретне препреке за коришћење омладинских, образовних и других доступних програма. **7.3.2.2.** Спроводити непосредно и теренско информисање младих Рома о програмима КЗМ, образовним и развојним приликама, правима и расположивој институционалној подршци. **7.3.2.3.** Подржавати менторске и омладинске програме који доприносе укључивању младих Рома у образовање, неформално учење, волонтирање, културу, активизам и друге токове локалне заједнице. **7.3.2.4.** Укључивати младе Роме у консултације и креирање програма који непосредно утичу на њихов положај. **7.3.2.5.** У сарадњи са Мобилним	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ – програми омладинске политике. **Партнери:** школе, Мобилни тим за инклузију Рома и Ромкиња, други надлежни локални механизми и организације које раде са ромском заједницом, Градски центар за социјални рад – Одељење Обреновац.

		тимом за инклузију Рома и Ромкиња, школама и надлежним службама подржавати наставак школовања и осамостаљивање младих Ромкиња и њихово укључивање у програме превенције дечјих и раних бракова доступне свим младима, уз њихово непосредно учешће у планирању активности.		
	7.3.3. Унапређење укључивања младих избеглих и интерно расељених лица, повратника по основу реадмисије и младих миграната.	**7.3.3.1.** У сарадњи са Повереником за избеглице периодично прибављати расположиве збирне податке о младима из ових група, по узрасту и другим расположивим обележјима, ради планирања одговарајуће подршке. **7.3.3.2.** Обезбедити младима из ових група информације о локалним програмима за младе, образовању, запошљавању, правима и другим расположивим облицима подршке. **7.3.3.3.** Подстицати њихово укључивање у редовне омладинске, образовне, културне, волонтерске и друге програме у заједници, уместо стварања	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ и Повереник за избеглице у оквиру својих надлежности. **Партнери:** школе, Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије, Омладински центар по успостављању, организације цивилног друштва и други надлежни актери.

		паралелних програма када за њима нема посебне потребе. **7.3.3.4.** Подржавати активности које омогућавају сусрете, сарадњу и међусобно упознавање младих различитог порекла и доприносе спречавању предрасуда и искључивања.		
	7.3.4. Подршка превенцији трговине људима и експлоатације младих и повезивању младих у ризику са одговарајућом заштитом.	**7.3.4.1.** Подржавати стручне превентивне програме о препознавању врбовања, обмањујућих понуда за рад и других ризика од трговине људима, радне, сексуалне и других облика експлоатације, повезано са програмима безбедности из Области 6. **7.3.4.2.** У сарадњи са надлежним службама и организацијама подржавати досезање и укључивање у одговарајуће програме младих који живе или раде на улици и других младих изложених ризику од експлоатације. При препознавању сумње на принудно просјачење, трговину људима или други облик експлоатације обезбедити обраћање надлежним службама ради процене и предузимања мера	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ – подршка омладинским превентивним програмима, информисање и повезивање; надлежне службе – стручно поступање и заштита. **Партнери:** Градски центар за социјални рад – Одељење Обреновац, Полицијска станица Обреновац, Центар за заштиту жртава трговине људима, Црвени крст Обреновац, школе и организације са одговарајућим стручним капацитетима.

		заштите у оквиру њихових овлашћења. **7.3.4.3.** Оспособљавати лица која реализују омладинске програме да препознају факторе ризика и користе усаглашене контакте и поступке обраћања надлежним службама, без преузимања стручне идентификације жртава и поступака заштите. **7.3.4.4.** У сарадњи са надлежним службама подржавати приступ младих који су претрпели експлоатацију стручним услугама и, када је то примерено њиховим потребама, програмима образовања, оснаживања и укључивања у заједницу.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
7.4. Унапредити подршку младима у преласку ка самосталном животу, повратку и пуном укључивању у заједницу.	**7.4.1. Развој подршке младима који излазе из система алтернативног старања и других облика институционалне подршке.**	**7.4.1.1.** У сарадњи са надлежним системом социјалне заштите благовремено информисати младе који се приближавају изласку из система старања о програмима и могућностима подршке у локалној заједници. **7.4.1.2.** Омогућити им приступ	Континуирано	**Одговорни:** надлежне установе социјалне заштите у оквиру својих надлежности; КЗМ – омладински програми, информисање и повезивање. **Партнери:** школе,

		омладинским програмима, менторској подршци и информацијама о образовању, запошљавању, становању, здрављу и другим областима важним за осамостаљивање. **7.4.1.3.** Повезивати младе са надлежним институцијама и постојећим услугама и програмима према њиховим конкретним потребама. **7.4.1.4.** Подржавати партнерске програме у заједници који доприносе постепеном осамостаљивању и социјалном укључивању младих који напуштају систем алтернативног старања. **7.4.1.5.** У сарадњи са надлежним установама омогућавати младима у хранитељским породицама и другим облицима алтернативног старања приступ омладинским и менторским програмима и током трајања старања, као део припреме за самосталан живот.		Национална служба за запошљавање, Омладински центар по успостављању, организације цивилног друштва.
	7.4.2. Подршка младима у сукобу са законом и у ризику	**7.4.2.1.** Подржавати програме у заједници који допуњују рад	Континуирано	**Одговорни:** надлежне институције у оквиру

	од сукоба са законом и ресоцијализацији и реинтеграцији младих након извршења васпитних или заводских мера, издржавања казне малолетничког затвора или затвора или лечења услед болести зависности.	надлежних институција и помажу младима у повратку у образовање, запошљавање и позитивне друштвене токове, уз сарадњу са надлежним стручним службама и уважавање њихове процене потреба и ризика када је она потребна. **7.4.2.2.** Омогућавати укључивање младих у омладинске, образовне, волонтерске, културне, спортско-рекреативне и друге програме који могу допринети реинтеграцији, уз процену и сарадњу надлежних служби када је она потребна. **7.4.2.3.** Развијати менторске програме и програме животних и социјалних вештина који подржавају укључивање младих у заједницу и не замењују стручни третман, уз припрему и подршку реализаторима и сарадњу са надлежним стручним службама према потребама младих.		законских овлашћења; КЗМ – подршка омладинским програмима укључивања и реинтеграције; ГО Обреновац – припрема партнерских програма и разматрање могућности подршке у оквиру својих надлежности. **Партнери:** установе и организације које имају одговарајуће стручне капацитете.

		7.4.2.4. Подстицати сарадњу омладинског сектора са надлежним системима социјалне заштите, образовања, здравља, правосуђа и запошљавања ради континуитета подршке. **7.4.2.5.** Подржавати развој континуираних стручних превентивних програма и програма подршке у заједници за младе у сукобу са законом и у ризику од сукоба са законом, укључујући разматрање обнављања Социо-терапијског клуба за младе на основу његових ранијих искустава и актуелне процене потреба. Специјализовани стручни рад поверити тимовима са одговарајућим квалификацијама и искуством, уз јасно утврђене поступке процене и упућивања, партнерске улоге, услове рада и могућности финансирања.		
	7.4.3. Подршка стамбеном осамостаљивању младих, са посебном пажњом на младе који се суочавају са додатним социјалним ризицима.	**7.4.3.1.** Редовно информисати младе о расположивим републичким, градским и другим програмима подршке решавању стамбеног питања и осамостаљивању.	Континуирано	**Одговорни:** ГО Обреновац – информисање, праћење потреба и иницијативе у оквиру својих надлежности. **Партнери:** надлежни градски и републички

		7.4.3.2. Периодично прикупљати информације о стамбеним потребама младих, посебно младих који напуштају алтернативно старање, младих са инвалидитетом и младих у ризику од сиромаштва и социјалне искључености. **7.4.3.3.** Пратити јавне програме и могућности у којима ГО Обреновац или млади са њене територије могу учествовати и обезбедити локално информисање и институционално повезивање. **7.4.3.4.** На основу утврђених потреба покретати иницијативе према надлежним градским и републичким органима за развој или доступност одговарајућих мера стамбене подршке младима, укључујући становање уз подршку и програме прелазног становања („куће на пола пута“) за младе којима је такав облик подршке потребан.		органи, КЗМ, установе социјалне заштите.
	7.4.4. Подршка младим родитељима и младима у процесу заснивања и развоја породичног живота.	**7.4.4.1.** Информисати младе родитеље о расположивим правима, услугама и програмима подршке породици,	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ – информисање и омладински програми.

		родитељству, здрављу, образовању и запошљавању. **7.4.4.2.** У сарадњи са стручним институцијама и организацијама подржавати програме развоја родитељских компетенција и припреме младих за одговорно родитељство. **7.4.4.3.** Младе родитеље који се суочавају са вишеструким тешкоћама усмеравати ка одговарајућим услугама и облицима стручне и материјалне подршке. **7.4.4.4.** При планирању локалних програма за младе водити рачуна о условима учешћа младих родитеља и препрекама које им отежавају приступ програмима.		**Партнери:** Градски центар за социјални рад – Одељење Обреновац, Дом здравља Обреновац и друге надлежне установе и организације.

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
7.5. Смањити препреке које произлазе из дискриминације, стереотипа и предрасуда и ојачати солидарност и равноправно учешће младих.	**7.5.1. Развој програма против дискриминације, стереотипа и предрасуда међу младима и у локалној заједници.**	**7.5.1.1.** Реализовати програме и вршњачке активности о равноправности, недискриминацији, солидарности, поштовању различитости и препознавању дискриминације. **7.5.1.2.** У припрему програма и	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински центар по успостављању. **Партнери:** школе, Савет за младе, организације цивилног друштва,

		јавних активности укључивати младе који имају непосредно искуство различитих препрека и искључивања, уз заштиту њиховог достојанства и приватности. **7.5.1.3.** Подржавати заједничке активности младих различитог социјалног, културног и другог порекла које доприносе међусобном упознавању и солидарности. **7.5.1.4.** У оквиру програма за младе промовисати једнака права и нулту толеранцију према дискриминацији и понижавајућем поступању.		локалне установе и стручњаци.
	7.5.2. Јачање самозаступања и учешћа младих који се суочавају са социјалним искључивањем и дискриминацијом.	**7.5.2.1.** Подржавати програме којима млади стичу знања о правима, механизмима заштите и начинима заступања сопствених интереса. **7.5.2.2.** Обезбедити да консултације о локалним програмима и политикама за младе буду приступачне и младима из група које су слабије заступљене у уобичајеним облицима учешћа.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Савет за младе. **Партнери:** надлежни органи и установе, организације које заступају права различитих група младих.

		7.5.2.3. Подржавати иницијативе младих усмерене на препознавање физичких, комуникационих, институционалних и других препрека и достављање конкретних предлога надлежним органима и установама. **7.5.2.4.** Обезбедити повратну информацију младима о поступању по иницијативама које су упућене кроз механизме локалне омладинске политике.		

8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Општи циљ:

Унапредити знања, информисаност, учешће и практично ангажовање младих у заштити животне средине и примени принципа одрживог развоја у локалној заједници, кроз програме на локалним природним локалитетима, сарадњу са установама и подршку иницијативама младих.

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
8.1. Повећати доступност и прилагођеност програма на локалним природним локалитетима младима од 15 до 30 година.	**8.1.1. Развој редовних образовних, теренских и практичних програма на локалним природним локалитетима.**	**8.1.1.1.** Израдити преглед постојећих садржаја у Забрану, Природњачком дому, на локалитету „Јозића колиба“ и другим расположивим локалитетима и утврдити могућности њиховог прилагођавања младима од 15 до 30 година. **8.1.1.2.** Развијати редовне обиласке, радионице, теренске програме и	2027. успостављање; затим континуирано	**Одговорни:** ЈП за заштиту и унапређење животне средине; КЗМ. **Партнери:** школе, Омладински центар по успостављању, месне заједнице, удружења и неформалне групе

		практичне активности за средњошколце, студенте и младе ван система формалног образовања. **8.1.1.3.** Развијати програмске садржаје намењене младима на постојећим природним локалитетима, у складу са расположивим условима и утврђеним интересовањима младих. **8.1.1.4.** Повезивати програме на природним локалитетима са школским, омладинским и неформалним образовним програмима.		
	8.1.2. Повећање доступности рекреативних и других садржаја у природним локалитетима младима.	**8.1.2.1.** Где постоје расположиви подаци, пратити коришћење садржаја у природним локалитетима према старосним групама, без поистовећивања броја продатих карата са бројем различитих корисника. **8.1.2.2.** Повезивати расположиве рекреативне садржаје са омладинским, школским и теренским програмима. **8.1.2.3.** Размотрити могућности групних програма, погодности или других модела који могу повећати	2027–2031.	**Одговорни:** ЈП за заштиту и унапређење животне средине. **Партнери:** КЗМ, школе, Савет за младе, Омладински центар по успостављању

		доступност садржаја младима, у складу са надлежностима и могућностима управљача.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
8.2. Унапредити доступност поузданих и разумљивих информација о локалној животној средини и учешће младих у питањима која се на њу односе.	**8.2.1. Унапређење информисања младих о стању животне средине и начинима пријављивања проблема.**	**8.2.1.1.** На каналима намењеним младима редовно упућивати на званичне податке о квалитету ваздуха, воде, отпаду, зеленим површинама и другим релевантним питањима, уз објашњење извора, мерног места и периода на који се податак односи. **8.2.1.2.** Организовати разговоре, трибине и радионице на којима млади могу да постављају питања стручним и надлежним актерима о локалним еколошким темама. **8.2.1.3.** Припремити једноставан водич за младе о томе где се могу пронаћи званични подаци, коме се пријављују различити проблеми и како се прати поступање по пријави. **8.2.1.4.** Подржавати информативне, медијске и дигиталне садржаје које млади креирају о заштити животне средине и одрживом развоју.	2027. и континуирано	**Одговорни:** КЗМ; ЈП за заштиту и унапређење животне средине у оквиру својих надлежности. **Партнери:** надлежне институције за праћење стања животне средине, школе, локални медији, удружења и неформалне групе
	8.2.2. Повећање учешћа младих у разматрању и	**8.2.2.1.** Организовати тематске консултације са младима о локалним	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ; Савет за младе.

	предлагању решења за питања животне средине и одрживог развоја.	питањима животне средине и одрживог развоја. **8.2.2.2.** Подстицати редовну комуникацију Савета за младе са локалним актерима надлежним за заштиту животне средине. **8.2.2.3.** Омогућити младима да кроз постојеће механизме омладинске политике формулишу и упућују предлоге надлежним органима и установама. **8.2.2.4.** Информисати младе о јавним консултацијама, плановима и другим процесима у којима могу да учествују када се они односе на животну средину и локалну заједницу.		**Партнери:** ЈП за заштиту и унапређење животне средине, надлежни органи и установе, школе, удружења

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
8.3. Повећати могућности младих за практично учење и упознавање са знањима и занимањима у области заштите животне средине и одрживог развоја.	**8.3.1. Развој практичних и теренских програма у сарадњи школа, КЗМ и локалних институција.**	**8.3.1.1.** Организовати практичне и теренске активности ученика на локалним природним локалитетима и у сарадњи са стручним актерима. **8.3.1.2.** Повезивати образовне профиле у средњим школама и друге релевантне образовне програме са конкретним локалним темама и практичним задацима.	Континуирано	**Одговорни:** школе; ЈП за заштиту и унапређење животне средине у оквиру својих програма. **Партнери:** КЗМ, Омладински центар по успостављању, удружења

		8.3.1.3. Подржавати школске пројекте у којима млади практично примењују знања кроз уређење простора, одговорно поступање са отпадом, праћење локалних еколошких тема и друге активности. **8.3.1.4.** Подржавати сарадњу и стручно усавршавање наставника, ментора и других лица која са младима реализују програме из области животне средине и одрживог развоја, када за то постоји утврђена потреба.		
	8.3.2. Упознавање младих са зеленим занимањима и практичним могућностима за примену знања у области заштите животне средине и одрживог развоја.	**8.3.2.1.** Мапирати локална јавна предузећа, установе, организације и друге актере код којих млади могу непосредно да се упознају са пословима, занимањима и практичним радом у области заштите животне средине и одрживог развоја. **8.3.2.2.** Повезивати школе, КЗМ и релевантне локалне актере ради организовања стручних посета, практичних активности, менторства и других облика непосредног упознавања младих са применом знања у овој области. **8.3.2.3.** Представљати младима занимања и компетенције повезане са	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ – повезивање актера; школе и други организатори праксе у оквиру својих надлежности. **Партнери:** ЈП за заштиту и унапређење животне средине, високошколске установе, НСЗ и други релевантни актери

		заштитом животне средине, климатским променама, енергетском ефикасношћу, управљањем отпадом и другим областима зелене економије. **8.3.2.4.** Подстицати сарадњу са високошколским, научноистраживачким и стручним организацијама на програмима намењеним младима у области заштите животне средине и одрживог развоја.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
8.4. Повећати учешће младих у конкретном унапређењу животне средине и простора у локалној заједници.	**8.4.1. Подршка омладинским иницијативама за уређење зелених, јавних и школских простора.**	**8.4.1.1.** Наставити подршку иницијативама младих за уређење школских дворишта, зелених површина и других простора које користи локална заједница. **8.4.1.2.** Омогућити подршку еколошким и другим сродним иницијативама кроз Омладински фонд и друге расположиве механизме подршке младима. **8.4.1.3.** Посебно подстицати предлагање и реализацију иницијатива младих из сеоских и приградских насеља.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ / Омладински фонд у складу са процедуром подршке. **Партнери:** школе, месне заједнице, неформалне групе, удружења, ЈП за заштиту и унапређење животне средине и друге надлежне службе

		8.4.1.4. Повезивати неформалне групе младих, школе, месне заједнице, удружења и надлежне јавне службе ради заједничке припреме и реализације иницијатива.		
	8.4.2. Обезбеђивање одрживости резултата омладинских еколошких иницијатива.	**8.4.2.1.** Пре реализације активности које подразумевају уређење или постављање садржаја утврдити ко ће бити надлежан за њихово даље одржавање. **8.4.2.2.** Код акција које укључују сакупљање или разврставање отпада унапред договорити начин преузимања и даљег поступања са прикупљеним материјалом. **8.4.2.3.** Након реализације иницијатива пратити да ли се створени садржаји користе и одржавају и налазе користити за планирање наредних позива и активности.	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ у делу подржаних омладинских иницијатива. **Партнери:** надлежне јавне службе и предузећа, школе, месне заједнице, носиоци иницијатива

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
8.5. Подстицати одрживе свакодневне навике и еколошки	**8.5.1. Развој практичних програма о отпаду, ресурсима,**	**8.5.1.1.** Организовати практичне програме о смањењу настанка отпада, поновној употреби материјала, рециклажи и одговорној	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ; школе; Омладински центар по успостављању. **Партнери:** ЈП за заштиту и

повољније облике кретања младих.	**климатским променама и одрживој потрошњи.**	потрошњи. **8.5.1.2.** Развијати активности о одговорном коришћењу воде и енергије, климатским променама, обновљивим изворима енергије, Циљевима одрживог развоја и другим темама одрживог развоја релевантним за младе. **8.5.1.3.** У школама и омладинским просторима у којима постоје услови и обезбеђен наставак поступања омогућавати практично разврставање отпада. **8.5.1.4.** Повезивати едукативне активности са конкретним локалним примерима и службама које се баве управљањем отпадом и заштитом животне средине.		унапређење животне средине, надлежна комунална предузећа и организације
	8.5.2. Подстицање еколошки повољнијих и одрживих начина кретања младих.	**8.5.2.1.** Реализовати информативне и практичне активности које промовишу пешачење, бициклизам и друге еколошки повољније начине кретања и њихов значај за заштиту животне средине и одрживи развој. **8.5.2.2.** Повезивати теме одрживе мобилности са програмима на локалним природним локалитетима, омладинским активностима и	2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ / Савет за младе – консултације и иницијативе. **Партнери:** Комисија за безбедност у саобраћају, надлежни органи и службе за саобраћај и инфраструктуру, ЈП за заштиту и унапређење животне средине, удружења

		другим програмима за младе, када за то постоје одговарајући услови. **8.5.2.3.** Потребе и проблеме младих који се односе на пешачку и бициклистичку инфраструктуру и безбедност саобраћаја разматрати и упућивати кроз мере предвиђене у областима мобилности и безбедности младих.		

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
8.6. Повећати територијалну и социјалну доступност програма у области животне средине и одрживог развоја.	**8.6.1. Развој програма доступних младима из сеоских и приградских насеља.**	**8.6.1.1.** Организовати део едукативних и практичних програма у школама, месним заједницама и другим расположивим просторима ван градског насеља. **8.6.1.2.** При планирању програма на природним локалитетима термине усклађивати са реалним могућностима доласка и повратка младих. **8.6.1.3.** Када редован превоз не омогућава учешће у организованом програму, размотрити организован превоз у оквиру конкретне	Континуирано	**Одговорни:** КЗМ и реализатори конкретних програма. **Партнери:** школе, месне заједнице, ЈП за заштиту и унапређење животне средине и други релевантни актери

		активности и расположивих средстава.		
	8.6.2. Повећање приступачности еколошких и теренских програма младима са инвалидитетом и младима којима је потребна додатна подршка.	**8.6.2.1.** При планирању активности проверити физичку приступачност локалитета, дужину и захтевност кретања и друге релевантне услове учешћа. **8.6.2.2.** Прилагођавати комуникацију, материјале и практичне задатке могућностима различитих учесника. **8.6.2.3.** Када је потребно, у сарадњи са надлежним установама и организацијама обезбеђивати одговарајућу подршку за учешће у конкретном програму.	Континуирано	**Одговорни:** организатори конкретних програма; КЗМ у програмима које организује. **Партнери:** ЈП за заштиту и унапређење животне средине, школе, организације особа са инвалидитетом и други пружаоци подршке

Посебни циљ	Мера	Активности	Рок	Одговорни / партнери
8.7. Унапредити планирање програма за младе у области животне средине на основу расположивих података и искустава учесника.	**8.7.1. Увођење једноставног и упоредивог праћења учешћа младих у програмима.**	**8.7.1.1.** У програмима у којима је то могуће одвојено пратити учешће младих од 15 до 30 година и разликовати број појединачних учесника од броја посета, карата или учешћа у више активности.	Од 2027, континуирано	**Одговорни:** КЗМ и реализатори програма у делу сопствених активности. **Партнери:** ЈП за заштиту и унапређење животне средине, школе, Савет за младе

	8.7.2. Редовно ажурирање прегледа програма и тема значајних за младе у области животне средине.	**8.7.2.1.** На годишњем нивоу ажурирати преглед програма и могућности за укључивање младих у области животне средине и одрживог развоја. **8.7.2.2.** Преглед допуњавати релевантним јавно доступним подацима и извештајима надлежних институција о локалној животној средини. **8.7.2.3.** Налазе користити приликом припреме годишњих програма за младе и представљати Савету за младе.	Годишње, 2027–2031.	**Одговорни:** КЗМ. **Партнери:** Савет за младе, ЈП за заштиту и унапређење животне средине, школе и други извори релевантних података

III ДЕО — МЕХАНИЗМИ ОДРЖИВОСТИ ЛАП-а

Неопходни механизми реализације, праћења и вредновања ЛАП-а

Спровођење Локалног акционог плана за младе Градске општине Обреновац за период 2027–2031. године заснива се на јасним одговорностима носилаца, учешћу младих, сарадњи институција и организација и обезбеђивању услова за континуитет програма. Механизми одрживости повезују циљеве, мере и активности ЛАП-а са годишњим планирањем, финансирањем, непосредним радом са младима и праћењем резултата.

Стручну и оперативну координацију обезбеђује Одељење за информисање и бригу о младима, односно Одсек за друштвену бригу о младима. Носиоци и партнери утврђени у ЛАП-у одговорни су за спровођење активности у оквиру својих надлежности и улога, као и за учешће у планирању и извештавању.

Савет за младе је саветодавно тело које чине млади и које представља потребе, интересовања и предлоге њихових вршњака. Савет учествује у обликовању локалне омладинске политике, предлаже приоритете и разматра доступност, квалитет и резултате подршке из перспективе младих.

За институционално праћење спровођења ЛАП-а образује се Координационо тело за праћење и вредновање спровођења Локалног акционог плана за младе Градске општине Обреновац. Чине га представници Градске општине и институција које су ЛАП-ом одређене као одговорни носиоци реализације мера и активности, као и представник Савета за младе. Тело прати испуњавање обавеза носилаца, поштовање рокова и остварене резултате и предлаже кораке за отклањање препрека. Сарадња са Саветом за младе обезбеђује да се при разматрању реализације узимају у обзир искуства, оцене и предлози младих.

Омладински центар успоставља се као простор и програмски ресурс за непосредан рад са младима, информисање, саветовање, учење, стваралаштво, волонтирање и подршку иницијативама. Његово функционисање повезује рад надлежног Одсека, учешће младих и програмске капацитете партнера. Програми се спроводе и у другим расположивим просторима и насељима, како би подршка била доступна младима из целе градске општине. До успостављања Центра обезбеђује се континуитет постојећих програма кроз расположиве просторе и партнерства.

Механизми одрживости ЛАП-а обухватају:

1. **Тела и органе задужене за младе на нивоу локалне управе** — организациону, стручну и оперативну основу за спровођење локалне омладинске политике.
2. **Институционалне структуре учешћа младих** — Савет за младе, подршку удруживању и умрежавању и непосредно укључивање младих у обликовање одлука.

3. **Финансирање ЛАП-а за младе** — буџетске услове за реализацију плана и континуитет програма, јавне конкурсе и допунске изворе финансирања.
4. **Програме и простор за младе** — Омладински центар и друге доступне просторе, програме неформалног образовања, информисања и саветовања, волонтерски програм, Омладински фонд и повезане садржаје непосредног рада са младима.
5. **Стандарде и омладински рад** — квалитет програма, стручне капацитете, професионалну етику, приступачност, безбедност и заштиту права младих.
6. **Информисање младих** — доступност информација о ЛАП-у, програмима, могућностима учешћа и оствареним резултатима.
7. **Истраживања о младима** — систематско сагледавање потреба, интересовања, ставова и положаја младих као основу за планирање и унапређивање подршке.
8. **Праћење и вредновање ЛАП-а** — рад Координационог тела, извештавање носилаца, разматрање резултата и поступање по препорукама.

Ови механизми примењују се у свих осам области ЛАП-а. Њима се обезбеђују сарадња носилаца и партнера, учешће младих, континуитет доступних и квалитетних програма и одговорно коришћење средстава. Посебна пажња посвећује се младима из сеоских насеља и младима којима су потребни додатна подршка и прилагођени начини укључивања.
Задаци, састав и начин рада тела, услови финансирања, организација програма и простора и поступци праћења и вредновања утврђени су у наредним одељцима овог дела ЛАП-а. Надлежни органи обезбеђују њихово спровођење доношењем и усклађивањем потребних аката.

1. Тела и органи задужени за младе на нивоу локалне управе

Спровођење Локалног акционог плана за младе захтева континуиран рад надлежних органа и организационих јединица Градске општине Обреновац и сарадњу са носиоцима и партнерима утврђеним у појединим областима ЛАП-а.
На нивоу локалне управе посебну улогу имају:

- Одељење за информисање и бригу о младима, односно Одсек за друштвену бригу о младима;
- запослени у другим организационим јединицама Управе који обављају послове значајне за спровођење ЛАП-а, у оквиру својих надлежности;
- члан Већа задужен за питања младих, у складу са утврђеном расподелом задужења.

Скупштина, Веће и други надлежни органи Градске општине доносе одлуке и акте и обезбеђују услове за спровођење локалне омладинске политике у оквиру својих овлашћења. Стручни, програмски и административни послови обављају се преко надлежних организационих јединица Управе.

Сарадња унутар Управе обезбеђује повезивање омладинске политике са пословима буџета, образовања, културе, спорта, социјалне заштите, заштите животне средине и другим пословима значајним за младе које Градска општина обавља у оквиру својих надлежности.

1.1. Одељење за информисање и бригу о младима — Одсек за друштвену бригу о младима и Канцеларија за младе

Послови локалне омладинске политике обављају се у Одељењу за информисање и бригу о младима, а непосредно у Одсеку за друштвену бригу о младима. Послови Одсека обухватају и реализацију циљева и програмских активности Канцеларије за младе, праћење њеног рада и обезбеђивање услова за њено функционисање.
Одсек представља стручни и оперативни ослонац за припрему и спровођење ЛАП-а, повезивање младих са расположивим програмима и услугама и сарадњу између локалне управе, установа, удружења и неформалних група младих. Његов рад обухвата непосредне програмске активности, координацију, прикупљање података, праћење резултата и припрему извештаја.
У Одсеку су систематизовани послови шефа Одсека, послови подршке неформалном образовању младих и послови информисања, саветовања и волонтирања младих. Ова подела послова представља основу за организовање стручне и оперативне подршке спровођењу ЛАП-а.
У оквиру утврђених послова, Одељење и Одсек:

- учествују у припреми и спровођењу локалних планова, програма и активности за младе и припремају предлоге годишњег планирања;
- успостављају сарадњу са установама, школама, удружењима, неформалним групама и другим партнерима и повезују њихове активности у областима значајним за младе;
- организују консултације и друге облике непосредне комуникације са младима и подржавају њихово учешће у планирању програма и доношењу одлука;
- реализују и координирају програме информисања и саветовања, неформалног образовања, волонтирања, Омладинског фонда и друге програме у оквиру својих послова;
- пружају стручну, организациону и административну подршку иницијативама младих, удружењима и неформалним групама и помажу њихово повезивање са расположивим просторима, опремом и изворима подршке;
- припремају материјале за јавне позиве и конкурсне поступке у области младих и обављају послове подршке надлежним комисијама, у складу са прописима и одговарајућим актима;

- прате реализацију подржаних програма и пројеката, анализирају њихове резултате и обављају анализу и проверу финансијских извештаја у области младих, у оквиру поверених послова;
- прикупљају и обједињују податке о потребама младих, доступности програма и спровођењу ЛАП-а и припремају материјале и извештаје за разматрање;
- обезбеђују стручну и административну подршку Савету за младе и Координационом телу за праћење и вредновање спровођења Локалног акционог плана за младе Градске општине Обреновац;
- припремају и развијају партнерске пројекте који доприносе остваривању циљева ЛАП-а.

У раду са младима посебна пажња посвећује се препрекама које отежавају приступ информацијама, просторима, програмима и могућностима учешћа. Планирање и реализација активности обухватају сарадњу са младима из сеоских насеља, младима са инвалидитетом и сметњама у развоју и другим младима којима су потребни додатна подршка и прилагођени начини укључивања. Одсек обезбеђује организациону подршку консултацијама Савета за младе са вршњацима и доставља Савету материјале потребне за разматрање питања значајних за младе. Састав, задаци и начин рада Савета утврђени су у одељку „Институционалне структуре учешћа младих“.

За потребе Координационог тела Одсек прикупља податке од институција одговорних за реализацију мера и активности, припрема обједињене извештаје и материјале за седнице и води документацију о закључцима, препорукама и поступању по њима. Састав, задаци и начин рада Координационог тела, подела одговорности и ток извештавања утврђени су у одељку „Праћење и вредновање ЛАП-а”.

Програмски рад Одсека и Канцеларије за младе повезује се са радом Омладинског центра и партнерских простора. Улога Центра, организација његовог рада, учешће младих и партнера и континуитет програма утврђени су у одељку „Програми и простор за младе“.

За континуитет рада обезбеђују се кадровски, технички и буџетски услови, стручно усавршавање запослених и сарадња са другим организационим јединицама Управе. Начин планирања и обезбеђивања средстава утврђен је у одељку „Финансирање ЛАП-а за младе“.

2. Институционалне структуре учешћа младих

Учешће младих у локалној омладинској политици обезбеђује се кроз Савет за младе, сарадњу са ученичким и студентским парламентима, удружењима и неформалним групама, непосредне консултације и учешће у планирању и вредновању програма.

Посебна пажња посвећује се укључивању младих који нису чланови организација и младих који се суочавају са препрекама за учешће.

2.1. Савет за младе

Савет за младе је саветодавно тело Градске општине Обреновац чије чланство чине искључиво млади. Савет представља потребе и интересе младих, учествује у обликовању локалне омладинске политике и даје мишљења и предлоге за унапређење њиховог положаја.

Чланови Савета одржавају контакт са вршњацима, прикупљају њихове предлоге и обавештавају их о раду Савета и поступању по покренутим иницијативама.

Задаци Савета за младе

Савет за младе:

1. Иницира и учествује у припреми локалних планова, програма и мера у свим областима значајним за младе.
2. Разматра потребе, интересовања и проблеме младих и упућује иницијативе надлежним органима Градске општине.
3. Даје мишљења о нацртима одлука, планова и других аката који утичу на положај младих.
4. Утврђује приоритете и усваја Годишњи програм Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а, доставља га Већу на сагласност и усклађује са средствима обезбеђеним у буџету.
5. Иницира припрему пројеката и учешће Градске општине у програмима који доприносе остваривању права и унапређењу положаја младих.
6. Подстиче сарадњу са ученичким и студентским парламентима, удружењима младих, удружењима за младе и неформалним групама.
7. Организује консултације, разговоре, форуме, трибине и радионице ради укључивања ширег круга младих у разматрање питања која их се тичу.
8. Разматра доступност, квалитет и резултате програма за младе и предлаже њихово унапређење, на основу искустава и повратних информација младих.
9. Разматра извештаје о спровођењу ЛАП-а из перспективе младих и доставља мишљења и препоруке Координационом телу за праћење и вредновање спровођења ЛАП-а и надлежним органима.

10. Учествује у планирању развоја и програма Омладинског центра и повезује његов рад са потребама младих из целе градске општине.
11. Доприноси информисању младих о одлукама, програмима, јавним позивима и могућностима учешћа.
12. Развија сарадњу са саветима за младе и другим облицима организовања младих у другим срединама, укључујући међуопштинску и међународну сарадњу.

Састав Савета за младе

Савет има девет чланова, узраста од 15 до 30 година, са пребивалиштем или боравиштем на територији Градске општине Обреновац.

Савет чине:

Основ представљања младих	**Број чланова**
Представници ученичких парламената средњих школа са територије ГО Обреновац — по један из Гимназије, Техничке и Пољопривредно-хемијске школе	3
Представник студената са територије ГО Обреновац	1
Представници удружења младих и удружења за младе која делују на територији ГО Обреновац	2
Представник неформалних група младих	1
Млади изабрани непосредним пријављивањем на јавни позив, без обавезе да их предложи организација	2
Укупно	**9**

Сваки члан заузима једно место у Савету. За два места намењена удружењима бирају се кандидати из различитих удружења.

У саставу Савета обезбеђује се најмање четворо припадника мање заступљеног пола и најмање двоје младих из сеоских насеља. Ови услови примењују се на укупан састав и не представљају додатна места.

При избору се води рачуна и о укључивању младих различитих узраста и животних околности, припадника националних мањина, младих са инвалидитетом и сметњама у развоју и других младих изложених ризику од искључености.

Представници органа Градске општине, јавних служби и установа учествују у раду Савета као стручна подршка, по позиву и без права гласа.

Предлагање и избор чланова

Чланове Савета именује Веће Градске општине на основу јавног позива. Позив садржи расподелу места, услове, критеријуме, потребну документацију, правила формирања и коришћења резервних ранг-листа и рок за пријављивање, који не може бити краћи од 15 дана.

Кандидате за ученичка места предлажу ученички парламенти, на основу својих одлука. Кандидате из удружења и неформалних група предлажу ти облици организовања младих. За место представника студената омогућени су предлагање преко студентских организација и непосредно пријављивање студената. За два места намењена непосредном учешћу млади се пријављују самостално.

Пријава садржи сагласност кандидата, кратко представљање мотивације и предлог начина комуникације са вршњацима. Неформалне групе не морају бити регистроване да би предложиле кандидата.

Кандидати се вреднују према:

- разумевању потреба младих у локалној заједници;
- мотивацији и спремности за редован рад;
- предложеном начину прикупљања мишљења и обавештавања вршњака;
- спремности за сарадњу и заступање различитих потреба младих.

Награде, претходне функције, чланство у организацији и вишегодишње искуство нису општи услови за чланство.

Одсек за друштвену бригу о младима проверава испуњеност услова, припрема преглед пријава и организује разговоре са кандидатима према истим, унапред објављеним критеријумима. Веће доноси образложено решење о именовању, уз поштовање расподеле места и услова за укупан састав.

Истовремено са именовањем утврђују се резервна ранг-листа за два места намењена непосредном учешћу младих и посебна резервна ранг-листа за место представника студената. Листе чине преостали кандидати који испуњавају услове за одговарајућа места, рангирани према истим критеријумима који су примењени при избору. Резервне ранг-листе важе до истека мандата тог сазива Савета.

Ако за одређено место нема одговарајућег кандидата, позив се понавља за то место. Место се не преноси другој категорији без измене утврђеног модела.

Мандат, престанак чланства и замена чланова

Мандат чланова траје четири године, уз могућност поновног именовања ако испуњавају услове.

Чланство престаје истеком мандата, оставком, престанком испуњавања узрасног услова, губитком статуса или представничког овлашћења на основу којег је члан именован или разрешењем.

Веће може разрешити члана због три узастопна неоправдана изостанка са седница или тежег кршења правила рада, након што му омогући да се изјасни.

Представнику ученичког парламента чланство престаје када престане да буде ученик школе коју представља или када парламент одлучи да предложи другог представника ради доследности са поступком именовања Савета. Представнику студената чланство престаје губитком студентског статуса. Представнику удружења или неформалне групе чланство престаје губитком представничког овлашћења које му је предлагач дао.

Када престане чланство представника ученичког парламента, удружења или неформалне групе, исти предлагач доставља предлог новог кандидата за то место. Ако је представника студената предложила студентска организација, предлог замене доставља та организација.

Предлагач обавештава Одсек о престанку статуса или представничког овлашћења и доставља одлуку о новом кандидату и његову сагласност. Одсек проверава испуњеност услова и припрема предлог за Веће. Замена се спроводи без новог јавног позива и није условљена сагласношћу досадашњег члана.

Када престане чланство непосредно изабраног члана, замена се врши са одговарајуће резервне ранг-листе. Одсек редом проверава да ли кандидати и даље испуњавају услове и прихватају чланство. Веће именује првог расположивог кандидата који испуњава услове за упражњено место и услове утврђене за укупан састав Савета.

Посебна резервна ранг-листа студентских кандидата користи се када престане чланство непосредно пријављеног представника студената или када студентска организација која је предложила досадашњег члана више не делује или не достави одговарајући предлог замене.

Ако на резервној ранг-листи нема расположивог кандидата који испуњава услове, расписује се допунски јавни позив само за упражњено место. Допунски јавни позив спроводи се и ако предлагач представничког места више не делује или није могуће обезбедити одговарајућу замену преко предлагача.

При свакој замени задржавају се расподела места и услови родне и територијалне заступљености утврђени за укупан састав Савета. Нови члан именује се за преостали део мандата тог сазива.

Председник, заменик председника и одлучивање

Савет бира председника и заменика председника из реда својих чланова, са најмање пет гласова.

Председник представља Савет, сазива и води седнице и стара се о спровођењу закључака. Заменик га замењује у случају одсутности или спречености.

Савет одржава редовне седнице најмање четири пута годишње. Председник сазива ванредну седницу на захтев најмање три члана или Одсека за друштвену бригу о младима.

Савет одлучује када је присутно најмање пет чланова. Мишљења, препоруке и закључке усваја већином гласова присутних. Пословник, Годишњи програм Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а и његове измене, као и извештај о сопственом раду, усваја са најмање пет гласова.

Члан пријављује лични интерес у питању које се разматра и изузима се из одлучивања. Изузеће се бележи у записнику. Ово правило примењује се и када се разматра конкретан пројекат у којем члан учествује или пројекат организације која га је предложила.

Савет може образовати тематске радне групе и организовати отворене разговоре, форуме, трибине и радионице. У њихов рад укључују се и млади који нису чланови Савета.

Годишњи програм Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а

Годишњи програм Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а представља оперативну разраду активности које се у наредној години реализују кроз програме Канцеларије за младе. Заснива се на циљевима и мерама ЛАП-а и програмским целинама утврђеним у одељку „Програми и простор за младе“.

Програм обезбеђује континуитет неформалног образовања, информисања и саветовања, Волонтерског сервиса, Омладинског фонда и других утврђених програмских садржаја. У њега се укључују и друге активности из ЛАП-а које су препознате као приоритетне за наредну годину, у складу са потребама младих, капацитетима за реализацију и расположивим средствима.

Предлог припрема Одсек за друштвену бригу о младима, на основу резултата претходног рада, консултација са младима и партнерима и предлога Савета. Програм садржи везу са мерама и активностима ЛАП-а, планиране садржаје, очекиване резултате, динамику, реализаторе и партнере и потребна средства.

Савет усваја Програм и доставља га Већу Градске општине на сагласност најкасније до 30. новембра текуће године за наредну годину. У овој фази финансијски оквир садржи процену потребних средстава и служи као основ за буџетско планирање.

Након усвајања буџета, Одсек припрема усклађивање обима активности, динамике и финансијског плана са обезбеђеним средствима. Савет усваја усклађени Програм и доставља га Већу на сагласност. Измене током године спроводе се по истом поступку, у складу са расположивим средствима.

Избор активности за годишњи програм не мења циљеве и мере ЛАП-а. Носиоци из других институција и организација планирају и реализују своје обавезе кроз сопствене програме и расположиве изворе финансирања. Њихова реализација обухвата се јединственим механизмом праћења ЛАП-а.

Јавност рада и извештавање

Савет подноси Већу годишњи извештај о свом раду, који обухвата одржане седнице, консултације са младима, покренуте иницијативе, дата мишљења и препоруке и поступање по њима.

О реализацији Годишњег програма Канцеларије за младе Одсек припрема програмски и финансијски извештај. Савет га разматра и даје мишљење о оствареним резултатима и приоритетима за наредни период. Извештај и мишљење достављају се Већу и укључују у праћење спровођења ЛАП-а.

Програм, извештаји, усвојена мишљења и препоруке објављују се на интернет страници Градске општине и представљају младима преко расположивих канала информисања. При објављивању се штите подаци о личности.

Савет редовно обавештава младе о упућеним предлозима, добијеним одговорима и резултатима поступања.

Сарадња са Координационим телом и Омладинским центром

Савет представља потребе и оцене младих, док Координационо тело за праћење и вредновање спровођења ЛАП-а прати извршавање обавеза одговорних носилаца реализације.

Савету се доставља обједињени извештај о спровођењу ЛАП-а ради давања мишљења. Координационо тело разматра то мишљење и обавештава Савет о поступању по препорукама.

Савет из реда својих чланова предлаже представника у Координационом телу, које именује Веће Градске општине Обреновац. Представник учествује у раду и одлучивању Тела, преноси ставове и препоруке Савета и обавештава га о раду и закључцима Тела. Када је представник одсутан или спречен, замењује га именовани заменик, у складу са правилима утврђеним у одељку „Праћење и вредновање ЛАП-а”. Њихово учешће не замењује засебно разматрање извештаја и давање мишљења Савета. Престанком чланства у Савету представнику, престаје и основ за обављање те улоге у Координационом телу. Савет тада предлаже друго лице из реда својих чланова, које именује Веће Градске општине Обреновац.

Савет сарађује са Програмским саветом Омладинског центра. Улога Програмског савета и повезивање програма Центра са годишњим програмом КЗМ утврђени су у одељку „Програми и простор за младе“.

Услови за рад и спровођење

Средства за рад Савета обезбеђују се у буџету Градске општине. Чланови имају право на накнаду за рад, у висини утврђеној одговарајућим актом.

Одељење за информисање и бригу о младима, односно Одсек за друштвену бригу о младима, обезбеђује стручну и административну подршку, организацију седница и консултација, вођење документације и објављивање резултата. Члановима се обезбеђују обука, приступачни материјали и подршка потребна за равноправно учешће.

Акт о образовању Савета, решење о именовању и Пословник спроводе састав, поделу послова и правила утврђене овим ЛАП-ом. До именовања новог сазива постојећи Савет наставља рад према актима који уређују његово функционисање.

2.2. Удруживање и умрежавање младих

Градска општина Обреновац подржава добровољно организовање младих, сарадњу њихових организација и заједничко заступање потреба и интереса. Умрежавање доприноси повезивању младих из различитих насеља, размени знања и ресурса, развоју заједничких програма и већем учешћу младих у доношењу одлука.
У сарадњу се укључују удружења младих и удружења за младе, ученички парламенти, студентске организације, неформалне групе, културно-уметничка друштва, спортске организације, омладинске задруге, синдикалне и политичке омладинске организације и други актери који окупљају младе или раде са њима.
Повезивање може обухватити заједничке иницијативе, тематске мреже, размену ресурса и оснивање локалног савеза удружења. Избор облика сарадње и одлуку о формалном удруживању доносе сами учесници, у складу са законом. Учесници задржавају самосталност у раду.
Градска општина пружа подршку иницијативама младих за оснивање локалног савеза удружења младих и удружења за младе. У случају оснивања, савез делује независно од Управе Градске општине, а чланство, управљање, избор представника и јавност рада уређује својим актима. Представља своје чланице и заједничке ставове за које је добио њихову подршку.
Циљеви подршке удруживању и умрежавању су:

1. Заједничко препознавање проблема и заступање потреба и интереса младих.
2. Развој заједничких иницијатива, програма и пројеката.
3. Размена информација, знања, простора, опреме и других расположивих ресурса.
4. Јачање капацитета младих за организовање, сарадњу и учешће у доношењу одлука.

5. Унапређење доступности програма и једнаких могућности за младе из различитих насеља и животних околности.
6. Јавно и одговорно представљање ставова чланства, уз јасне поступке избора представника и усаглашавања предлога.
7. Праћење локалне омладинске политике из перспективе младих и конструктивна сарадња са надлежним органима.

Одељење за информисање и бригу о младима, односно Одсек за друштвену бригу о младима, обезбеђује информативну и организациону подршку умрежавању: повезује заинтересоване учеснике, организује отворене сусрете, пружа информације о могућностима удруживања и подржава развој заједничких иницијатива. За ове активности користе се расположиви простори и партнерства, а по успостављању и ресурси Омладинског центра.

Удружења, неформалне групе и мреже, као и локални савез у случају његовог оснивања, учествују у консултацијама о спровођењу и резултатима ЛАП-а и предлагању приоритета за Годишњи програм Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а. Предлози се достављају Савету за младе и Одсеку ради разматрања приликом припреме Програма.

Предлагање кандидата за Савет за младе спроводи се према поступку и расподели места утврђеним у одељку 2.1. Умрежавање и оснивање савеза не обезбеђују додатна или искључива места у Савету. Учешће у другим телима остварује се према правилима утврђеним за та тела, уз спречавање сукоба интереса.

Постојање локалног савеза и чланство у њему нису услов за учешће у консултацијама, предлагање кандидата или приступ подршци. Обезбеђује се непосредно учешће удружења и неформалних група које нису чланице савеза, као и младих који нису организовани.

Умрежавање допуњује рад Савета за младе и омогућава ширем кругу младих да обликује предлоге и прати поступање по њима.

Институционално праћење испуњавања обавеза носилаца ЛАП-а обавља Координационо тело за праћење и вредновање спровођења ЛАП-а, према механизму утврђеном у одељку 8.

3. Финансирање ЛАП-а за младе

3.1. Буџет за младе

Градска општина Обреновац обезбеђује средства за спровођење локалне омладинске политике кроз годишњи буџет. Планирање средстава заснива се на циљевима и мерама ЛАП-а, континуитету програма, потребама младих и приоритетима за наредну годину. Средства намењена омладинској политици исказују се у буџету тако да су њихова намена и извршење јасни и доступни јавности. Њима се обезбеђују услови за рад локалних механизама, реализацију програма и коришћење простора за младе, подршку омладинским иницијативама и удружењима и спровођење јавног конкурса.

Годишњи програм Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а повезује програмске целине утврђене овим документом са активностима и средствима за наредну годину. Предлог Програма, који Савет за младе усваја и доставља Већу на сагласност до 30. новембра, представља основу за планирање потребних средстава. Након усвајања буџета Програм се усклађује са обезбеђеним средствима, према поступку утврђеном у одељку 2.1.

При усклађивању се утврђују обим и динамика активности, уз очување континуитета програма и избор приоритета према потребама младих и могућностима реализације. Годишњи програм обухвата активности које се спроводе кроз програме КЗМ. Остали носиоци планирају средства за своје активности кроз сопствене програме, буџете и друге расположиве изворе.
Градска општина подржава развој омладинских иницијатива и капацитета удружења за квалитетан рад са младима. Просторна, техничка, менторска и организациона подршка повезују се са финансијском подршком, према правилима одговарајућих програма.
За проширење програма и реализацију додатних активности користе се и средства Града Београда, републичких органа, међународних програма, донатора и партнерских пројеката. Ови извори допуњују средства за локалну омладинску политику.

3.2. Конкурс за спровођење ЛАП-а

Јавни конкурс за финансирање и суфинансирање програма и пројеката омогућава укључивање удружења у остваривање циљева ЛАП-а. Конкурс се расписује сваке године, а средства за његову реализацију планирају се у буџету Градске општине.
Конкурсом се подржавају програми и пројекти усмерени на потребе младих и проблеме препознате у свих осам области ЛАП-а. Годишњи приоритети повезују се са резултатима претходне реализације, подацима о потребама младих и предлозима Савета за младе.
Конкурс расписује Веће Градске општине. Одсек за друштвену бригу о младима припрема конкурсну документацију и обезбеђује стручну и административну подршку поступку. Пријаве разматра и вреднује Конкурсна комисија за вредновање програма и пројеката за спровођење ЛАП-а. Одлуку о додели средстава доноси председник Градске општине на основу спроведеног поступка.
Савет за младе учествује у предлагању приоритета и разматрању резултата подршке младима.

Право учешћа

Право учешћа имају регистрована удружења младих, удружења за младе и друга удружења чији су статутарни циљеви повезани са предметом конкурса.
Удружења са територије Града Београда која немају седиште у Обреновцу учествују у партнерству са удружењем или установом са територије ГО Обреновац. Програми морају бити намењени младима Обреновца, уз јасно утврђене улоге партнера.
Установе, ученички парламенти и неформалне групе младих могу учествовати као програмски партнери. Носилац пријаве одговоран је за преузете уговорне и финансијске обавезе. Финансирање програма установа и подршка неформалним групама кроз друге механизме спроводе се према правилима која се на њих односе.
Исти подносилац може конкурисати са једним пројектом у оквиру једне области.

Критеријуми за избор програма и пројеката

При вредновању се разматрају:

1. Допринос остваривању циљева и мера ЛАП-а и одговор на јасно утврђену потребу младих.
2. Активно учешће младих у планирању, реализацији и оцењивању програма.
3. Доступност младима из различитих насеља и укључивање младих који имају мање могућности за учешће.
4. Квалитет предложених активности, оспособљеност реализатора и изводљивост плана.
5. Очекивани резултати и начин њиховог праћења.
6. Оправданост трошкова и њихова повезаност са активностима.
7. Партнерство, укључивање заједнице и коришћење расположивих ресурса.
8. Информисање младих о програму и представљање резултата.

Обухват младих процењује се у односу на врсту програма и потребе циљне групе. Мањи број учесника сам по себи не умањује вредност програма који захтева интензиван или прилагођен рад.

Подстичу се програми удружења младих и удружења за младе, решења за препознате проблеме и активности које развијају солидарност, равноправност, активизам и партнерско деловање. Вреднују се и нови приступи и наставак квалитетних програма за којима постоји потреба.

Мерила и бодовање објављују се у конкурсној документацији пре подношења пријава.

Услови финансирања

Средства се не одобравају за неблаговремене пријаве, пријаве које не испуњавају објављене услове, активности изван предмета конкурса и пројекте усмерене на стицање приватне добити.

Испуњавање ранијих уговорних обавеза, достављање извештаја и наменско коришћење претходно одобрених средстава разматрају се при провери услова за доделу.

Трошкови ангажовања реализатора морају бити неопходни, образложени и сразмерни програму. Накнаде за непосредан стручни и омладински рад вреднују се као трошкови реализације активности. Исти трошак не може се финансирати два пута из јавних средстава.

Конкурсна комисија

Комисију именује председник Градске општине за годишњи конкурсни циклус, након јавног позива за предлагање кандидата. Комисија има пет чланова, од којих су најмање троје млади узраста од 15 до 30 година у време именовања. При избору се вреднују познавање потреба младих, искуство у програмима за младе и знања потребна за процену квалитета, изводљивости и буџета пројеката.

Кандидате могу предлагати удружења, студентске организације, ученички парламенти и неформалне групе. Омогућено је и непосредно пријављивање заинтересованих лица. Чланство у локалном савезу и број организација које подржавају кандидатуру не обезбеђују предност сами по себи.
Чланови потписују изјаву о непостојању сукоба интереса. Утврђени сукоб интереса решава се изузећем из даљег рада и именовањем замене, према прописаном поступку.

Избор, уговарање и праћење реализације

Комисија припрема листу вредновања и рангирања са образложењем. Листа се објављује, а учесницима се обезбеђују увид и право приговора. Након окончања поступка објављује се одлука о избору.
Са изабраним удружењима закључују се уговори који утврђују активности, резултате, одобрена средства, рокове, извештавање и одговорности.
Одсек прати реализацију и разматра програмске и финансијске извештаје у оквиру својих послова, уз сарадњу са надлежним финансијским службама. Корисници документују активности, резултате и утрошак средстава.
Координационо тело разматра збирне резултате конкурса у оквиру праћења целог ЛАП-а. Савет за младе даје мишљење о доступности и квалитету подржаних програма.
Неутрошена и ненаменски утрошена средства враћају се према прописима и уговору. Јавно се представљају подржани програми, одобрени износи и остварени резултати.

4. Програми и простор за младе

4.1. Клуб за младе и Омладински центар

Клуб за младе и Омладински центар обезбеђују простор и програме за непосредан рад са младима, њихово окупљање, учење, информисање, стваралаштво и активно учешће у заједници.
Клуб за младе представља простор мањег просторног и програмског обима, намењен редовном контакту са младима, групном раду, дружењу и реализацији активности у којима млади учествују у осмишљавању и спровођењу садржаја, уз подршку компетентних лица која раде са младима.
Омладински центар Обреновац је у процесу успостављања. Његов развој проширује постојеће просторне, програмске и организационе капацитете и омогућава реализацију више различитих програма, сарадњу установа и организација и доступност ресурса младима и њиховим иницијативама. Клупски садржаји — непосредан контакт, неформално окупљање, самосталне иницијативе и активно учешће младих — саставни су део рада Центра.

До успостављања Центра континуитет активности обезбеђује се кроз постојећи Клуб за младе, друге расположиве просторе и партнерства.

Однос са Канцеларијом за младе и локалном управом

Одељење за информисање и бригу о младима, односно Одсек за друштвену бригу о младима, обавља послове локалне омладинске политике и реализације програма КЗМ утврђене систематизацијом. Обезбеђује планирање, сарадњу са партнерима, програмску и административну подршку и праћење резултата.
Клуб и Центар омогућавају непосредну реализацију програма и свакодневну комуникацију са младима. Искуства из тог рада, уочене потребе, препреке и предлози младих користе се за припрему годишњег програма и унапређење локалне омладинске политике.
Програме реализују запослени и ангажовани сарадници, омладински радници, установе, удружења и млади, уз јасно утврђене задатке и потребну стручну подршку. За функционисање Центра обезбеђују се послови организације и координације, администрације и финансија, непосредног омладинског рада и техничког одржавања.
Годишњи програм Центра повезује сопствене и партнерске активности у простору. Активности које се спроводе кроз програме КЗМ укључују се у Годишњи програм Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а, према поступку утврђеном у одељку 2.1. Партнери своје обавезе потврђују кроз сопствене програме и договоре о сарадњи.

Учешће младих и Програмски савет Центра

Млади учествују у предлагању садржаја, планирању коришћења простора, реализацији активности и оцењивању њиховог квалитета. Омогућавају им се самосталне иницијативе, уз менторску и организациону подршку када је потребна.
За програмско усмеравање Центра образује се Програмски савет са девет чланова:

- једним представником Одсека за друштвену бригу о младима;
- једним представником ЈП Спортско-културни центар „Обреновац“;
- једним представником Савета за младе;
- једним представником ученичких или студентских парламената;
- два представника удружења младих или удружења за младе;
- једним представником неформалних група младих;
- једним представником стручне јавности са искуством у раду са младима;
- једним представником друге локалне установе која реализује програме значајне за младе.

Мандат чланова траје три године, уз могућност поновног именовања. Најмање пет чланова чине млади узраста од 15 до 30 година.

Програмски савет именује Веће Градске општине Обреновац. Представнике Одсека за друштвену бригу о младима, ЈП Спортско-културни центар „Обреновац” и друге локалне установе предлажу руководиоци тих организационих јединица и установа, а представника Савета за младе предлаже Савет из реда својих чланова. Кандидати за остала места предлажу се и пријављују путем јавног позива, који спроводи Одељење за информисање и бригу о младима. Одељење обједињује пристигле предлоге и пријаве и припрема предлог акта о именовању, уз поштовање утврђеног састава и обавезног учешћа најмање пет младих узраста од 15 до 30 година.

Програмски савет:

- разматра потребе младих и предлаже приоритете и годишњи програм Центра;
- подстиче партнерску реализацију програма и коришћење ресурса;
- иницира консултације са младима и организацијама;
- разматра извештаје, повратне информације корисника и предлоге за унапређење;
- даје мишљење о кућном реду, правилима коришћења простора и доступности програма.

Програмски савет усмерава програме Центра, док Савет за младе усваја Годишњи програм КЗМ и представља потребе младих у целој градској општини. Њихова сарадња обезбеђује повезаност програма Центра са ширим локалним приоритетима.
Рад Програмског савета је јаван. Закључци и информације о раду објављују се уз заштиту података о личности. Чланови пријављују лични интерес и изузимају се из одлучивања о питањима у којима такав интерес постоји.

Простор и ресурси доступни младима

У складу са обимом Клуба и развојем капацитета Центра, обезбеђују се:

- простор за неформално окупљање, дружење и групни рад;
- инфо-тачка са информативним материјалима и бесплатним приступом интернету;
- услови за индивидуални разговор и саветовање, уз приватност;
- простор за обуке, радионице, трибине, промоције и састанке;
- простор и опрема за музичку, позоришну, филмску, ликовну, плесну и другу продукцију;
- простор за активности удружења;
- простор за ученичке, студентске и друге неформалне групе, младе ауторе и бендове.

Коришћење простора и опреме организује се према јасним и јавним правилима. Правила обухватају пријављивање, распоред, одговорност корисника, доступну подршку и поступање у случају проблема. Радно време и термини активности прилагођавају се школским и радним обавезама младих и обухватају поподневне и викенд садржаје.
Обезбеђују се приступачност младима са инвалидитетом, безбедност, хигијена, заштита малолетних учесника и услови за равноправно учешће. Простори се користе за програме који поштују различитост и подстичу здравље, солидарност и одрживи развој.

Информисање и саветовање

Клуб и Центар обезбеђују:

- прикупљање, организовање и прослеђивање проверених информација;
- младима прилагођене непосредне и дигиталне канале комуникације;
- повезивање са локалним инфо-тачкама ван централног простора;
- подршку вршњачком информисању и размени информација;
- индивидуално информисање, почетни разговор и усмеравање ка одговарајућој подршци.

Специјализовано саветовање организује се у сарадњи са надлежним службама и стручним пружаоцима. Програм информисања и саветовања детаљније је утврђен у одељку 4.3.

Неформално образовање

Простор и програми омогућавају:

- обуке за пројектно планирање, управљање организацијом, прикупљање средстава, рад са волонтерима и односе са јавношћу;
- креативне радионице и подршку развоју стваралаштва;
- развој дигиталних, језичких и других вештина значајних за запошљивост;
- практичне, вршњачке и друге иновативне облике учења.

Програм неформалног образовања детаљније је утврђен у одељку 4.2.

Међународни омладински рад и мобилност

Промовишу се и подржавају:

- учешће у програму Еразмус+ и другим доступним европским програмима;
- међународне омладинске размене и локалне иницијативе настале кроз сарадњу;
- билатералне размене и повезивање са партнерским организацијама;
- учешће у Европским снагама солидарности, према условима програма и статусу организације.

Младима се пружају информације, припрема и подршка за учешће, уз подстицање укључивања оних којима су међународна искуства мање доступна.

Волонтерски омладински рад

Клуб и Центар подржавају:

- укључивање младих као волонтера у програме и догађаје;
- повезивање са Локалним волонтерским сервисом;
- учешће у међународним волонтерским камповима;
- европске волонтерске активности;
- обуке, размене и менторску подршку волонтерима;
- промоцију вредности и доприноса волонтирања.

Организација волонтерског програма детаљније је утврђена у одељку 4.4.

Активно грађанство

Програми подстичу:

- социјално укључивање младих;
- демократске облике удруживања и деловања;
- учешће младих у јавним питањима и локалном одлучивању;
- образовање за активно грађанство, људска права и одговорност;

- иницијативе удружења и неформалних група које доприносе заједници.

Млади добијају подршку да препознају проблем, предложе решење, организују иницијативу и представе резултате. Подршка кроз Омладински фонд утврђена је у одељку 4.5.

Истраживачки рад

Програми промовишу научну радозналост и истраживачки приступ и омогућавају младима да:

- упознају могућности за истраживачки рад;
- развијају вештине постављања питања, прикупљања и тумачења података;
- учествују у истраживачким радионицама и пројектима;
- примењују различите истраживачке методе и представљају налазе;
- сарађују са школама, истраживачким организацијама и стручњацима.

Ове активности доприносе развоју младих, док је систематско истраживање њихових потреба као механизам ЛАП-а уређено одељком 7.

Културни, креативни и алтернативни садржаји

Простор се отвара за:

- филмске пројекције и разговоре;
- музичке програме, пробе и концерте;
- дебате и трибине;
- фестивале, конференције и перформансе;
- позоришне програме;
- изложбе;
- књижевне програме.

Подржавају се млади аутори, неафирмисани бендови и независне иницијативе. Млади учествују као публика, аутори, организатори и продуценти садржаја.

Додатна програмска и ресурсна подршка

Клуб и Центар пружају просторну, техничку и организациону подршку удружењима и иницијативама младих. У сарадњи са партнерима развијају се и:

- програми за запошљивост и повезивање са мерама активног запошљавања;
- дневне активности, дружење и подршка социјалном укључивању;
- ваншколске активности и активности у природи;
- мултимедијални програми и продукција;
- менторска подршка предузетничким идејама и повезивање са пословним инкубаторима и другим сервисима;
- информисање о омладинским картицама и погодностима и сарадња са њиховим издаваоцима.

Посебне стручне услуге реализују се преко надлежних партнера, уз потребне кадровске и организационе услове.

Потребни ресурси и територијална доступност

За континуитет рада обезбеђују се:

- компетентни запослени, омладински радници, сарадници и ментори;
- средства за програме;
- простор и редовно одржавање;
- трошкови хигијене, воде, струје, грејања, телефона и интернета;
- рачунари, пројектори, опрема за обуке, презентације и аудио-визуелну продукцију;
- канцеларијски и програмски материјал;
- средства за информисање и промоцију;
- средства за састанке, консултације, трибине и друге сусрете;
- превоз и теренски рад у сеоским и приградским насељима;
- стручно усавршавање и размена знања.

Центар се повезује са просторима месних заједница, школа, библиотеке, установа културе и других партнера. Клупски, теренски и мобилни облици рада омогућавају да програми буду доступни и младима који не долазе у централни простор.

4.2. Програм неформалног образовања младих

Неформално образовање обухвата организоване образовне активности ван система формалног образовања и представља његову допуну. Заснива се на потребама и интересовањима младих, добровољном и активном учешћу и учењу кроз праксу, лично искуство и сарадњу са другима.

Као део целоживотног учења, неформално образовање омогућава младима да развијају личне потенцијале, стичу компетенције за запошљивост и активно учествују у друштву. Едукатори и омладински радници прилагођавају садржаје и методе учесницима, подстичу њихову заинтересованост и стварају подстицајно окружење за учење.

Програм обухвата три основна усмерења:

- **Запошљивост и професионални развој** — развој дигиталних, језичких, финансијских, предузетничких и пословних вештина, комуникације, тимског рада и других компетенција значајних за образовни и професионални пут младих.
- **Лични развој** — развој самопоуздања, самосталности, животних и социјалних вештина, критичког мишљења, креативности, јавног наступа и решавања проблема.
- **Активизам и развој грађанског друштва** — образовање за људска права, равноправност, солидарност и учешће у одлучивању, као и вештине организовања, јавног заговарања и планирања и реализације иницијатива младих.

Активности се спроводе кроз радионице, курсеве, менторски рад, вршњачко учење и практичне задатке. Развијају се повезани циклуси, вишемесечни и модуларни програми када то одговара циљевима учења и потребама учесника. Младима се омогућава да стечена знања примене кроз сопствене иницијативе, волонтирање, стваралаштво и друге активности у заједници.

Годишњи садржаји неформалног образовања утврђују се у оквиру Годишњег програма Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а. Избор се заснива на испитивању потреба и интересовања младих, предлозима учесника, искуствима реализатора и резултатима претходних програма. За активности се одређују циљеви учења, реализатори, динамика, потребни ресурси и начин разматрања резултата.

Програм организује Одсек за друштвену бригу о младима кроз програме КЗМ, у сарадњи са школама, установама, удружењима, стручним организацијама и другим партнерима. Реализује се у Клубу за младе, Омладинском центру по успостављању и партнерским просторима, укључујући сеоска и приградска насеља.

Доступност се обезбеђује прилагођавањем информација, термина, простора, материјала и метода рада различитим потребама младих. Посебна пажња посвећује се младима који до сада нису користили програме и онима којима је потребна додатна подршка за учешће.

Учешће и стечене компетенције евидентирају се и представљају на начин примерен програму. Повратне информације младих и запажања реализатора користе се за унапређивање наредних активности.

4.3. Програм информисања и саветовања младих

Програм информисања и саветовања омогућава младима да добију поуздане, правовремене и разумљиве информације, доносе самосталне и информисане одлуке и користе расположиве могућности за образовање, рад, лични развој и учешће у заједници. Информисање и опште омладинско саветовање су бесплатни, недискриминаторни и прилагођени младима. Организују се кроз КЗМ, Клуб за младе, Омладински центар по успостављању и сарадњу са установама, организацијама и локалним инфо-тачкама.

Информисање младих

Младима се обезбеђују информације о:

- образовању и професионалној оријентацији — избору школе, факултета и професије;
- запошљавању, праксама и стицању радног искуства;
- стипендијама, кредитима, смештају и другим погодностима за ученике и студенте;
- студијама, семинарима и другим образовним могућностима у иностранству;
- попустима, омладинским картицама и бесплатним услугама;
- путовањима, размена, волонтирању и боравку у иностранству;
- активизму, стваралаштву, иницијативама и учешћу у одлучивању;
- неформалном образовању и развоју компетенција;
- правима младих и начинима њиховог остваривања;
- додатној подршци младима који имају мање могућности;
- културним и спортским дешавањима;
- здрављу, менталном здрављу и доступним облицима подршке;
- административним поступцима, укључујући прибављање личних докумената и пријављивање на евиденцију службе за запошљавање;
- локалним просторима, програмима и сервисима за младе.

Информације су доступне у непосредном контакту са запосленима и обученим сарадницима и волонтерима, преко интернет странице, друштвених мрежа и других дигиталних канала, као и кроз брошуре, летке, огласне табле и доступне стручне и информативне материјале.
Одсек за друштвену бригу о младима прикупља, проверава и редовно ажурира информације у сарадњи са њиховим изворима. Младима се јасно представљају услови, рокови, трошкови и контакти потребни за коришћење одређене могућности или услуге. Теренско информисање и партнерске инфо-тачке у школама, месним заједницама, библиотеци и другим доступним просторима омогућавају досезање младих ван централног простора. Садржаји и начини комуникације прилагођавају се младима са инвалидитетом и другим младима којима су информације теже доступне.
Млади учествују у избору тема, формата и канала информисања. Подржавају се вршњачко информисање и преношење искустава младих који су учествовали у образовним, волонтерским, међународним и другим програмима.

Подршка омладинским групама

Удружењима, ученичким и студентским групама и неформалним иницијативама пружају се информације о конференцијама, семинарима, обукама, размена, камповима, фестивалима, стипендијама, праксама и другим могућностима.
Подршка обухвата и проналажење партнерских организација у земљи и иностранству, информисање о донаторским изворима и јавним позивима и повезивање са одговарајућим ресурсима. Представљањем активности и резултата младих доприноси се њиховој видљивости и поверењу у локалној заједници.

Опште омладинско саветовање и усмеравање

Опште омладинско саветовање обухвата почетни разговор, разјашњавање питања и потреба, проналажење проверених информација и помоћ младој особи да препозна и користи одговарајућу услугу, институцију или програм.
Подршка обухвата питања:

- психолошке подршке и менталног здравља;
- правне помоћи, потрошачких и других права младих;
- породичних и партнерских односа;
- социјалне заштите;
- професионалне оријентације и тешкоћа при тражењу посла;
- здравља, употребе психоактивних супстанци, трудноће, планирања породице и сексуалности;

- европских програма и могућности учешћа;
- смештаја и становања;
- подршке младима из мањинских и других група изложених искључености.

КЗМ одржава ажуран преглед доступних услуга, контаката, услова коришћења и начина обраћања. Сарађује са Домом здравља, Националном службом за запошљавање, школама, Градским центром за социјални рад — Одељењем Обреновац, надлежним службама Управе и организацијама које пружају одговарајућу подршку.
Младима се помаже да разумеју коме могу да се обрате и како да направе први корак. Психолошко, здравствено, правно и друго специјализовано саветовање пружају одговарајући квалификовани стручњаци и надлежни пружаоци. У сарадњи са њима организују се тематски термини и програми у Клубу и Центру, када су обезбеђени потребни услови.

Ментално здравље и сарадња у оквиру Протокола

У области менталног здравља КЗМ учествује у спровођењу Протокола о сарадњи у области превенције и заштите менталног здравља деце, адолесцената и младих на територији Градске општине Обреновац, у оквиру своје улоге и надлежности.
КЗМ:

- информише младе о доступној подршци и подстиче благовремено обраћање стручњацима;
- учествује у договореним промотивним и едукативним активностима, смањивању стигме и промоцији здравих животних стилова;
- обезбеђује комуникацију преко представника КЗМ и контакт особе предвиђених Протоколом;
- сарађује са Координационим тимом за превенцију и заштиту менталног здравља и контакт особама потписница;
- користи информације о постојећим механизмима упућивања ради повезивања младих са надлежним службама;
- доприноси сагледавању потреба младих и препрека у доступности услуга, кроз повратне информације и договорене збирне податке без података о личности;
- учествује у заједничким обукама и предлагању унапређења подршке.

Клуб и Центар обезбеђују доступан простор и организациону подршку превентивним, психолошким и психосоцијалним програмима које реализују квалификовани стручњаци, у сарадњи са надлежним установама и другим потписницама Протокола.
Почетни контакт у КЗМ, Клубу или Центру не подразумева преузимање стручне процене, дијагностике, лечења или вођења случаја. У хитним и кризним ситуацијама поступа се према надлежностима и постојећим механизмима, уз јасне информације младима о службама којима се обраћају.

Примена Протокола поштује његов узрасни обухват. Програм информисања и саветовања КЗМ обухвата младе од 15 до 30 година, који се повезују са услугама примереним њиховом узрасту и потребама.

Организација и унапређивање програма

Активности се планирају у Годишњем програму Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а, у сарадњи са младима и партнерима. Обезбеђују се обука и подршка запосленима и сарадницима, приватност разговора, заштита података и јасне професионалне границе.
Повратне информације младих и збирни подаци о коришћењу програма користе се за унапређивање садржаја, доступности и начина рада. Сарадња у области менталног здравља повезује се са мерама Области 6, уз очување посебне улоге Координационог тима установљеног Протоколом.

4.4. Волонтерски програм

Волонтерско ангажовање представља добровољно пружање услуга и спровођење активности за опште добро или добробит других, без накнаде за рад. Доприноси решавању проблема у заједници, развоју солидарности, толеранције и активног грађанства. Волонтери стичу искуства, знања и вештине, развијају одговорност и повезаност са заједницом.
Програм се реализује кроз Волонтерски сервис Обреновац, у оквиру послова Одсека за друштвену бригу о младима и програма КЗМ, уз сарадњу са школама, установама, удружењима, Црвеним крстом, месним заједницама и другим партнерима.
Волонтерски програм обухвата:

- припрему и спровођење квалитетних локалних волонтерских програма;
- информисање, укључивање и обуку волонтера;
- менторску подршку и бригу о волонтерима;
- јачање капацитета установа и удружења за организовање волонтирања;
- организовање локалних и међународних волонтерских кампова у Обреновцу;
- подршку учешћу младих у камповима и другим волонтерским програмима у иностранству;
- промоцију вредности волонтирања и препознавање доприноса волонтера.

Волонтерски сервис развија три повезана програмска правца:

1. Локални волонтерски сервис.
2. Интернационални волонтерски сервис.
3. Европске снаге солидарности — ESC.

1. Локални волонтерски сервис

Локални волонтерски сервис повезује младе заинтересоване за волонтирање са установама, организацијама и иницијативама којима је потребно волонтерско ангажовање. Подржава припрему програма, усклађивање интересовања и способности волонтера са задацима и обезбеђивање потребне обуке и подршке.
Програми обухватају солидарност, културу, образовање, заштиту животне средине, спорт, локално наслеђе и друге области од јавног интереса. Развијају се краткорочне акције и континуирани програми, укључујући међугенерацијску и интеркултуралну сарадњу.
Установама и организацијама пружа се подршка да припреме јасне волонтерске задатке, одреде координаторе и менторе и прате искуства волонтера и корисника. Сервис одржава и ажурира систем евиденције и комуникације, уз заштиту података о личности.
Посебно се подстиче учешће младих из сеоских и приградских насеља, младих са инвалидитетом и других младих који до сада нису били укључени. Задаци, обука и начин рада прилагођавају се њиховим могућностима и потребама.

2. Интернационални волонтерски сервис

КЗМ наставља улогу локалне контакт тачке за међународне волонтерске кампове, развијану од 2010. године, кроз сарадњу са Волонтерским сервисом Србије, Младим истраживачима Србије и другим партнерима.
Међународни кампови повезују волонтере из различитих земаља у реализацији активности значајних за локалну заједницу. Поред доприноса заједници, омогућавају упознавање других култура, развој самосталности, комуникације и тимског рада.
КЗМ обезбеђује:

- правовремене информације о доступним камповима;
- помоћ при избору програма и пријављивању;
- припрему младих за путовање, боравак и волонтерске задатке;
- информације о условима учешћа, смештају, исхрани, осигурању и трошковима;
- комуникацију са партнерима и подршку током учешћа;
- размену искустава по повратку.

Трајање, узраст учесника и расподела трошкова утврђују се према конкретном кампу. Младима се пре пријављивања јасно представља шта обезбеђује организатор, које трошкове сноси учесник и које су могућности додатне подршке.
У сарадњи са локалним и међународним партнерима организују се и кампови у Обреновцу, на основу потреба заједнице и обезбеђених програмских, кадровских и материјалних услова.

3. Европске снаге солидарности — ESC

Развој овог програмског правца ослања се на претходна искуства КЗМ у европским волонтерским програмима. Обезбеђују се услови за стицање одговарајуће ознаке квалитета, партнерства и кадровска подршка потребни за учешће у Европским снагама солидарности.
Програм омогућава младима узраста од 18 до 30 година да учествују у индивидуалним и тимским волонтерским активностима. Према актуелним правилима, индивидуално волонтирање може трајати од две недеље до 12 месеци, а тимско од две недеље до два месеца.
Подршка учесницима обухвата смештај, исхрану, путне трошкове према правилима програма, осигурање, обуку, језичку подршку и џепарац. Конкретни услови представљају се за сваку понуђену активност.
КЗМ развија капацитете за припрему и подршку младима који одлазе у иностранство и за пријем волонтера у Обреновцу. Активности које захтевају ознаку квалитета спроводе се након њеног стицања и испуњавања осталих услова програма. Током периода ЛАП-а прате се промене европских програма и могућности наставка сарадње.

Организација, подршка и заштита волонтера

Квалитетан и одржив рад са волонтерима обухвата:

- упознавање интересовања, вештина и потреба волонтера и усклађивање са задацима;
- јасан опис активности, одговорности и очекиваних резултата;
- одређивање координатора и ментора и начина међусобне комуникације;
- уводну обуку и увежбавање задатака;
- постепено преузимање одговорности и самосталности;
- редовно праћење ангажовања и двосмерну повратну информацију;
- договор о поступању када задаци нису извршени или се појаве тешкоће;

- могућност прилагођавања или промене задатка и престанка ангажовања;
- спречавање преоптерећења и сагоревања;
- признавање доприноса и представљање резултата;
- укључивање нових волонтера, умрежавање и формирање тимова;
- јасну поделу улога и одговорности унутар тима.

Волонтирање се организује уз поштовање права волонтера и заштиту корисника. Обезбеђују се прописани уговори, безбедни услови, потребна опрема, евиденције, осигурање када је обавезно и накнада уговорених трошкова. За малолетне волонтере обезбеђује се писмена сагласност родитеља или старатеља. Волонтирање не замењује рад запослених и других радно ангажованих лица.
Волонтерима се обезбеђују потврде о ангажовању и подршка да препознају стечена знања и компетенције. Допринос младих представља се кроз јавне презентације, признања и избор „Волонтера године“.

Планирање и континуитет програма

Активности Волонтерског сервиса утврђују се у Годишњем програму Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а. За њих се планирају координаторска и менторска подршка, обуке, материјал, комуникација, превоз и други потребни ресурси.
Клуб за младе, Омладински центар по успостављању и партнерски простори користе се за информисање, припрему, сусрете и обуке волонтера. Програми се реализују и у другим насељима, према потребама заједнице.
Искуства волонтера, партнера и корисника и подаци о реализацији користе се за унапређивање програма и планирање наредног циклуса.

4.5. Програм Омладински фонд

Омладински фонд је програм подршке младима у осмишљавању и реализацији сопствених иницијатива које доприносе квалитету живота младих и развоју локалне заједнице. Програм повезује подршку реализацији пројеката са обуком, менторством, практичним учењем и коришћењем расположивих простора, опреме и других ресурса.
Подршка је намењена неформалним групама младих, укључујући групе окупљене око ученичких парламената, бендова, уметничких трупа и других заједничких интересовања. Младима који имају почетну идеју пружа се помоћ да је разраде, окупе тим и припреме предлог иницијативе.
Програм спроводи Одељење за информисање и бригу о младима, односно Одсек за друштвену бригу о младима, кроз рад Канцеларије за младе. Обим подршке планира се Годишњим програмом Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а, у складу са

обезбеђеним средствима и расположивим ресурсима.

Образовна и менторска подршка

Омладински фонд има и образовну улогу. Млади добијају подршку за препознавање потреба у заједници, развој идеје, постављање циљева, планирање активности и буџета, поделу задатака, тимски рад и представљање резултата. Посебно се обезбеђује помоћ у разумевању трошкова, одговорном коришћењу средстава и документовању реализације. Плаћања и рачуноводствене послове обављају овлашћени носиоци финансијске реализације, уз укључивање младих у планирање и праћење трошкова.
Садржај иницијатива произлази из потреба и интересовања младих и расположивих ресурса. Млади осмишљавају и спроводе своје пројекте, док им ментори помажу да процене изводљивост идеја, савладају тешкоће и уче из искуства.
Омладински пројекат подразумева:

1. Заједнички подухват тима усмерен на реализацију одређене идеје.
2. Јасно утврђен циљ и потребу на коју пројекат одговара.
3. Прилику за стицање знања и вештина и повезивање различитих интересовања, талената и могућности.
4. Договорене задатке и лични допринос сваког члана тима.
5. Одређено време реализације и сагледавање остварених резултата.

Сврха програма обухвата и резултате иницијатива и развој младих који у њима учествују. Кроз припрему и реализацију пројеката млади развијају самосталност, сарадњу, одговорност и способност доношења одлука, откривају своје таленте и стичу практичне вештине за активно учешће у заједници.
Подршка се обезбеђује кроз покривање одобрених трошкова, менторску и организациону помоћ и бесплатно коришћење расположивог простора и опреме. Коришћење заједничких ресурса омогућава реализацију иницијатива без непотребне набавке додатне опреме. По успостављању Омладинског центра, у подршку се укључују и његови расположиви ресурси.
Програм се заснива на недискриминацији, учешћу младих, отворености и одговорности. Активности се спроводе у безбедном окружењу, без алкохола и дрога. Посебно се подстиче учешће младих из сеоских и приградских насеља и оних који до сада нису користили ову врсту подршке.

Одбор Омладинског фонда

О избору иницијатива које добијају подршку и обиму одобрене подршке одлучује Одбор Омладинског фонда, у оквиру расположивих средстава и на основу унапред објављених услова и критеријума.

Одбор има седам чланова. Чланови су млади узраста од 18 до 30 година у тренутку пријављивања, са пребивалиштем на територији Градске општине Обреновац. Бирају се путем јавног конкурса, на основу мотивације, познавања потреба младих, досадашњег ангажовања и спремности за тимски и волонтерски рад. Чланство у удружењу или другој организацији није услов за пријављивање. При избору се обезбеђују родна уравнотеженост и заступљеност младих из различитих насеља и животних околности. Најмање три члана Одбора бирају се међу младима из сеоских и приградских насеља.

Јавни конкурс за избор чланова расписује председник Градске општине. Конкурс је отворен најмање 15 дана и садржи услове, критеријуме, начин пријављивања, опис обавеза чланова и трајање мандата.

Изборни поступак спроводи трочлана комисија коју образује председник Градске општине. Комисију чине представник Одсека за друштвену бригу о младима, представник Савета за младе кога предложи Савет и стручњак са искуством у омладинском раду или подршци омладинским иницијативама. Чланови комисије не могу бити кандидати за Одбор.

Комисија разматра пријаве, обавља разговоре са кандидатима и сачињава образложени предлог избора. На основу тог предлога председник Градске општине именује Одбор. Решење о именовању и образложење избора јавно се објављују.

Мандат Одбора траје годину дана. Члан може бити поново изабран путем јавног конкурса. У случају оставке, престанка испуњавања услова или трајне спречености за рад, нови члан бира се допунским јавним конкурсом до истека мандата Одбора.

Чланови Одбора раде волонтерски и пре разматрања иницијатива пролазе обуку о циљевима програма, критеријумима оцењивања, одлучивању, спречавању сукоба интереса и праћењу реализације. Одбор из својих редова бира председавајућег и заменика.

Одбор:

- Учествује у припреми приоритета и јавног позива за иницијативе младих.
- Промовише програм и подстиче младе да се пријаве.
- Разматра и оцењује пристигле предлоге.
- Обавља разговоре са групама ради појашњења идеје, активности и буџета.
- Одлучује о подржаним иницијативама и обиму подршке.
- У сарадњи са Одсеком прати реализацију, разматра резултате и предлаже унапређења програма.

Одбор одлучује на седницама којима присуствује најмање пет чланова. Одлука се доноси са најмање четири гласа за. Сваки члан има један глас, а председавајући нема додатни глас. О раду се води записник који садржи оцене, образложења и резултате гласања.

Чланови потписују изјаву о непостојању сукоба интереса и чувању поверљивих података. Члан који је повезан са поднетом иницијативом обавезан је да то пријави и не учествује у њеном оцењивању, расправи и одлучивању. Одлука и у том случају захтева најмање четири гласа чланова који нису у сукобу интереса. Ако то није могуће обезбедити, пре одлучивања спроводи се замена члана или чланова у сукобу интереса.

Одсек обезбеђује стручну, организациону и административну подршку Одбору и проверава прихватљивост планираних трошкова. Одлуке Одбора спроводе се кроз одговарајуће акте, уговоре и поступке финансијске реализације Управе Градске општине. Чланство у Одбору не даје овлашћење за самостално располагање буџетским средствима или потписивање уговора у име Градске општине.

Услови подршке иницијативама

Омладински фонд подржава иницијативе које:

- Полазе од идеје младих и препознате потребе у њиховом окружењу.
- Подстичу образовање, солидарност, толеранцију, стваралаштво и активно учешће младих.
- Заснивају се на добровољном ангажовању и заједничком раду.
- Доприносе унапређењу живота младих у областима обухваћеним ЛАП-ом.
- Имају јасан циљ, изводљив план активности и образложен буџет.
- Реализују се на територији Градске општине Обреновац.

Омладински фонд не подржава:

- Страначку и верску пропаганду, распиривање националне, верске или друге нетрпељивости.
- Набавку опреме која остаје у приватном власништву чланова групе.
- Хонораре за чланове групе који реализују иницијативу.
- Студијска путовања и школарине.
- Пројекте организација и установа који се пријављују као иницијативе неформалних група.
- Пројекте чија је реализација већ започета пре одобравања подршке.
- Промовисање алкохола, дрога и понашања која угрожавају здравље.
- Насиље, дискриминацију и активности усмерене на личну финансијску добит.

Школе, удружења, установе и друге организације могу пружати просторну, стручну и другу подршку иницијативама. Идеја, одлучивање и непосредно спровођење остају у рукама младих који чине групу.

Пријављивање, избор и реализација

Подршка се додељује путем јавног позива који припрема Одсек у сарадњи са Одбором. Позив садржи расположива средства, максималну подршку по иницијативи, услове за састав групе, прихватљиве трошкове, рокове, критеријуме и начин оцењивања, поступак одлучивања и обавезе подржаних група.
Пријава треба да:

- Буде потпуна и достављена на прописани начин и у предвиђеном року.
- Представи потребу или проблем, идеју, циљ и планиране активности.
- Садржи податке о групи и подели задатака.
- Одреди место, почетак и трајање реализације.
- Садржи јасан и образложен буџет.

Одбор оцењује предлоге према потреби у заједници, квалитету и изводљивости идеје, учешћу и вођству младих, оправданости трошкова, доступности активности и очекиваном доприносу младима и заједници. Начин бодовања и поступања у случају једнаког броја бодова објављују се пре почетка пријављивања.
Одлука о избору садржи називе подржаних иницијатива, одобрени обим подршке и образложење избора. Резултати се јавно објављују уз заштиту података о личности. Групама се омогућава увид у оцене и образложење сопствене пријаве, а јавним позивом утврђују се начин и рок за подношење и разматрање приговора.
Подржаним групама обезбеђује се менторска и организациона подршка током припреме и реализације. По завршетку иницијативе група представља спроведене активности, остварене резултате и коришћење одобрене подршке. Програм обухвата јавне презентације и размену искустава између група.
Одбор, уз стручну подршку Одсека, припрема годишњи извештај о избору, реализацији и резултатима подржаних иницијатива. Извештај се укључује у извештавање о Годишњем програму Канцеларије за младе и користи за унапређење наредних циклуса Омладинског фонда.

5. Стандарди и омладински рад

Квалитет омладинског рада обезбеђује се кроз планиране програме засноване на потребама младих, компетентне реализаторе, активно учешће младих, доступне и безбедне услове рада и редовно вредновање резултата. Омладински рад усмерен је на лични и социјални развој младих и заснива се на њиховом добровољном учешћу, неформалном учењу и оснаживању за самостално одлучивање и деловање у заједници.

Градска општина Обреновац подржава примену и унапређивање квалитета омладинског рада кроз програме Канцеларије за младе, Омладинског центра по његовом успостављању и сарадњу са удружењима, установама и другим реализаторима. Као стручни ослонац користе се стандарди и етички принципи омладинског рада које развија Национална асоцијација практичара/ки омладинског рада — НАПОР, као и релевантне смернице за омладинске просторе и неформално образовање.

Квалитет програма и услови рада

У спровођењу ЛАП-а обезбеђују се следећа полазишта квалитета:

1. Програми се планирају на основу препознатих потреба и интересовања младих, са јасним циљевима, садржајем, методама рада и очекиваним резултатима.
2. Млади учествују у осмишљавању, реализацији и вредновању програма, уз могућност да предлажу измене и покрећу сопствене активности.
3. Методе рада подстичу искуствено учење, сарадњу, критичко мишљење, самосталност и преузимање одговорности.
4. Програми, информације, простори и опрема прилагођавају се различитим потребама младих, посебно младима са инвалидитетом и сметњама у развоју и младима којима су потребни додатна подршка и прилагођени начини учешћа.
5. За реализацију се обезбеђују одговарајући кадар, простор, опрема, материјали и организациона подршка, у складу са врстом активности и потребама учесника.
6. Улоге реализатора, сарадника и волонтера јасно се одређују, уз одговорно управљање програмом и расположивим средствима.
7. Квалитет се проверава кроз повратне информације младих, самопроцену реализатора и стручну процену, а налази се користе за унапређивање наредних активности.

Ова полазишта примењују се и у програмима неформалног образовања: утврђују се циљеви учења, користе одговарајуће методе и материјали, обезбеђују компетентни реализатори и прате знања, вештине и искуства која млади стичу.

Компетенције и професионални развој

Одсек за друштвену бригу о младима планира стручно усавршавање запослених, сарадника и волонтера укључених у омладинске програме. Усавршавање обухвата омладински рад, неформално образовање, укључивање младих из различитих животних околности, приступачност, етичко поступање, заштиту од насиља и вредновање програма.

Подржавају се обуке, размена искустава, менторство и стручна подршка у раду. Волонтери се припремају за конкретне задатке и добијају подршку одговорног лица.

Промовишу се занимање омладинског радника и компетенције потребне за квалитетан омладински рад. При ангажовању реализатора разматрају се њихово образовање, оспособљеност и искуство у односу на конкретне задатке. Послови који захтевају посебне стручне квалификације или овлашћења поверавају се лицима која испуњавају прописане услове.

Заштита и безбедност младих

Сви реализатори омладинских програма одговорни су за безбедно окружење и поступање у оквиру својих улога и надлежности. Заштита обухвата спречавање насиља, злостављања, занемаривања, дискриминације, узнемиравања и експлоатације, у непосредним и дигиталним активностима.
У раду са малолетним учесницима примењују се принципи Конвенције УН о правима детета, посебно најбољи интерес детета, недискриминација и право на учешће, као и релевантни прописи и протоколи заштите.
Управа Градске општине Обреновац доноси и обезбеђује примену Политике за очување безбедности деце и младих и заштиту од сексуалне експлоатације и злостављања. Политиком се утврђују заједничка правила превенције, понашања, пријављивања и поступања ради заштите деце и младих у програмима, активностима и просторима за које је Управа одговорна, посебно кроз рад Канцеларије за младе и Омладинског центра по његовом успостављању.
Политика обухвата запослене, друга ангажована лица, волонтере, предаваче, тренере, менторе, чланове програмских и радних тела и друга лица која у оквиру ових програма долазе у контакт са децом и младима. Обавезе партнера, пружалаца услуга и корисника простора уређују се уговорима, споразумима и условима коришћења простора, у складу са њиховим улогама.
Одељење за информисање и бригу о младима, односно Одсек за друштвену бригу о младима, у сарадњи са надлежним организационим јединицама Управе, припрема текст Политике за доношење и организује њену примену у омладинским програмима. При припреми се користи израђени нацрт, уз претходно правно и стручно усаглашавање.
Политиком се обавезно уређују:

- Превенција свих облика насиља, злостављања, занемаривања и експлоатације, уз нулту толеранцију према сексуалној експлоатацији и злостављању.
- Кодекс понашања и професионалне границе у непосредном и дигиталном раду са децом и младима.
- Процена ризика и мере заштите примерене активностима, просторима и потребама учесника.
- Одговорности руководилаца, реализатора и других ангажованих лица.
- Одређивање задуженог лица за заштиту деце и младих и начина обраћања другом надлежном лицу када се пријава односи на задужено лице.

- Безбедни, поверљиви и приступачни канали пријављивања, укључујући заштиту од одмазде због пријаве поднете у доброј вери.
- Неодложне мере заштите, обраћање надлежним органима и повезивање са стручном подршком, у складу са законом и релевантним протоколима.
- Заштита података о личности, ограничен приступ евиденцијама и одговорно коришћење фотографија, снимака и других садржаја.
- Упознавање и обука запослених, волонтера, сарадника и партнера, као и информисање учесника на начин прилагођен њиховом узрасту и потребама.
- Праћење примене, периодично преиспитивање и унапређивање мера заштите.

Управа обезбеђује задужено лице, обуку и организационе услове за примену Политике. Непосредну примену у омладинским програмима организује Одсек за друштвену бригу о младима, у сарадњи са реализаторима и партнерима.
Лица која раде са младима обучавају се да препознају ризике, пруже почетну подршку у оквиру својих компетенција и благовремено укључе надлежне службе. Заштита се обезбеђује сарадњом образовних, здравствених и социјалних установа, полиције, других надлежних органа и организација. Омладински програми повезују младе са стручном подршком, уз поштовање надлежности и поступака тих служби.
Интерно поступање служи заштити учесника и утврђивању одговорности у оквиру Управе и уговорних односа. Оно не замењује нити одлаже обраћање надлежним органима и не преузима њихова истражна, здравствена или социјално-заштитна овлашћења.
О примени Политике припрема се годишњи збирни извештај са предлозима за унапређење, без откривања идентитета и поверљивих података учесника.

Принципи и етичко поступање

Омладински рад заснива се на:

- Поштовању достојанства, права и различитости сваке младе особе.
- Добровољном и активном учешћу младих.
- Подршци личном и социјалном развоју.
- Оснаживању младих да доносе сопствене изборе и учествују у одлучивању.
- Подстицању преиспитивања вредности и уверења, уз поштовање других.
- Солидарности, равноправности и спречавању дискриминације.

- Професионалној одговорности и јасним границама односа са младима.

Реализатори су дужни да младе третирају са поштовањем, штите њихову безбедност и приватност, поступају у границама својих компетенција и избегавају злоупотребу положаја. Млади се унапред упознају са границама поверљивости, посебно када је неопходно укључити надлежне службе ради заштите.
Етичка правила саставни су део припреме запослених, сарадника и волонтера за рад. За њихову примену користе се Етички кодекс омладинског рада и одговарајућа правила организације или установе.

Праћење и унапређивање квалитета

Реализатори прикупљају повратне информације младих, сагледавају доступност програма, услове учешћа, остварене резултате и уочене тешкоће. Одсек ове налазе користи за планирање обука, унапређење програма и услова рада.
За програме омладинског рада обезбеђује се и периодично стручно сагледавање квалитета укључивањем стручњака који нису непосредно реализовали оцењивани програм. Подржава се учешће организација у добровољним поступцима осигурања квалитета и акредитације омладинског рада.
Налази о квалитету програма и збирни налази о примени мера заштите укључују се у одговарајуће извештаје о спровођењу.
Институционално праћење реализације ЛАП-а уређује се у одељку о праћењу и вредновању.

6. Информисање младих

Спровођење ЛАП-а прати редовно, јасно и доступно информисање младих и јавности о његовим циљевима, планираним активностима, могућностима учешћа и оствареним резултатима. Информисање обезбеђује јавност рада и омогућава младима да користе доступну подршку, предлажу активности и прате остваривање плана.
Одељење за информисање и бригу о младима, односно Одсек за друштвену бригу о младима, координира објављивање информација о спровођењу ЛАП-а. Институције, организације и други носиоци активности достављају благовремене и проверене информације о програмима за које су одговорни.
Јавно се објављују:

- ЛАП и годишњи програми његовог спровођења.
- Информације о програмима, услугама, просторима и другим облицима подршке младима.
- Јавни позиви и конкурси, са условима, роковима, начином пријављивања и контактима за додатну подршку.
- Могућности учешћа у консултацијама, предлагању иницијатива и раду тела у којима су заступљени млади.

- Резултати конкурса, подржане иницијативе и информације о реализацији програма и коришћењу средстава.
- Извештаји о спровођењу ЛАП-а и предузетим корацима за унапређење његове реализације.

Информације се објављују преко званичних интернет страница Градске општине и Канцеларије за младе, друштвених мрежа и других канала које млади користе. Допунски се користе локални медији, штампани материјали, омладинске публикације, непосредни сусрети и информативни пунктови. У ширење информација укључују се школе, ученички парламенти, удружења, неформалне групе, месне заједнице и други партнери, а по успостављању и Омладински центар.
Садржаји се припремају разумљивим језиком и у приступачним форматима. Посебна пажња посвећује се младима из сеоских насеља, младима са инвалидитетом и сметњама у развоју и младима који нису обухваћени постојећим каналима информисања. Дигиталне канале допуњују непосредно информисање и сарадња са локалним партнерима.
Младима се обезбеђују јасни контакти и начини за постављање питања, достављање предлога и повратних информација. Подстиче се њихово учешће у припреми и представљању информативних садржаја, уз проверу тачности, поштовање приватности и примену правила заштите деце и младих.
Доступност и корисност информација проверавају се кроз повратне информације младих и праћење коришћења комуникационих канала. На основу налаза прилагођавају се садржаји и начини информисања.
Програмски садржаји и непосредна подршка младима у приступу информацијама и саветовању уређени су у одељку 4.3, док се овим одељком обезбеђују јавност спровођења ЛАП-а и доступност информација о његовој реализацији.

7. Истраживања о младима

Планирање и спровођење локалне омладинске политике заснивају се на провереним подацима о положају, потребама, интересовањима и ставовима младих. Истраживања омогућавају препознавање приоритета, разумевање препрека са којима се млади суочавају и процену доступности и корисности програма и услуга. Њихови налази представљају основу за утврђивање циљева и мера ЛАП-а и унапређивање његовог спровођења.
Управа Градске општине Обреновац планира средства и обезбеђује организационе услове за истраживања о младима. Одељење за информисање и бригу о младима, односно Одсек за друштвену бригу о младима, координира њихову припрему и спровођење, у сарадњи са стручним истраживачима, младима, установама и организацијама.

Истраживање као основа за припрему ЛАП-а

Управа Градске општине Обреновац обезбеђује спровођење истраживања положаја и потреба младих као саставног дела припреме наредног ЛАП-а. Припрема истраживања и планирање потребних средстава покрећу се благовремено, како би налази били доступни

пре утврђивања циљева, мера и активности новог документа. Средства се планирају у буџету Градске општине, уз могућност допунског партнерског и донаторског финансирања.
Истраживање обухвата младе узраста од 15 до 30 година на територији Градске општине Обреновац. За припрему методологије, избор узорка, обраду података и тумачење резултата ангажују се лица или организације са одговарајућим истраживачким компетенцијама и искуством.
Истраживање обавезно обухвата:

- Јасно одређене циљеве, истраживачка питања и популацију на коју се налази односе.
- План узорка заснован на актуелним расположивим демографским подацима, са образложеним начином избора испитаника и величином узорка.
- Узорак који омогућава репрезентативно закључивање о младима Обреновца, уз уважавање узраста, пола, места становања, образовног и радног статуса.
- Начине укључивања младих из градских, приградских и сеоских насеља, укључујући младе који нису у образовању, запослењу или обуци.
- Приступачне инструменте и начине прикупљања података који омогућавају учешће и младима који нису доступни преко школа, удружења или дигиталних канала.
- Контролу квалитета прикупљених података и јасно приказана ограничења истраживања.

Величина узорка утврђује се према потребној прецизности налаза и планираним анализама. За разумевање потреба младих чија искуства нису довољно обухваћена основним узорком користе се допунска циљана истраживања, интервјуи или фокус групе. Налази ових поступака приказују се уз навођење њиховог обухвата и ограничења.
Обим истраживања усклађује се са расположивим средствима, уз очување методолошког квалитета. Отворене онлајн анкете, у којима учесници сами одлучују да приступе попуњавању упитника, користе се као допунски консултативни извор. Њихови резултати не представљају се као репрезентативни ставови свих младих Обреновца и не замењују истраживање на одговарајућем узорку. Дигитално прикупљање података може бити део истраживања када је уклопљено у стручно утврђен план узорка и контролу квалитета.

Годишње праћење и тематска истраживања

Током спровођења ЛАП-а најмање једном годишње обједињују се и анализирају расположиви подаци о положају и потребама младих, повратне информације учесника програма и налази консултација са младима. Ово праћење служи избору годишњих приоритета, унапређивању програма и препознавању питања која захтевају додатно истраживање.

Према приоритетима ЛАП-а и расположивим средствима спроводе се тематска истраживања о квалитету живота младих, специфичним проблемима и препрекама у коришћењу подршке. Методе се бирају према истраживачким питањима и могу обухватити циљане анкете, интервјуе, фокус групе и анализу података. Обухватају се и искуства младих који не користе постојеће програме, како би се утврдили разлози њихове неукључености.
Истраживања и вредновања програма усмеравају се и на утврђивање тога које активности дају резултате, коме су корисне, које препреке остају и шта треба променити. Сагледава се и допринос удружења младих, удружења за младе и других актера учешћу младих у заједници.
Подаци установа и организација користе се уз навођење извора, године, узрасног и територијалног обухвата. Разлике у евиденцијама и недостатак упоредивих података јасно се приказују. Старији и национални налази користе се за разумевање контекста, уз разликовање од актуелних локалних података.

Учешће младих и заштита учесника

Истраживања се спроводе по принципу „о младима, али не без младих“. Млади учествују у препознавању тема, провери разумљивости питања, разматрању налаза и предлагању одговора на уочене потребе. Њихово учешће доприноси релевантности истраживања, уз очување стручне одговорности за методологију и тумачење података.
Учешће у истраживању је добровољно. Обезбеђују се информисаност учесника, заштита приватности и података о личности и посебне мере заштите малолетних учесника, у складу са прописима и правилима заштите деце и младих. Инструменти и услови учешћа прилагођавају се узрасту и потребама испитаника.

Објављивање и коришћење налаза

Истраживачки извештаји садрже опис методологије, узорка, начина прикупљања и обраде података, ограничења, налазе и препоруке. Објављују се у облику који штити идентитет учесника, уз сажетак разумљив младима и широј јавности.
Савет за младе разматра налазе и користи их при предлагању приоритета и усвајању Годишњег програма Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а. Носиоци активности користе релевантне налазе за планирање програма и средстава и унапређење доступности подршке.
Координационо тело за праћење и вредновање спровођења ЛАП-а користи истраживачке налазе у сагледавању остваривања циљева и предлагању мера за унапређење реализације. Припрема наредног ЛАП-а обједињује резултате истраживања положаја и потреба младих, годишњег праћења, тематских истраживања и вредновања спроведених програма.

8. Праћење и вредновање ЛАП-а

Спровођење ЛАП-а прати се континуирано ради утврђивања остварених резултата, благовременог препознавања тешкоћа и предузимања мера за унапређење реализације. Праћење обухвата свих осам области, испуњавање обавеза носилаца, сарадњу са партнерима, планиране рокове, расположива и утрошена средства, доступност програма и њихов допринос положају младих.

За институционално праћење спровођења ЛАП-а образује се Координационо тело за праћење и вредновање спровођења Локалног акционог плана за младе Градске општине Обреновац. Чине га представници Градске општине и институција које су ЛАП-ом одређене као одговорни носиоци реализације мера и активности, као и представник Савета за младе.

Образовање и састав Координационог тела

Координационо тело образује Веће Градске општине Обреновац за период спровођења ЛАП-а. Тело се образује и одржава конститутивну седницу у року од 60 дана од усвајања ЛАП-а.

Координационо тело има 17 чланова, и то:

1. Члана Већа Градске општине Обреновац задуженог за омладинску политику, који председава Телом.
2. Представника Одељења за информисање и бригу о младима — Одсека за друштвену бригу о младима, који обавља послове заменика председавајућег.
3. Представника Савета за младе Градске општине Обреновац.
4. Представника Одељења за општу управу.
5. Представника Одељења за привреду и развој.
6. Представника Дома здравља Обреновац.
7. Представника Градског центра за социјални рад у Београду — Одељења Обреновац.
8. Представника Националне службе за запошљавање — Филијале за град Београд, задуженог за подручје Обреновца.
9. Представника Полицијске станице Обреновац.
10. Представника ЈП Спортско-културни центар „Обреновац”.
11. Представника Библиотеке „Влада Аксентијевић”.

12. Представника Јавног предузећа за заштиту и унапређење животне средине на територији градске општине Обреновац.
13. Представника Центра за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју, задуженог за Дневни боравак у Обреновцу.
14. Представника основних школа са територије Градске општине Обреновац, на предлог Актива директора основних и средњих школа.
15. Представника Гимназије у Обреновцу.
16. Представника Техничке школе у Обреновцу.
17. Представника Пољопривредно-хемијске школе у Обреновцу.

Представник Одељења за општу управу обједињује податке и обезбеђује сарадњу у вези са пословима тог одељења значајним за ЛАП, укључујући правну помоћ, послове избеглица и миграција и цивилну заштиту. Представник Одељења за привреду и развој обезбеђује повезивање са пословима друштвених делатности, локалног економског развоја, запошљавања и другим пословима из делокруга тог одељења значајним за спровођење ЛАП-а.

Послови Канцеларије за младе обухватају се преко представника Одсека за друштвену бригу о младима. По успостављању Омладинског центра, исти представник обезбеђује и обједињено извештавање о његовим програмима у оквиру организационог модела утврђеног ЛАП-ом.

Чланове предлажу руководиоци наведених организационих јединица и институција. Представника Савета за младе предлаже Савет из реда својих чланова. Представника именује Веће Градске општине Обреновац актом о образовању Координационог тела, односно његовом изменом. Представника основних школа предлаже Актив директора основних и средњих школа, на основу усаглашеног предлога директора основних школа. Представнике средњих школа предлажу директори тих школа.

Предложена лица треба да познају обавезе носилаца које представљају, обезбеде податке о реализацији и одржавају комуникацију са руководством и службама задуженим за спровођење активности. Представник Савета за младе преноси ставове и препоруке Савета и обавештава га о раду и закључцима Координационог тела. Његово учешће не замењује засебно разматрање извештаја и давање мишљења Савета за младе.

Институција која је одговорна за више мера или области има једног представника који обједињује податке о свим њеним обавезама.

Представник основних школа преко Актива директора обједињује податке и предлоге основних школа и преноси им закључке Координационог тела. Свака школа задржава одговорност за реализацију својих активности и достављање података о њима. Када се разматра питање које се односи на конкретну основну школу, на седницу се позива и њен представник.

Одељење за информисање и бригу о младима прибавља предлоге и припрема предлог акта о образовању Тела. У случају престанка ангажовања или спречености члана да обавља ове послове, предлагач доставља предлог замене.

Представник Одељења за буџет и финансије обавезно се позива на седнице када се разматрају финансирање активности, буџетско планирање и финансијски подаци у извештајима о спровођењу ЛАП-а. Учествује као стручна подршка, без права гласа.

Према дневном реду позивају се и представници других организационих јединица Управе, надлежних органа, институција, месних заједница, удружења, неформалних група, стручњаци и други партнери. Позвани учесници учествују у расправи без права гласа.

У случају промене назива или организације наведеног носиоца, у рад Тела укључује се представник његовог правног или организационог следбеника који је преузео одговарајуће послове, уз усклађивање акта о образовању.

Задаци Координационог тела

Координационо тело:

1. Прати реализацију циљева, мера и активности у свих осам области ЛАП-а.
2. Разматра испуњавање обавеза одговорних носилаца, поштовање рокова и коришћење расположивих средстава.
3. Утврђује разлоге кашњења, неспровођења или одступања и предлаже конкретне кораке, одговорне носиоце и рокове за превазилажење тешкоћа.
4. Подстиче сарадњу и усклађивање активности када реализација захтева заједничко деловање више институција и партнера.
5. Разматра доступност програма, услуга и простора младима из различитих насеља и животних околности.
6. Сагледава расположиве ресурсе, неискоришћене могућности и потребе за укључивањем додатних партнера.
7. Разматра истраживачке налазе, мишљења Савета за младе и повратне информације младих.
8. Разматра и утврђује предлог годишњег извештаја о спровођењу ЛАП-а са препорукама за наредни период.
9. Организује средњорочно и завршно вредновање и доприноси припреми основа за наредни ЛАП.

Координационо тело прати испуњавање обавеза и предлаже решења у оквиру ЛАП-а. Његов рад не замењује законске надлежности органа, управљачких тела и стручних служби институција.

Начин рада и стручна подршка

Координационо тело одржава најмање две седнице годишње. Додатне седнице сазивају се када је потребно решавати застоје или питања која захтевају заједничко поступање.

На првој седници Тело усваја пословник о раду и заједнички образац за праћење и извештавање. Пословником се разрађују сазивање седница, достављање материјала, вођење записника и праћење закључака.

Тело ради када седници присуствује најмање девет чланова, а закључке усваја са најмање девет гласова за, што представља већину укупног броја чланова. О седницама се воде записници са закључцима, одговорним носиоцима и роковима за поступање.

Одсек за друштвену бригу о младима обезбеђује стручну и административну подршку: прикупља и обједињује податке, припрема материјале и нацрте извештаја, организује седнице и води документацију о закључцима, препорукама и поступању по њима.

Прикупљање података

Одговорни носиоци достављају податке о мерама и активностима за које су задужени и обједињују потребне информације партнера укључених у њихову реализацију.

Извештавање обухвата:

- Планиране, спроведене и неспроведене активности и разлоге одступања.
- Остварене резултате и показатеље, уз навођење извора података.
- Обухват младих и доступност програма различитим групама и насељима.
- Планирана, обезбеђена и утрошена средства за активности ЛАП-а.
- Укључене партнере, коришћене ресурсе и потребну додатну подршку.
- Тешкоће и предлоге за унапређење реализације.

Подаци се достављају збирно, уз заштиту података о личности. Разликују се спроведене активности, непосредни резултати и промене у положају младих које се могу поткрепити расположивим доказима. Када подаци нису доступни, то се јасно наводи и предлажу кораци за њихово обезбеђивање.

Годишње извештавање и коришћење налаза

Носиоци достављају Одсеку податке за претходну годину најкасније до 31. јануара. На основу обједињених података Одсек припрема нацрт годишњег извештаја, који Координационо тело разматра и утврђује најкасније до 31. марта.

Савет за младе разматра извештај из перспективе потреба и искустава младих и доставља мишљење и препоруке. Извештај се, са мишљењем Савета, доставља Већу на разматрање и Скупштини Градске општине на усвајање. Усвојени извештај и сажетак разумљив младима јавно се објављују.

Извештај о Годишњем програму Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а представља један од извора за извештавање о целом ЛАП-у. Обједињени извештај обухвата и активности других носилаца, укључујући оне које се финансирају из њихових буџета, партнерских програма и других извора.

За утврђене застоје извештај садржи предлог мера, одговорних носилаца и рокова. На наредним седницама разматра се поступање по закључцима и препорукама. Питања која носиоци не могу да реше међусобним усаглашавањем упућују се надлежним органима, уз образложење и предлог поступања.

Налази се користе при избору приоритета, припреми годишњих програма, предлагању буџетских средстава и планирању конкурса и партнерских активности. Годишњи избор активности које се финансирају преко Канцеларије за младе не укида обавезе других носилаца утврђене ЛАП-ом.

Вредновање и унапређивање ЛАП-а

Средњорочно вредновање спроводи се током 2029. године, а завршно по истеку планског периода. Средњорочни налази користе се за унапређење спровођења до краја 2031. године и за припрему наредног ЛАП-а. Завршно вредновање даје обједињену оцену остварених резултата током целог планског периода.

Вредновање обухвата релевантност циљева и мера за потребе младих, степен реализације, коришћење ресурса, доступност подршке, остварене резултате и одрживост успостављених програма и механизама.

Координационо тело организује вредновање уз стручну подршку и учешће младих. За процену резултата укључују се и стручњаци који нису непосредно спроводили оцењиване активности, у складу са расположивим средствима. Закључци се заснивају на извештајима носилаца, истраживањима, подацима о програмима и повратним информацијама младих.

Када налази покажу потребу за изменама ЛАП-а, Координационо тело припрема образложену иницијативу. Измене се разматрају уз учешће Савета за младе, надлежних носилаца и заинтересоване јавности и упућују Скупштини Градске општине на усвајање.

Прилог 1. Појмовник

Појмовник објашњава изразе који се користе у ЛАП-у. Појмови који су уређени прописима примењују се у складу са тим прописима, док се локални програми и механизми тумаче према одговарајућим одељцима ЛАП-а.

Активно учешће младих — партиципација подразумева права, средства, простор, могућности и потребну подршку да млади учествују у доношењу одлука и спровођењу активности које утичу на њихов живот и развој заједнице. Обухвата и могућност да добију повратну информацију о поступању по својим предлозима.

Безбедност младих подразумева заштиту живота, здравља, достојанства, физичког и психичког интегритета младих и услове за њихов слободан и сигуран развој у непосредном и дигиталном окружењу.

Безбедносни изазови, ризици и претње означавају различите околности које могу угрозити безбедност. Изазов захтева одговор и прилагођавање, ризик се односи на вероватноћу и тежину могућих штетних последица, а претња на појаву, поступак или догађај који може непосредно угрозити заштићене вредности.

Безбедносна култура младих обухвата знања, вештине, ставове и понашања која доприносе препознавању ризика, превенцији и одговорном поступању. Развија се уз одговорност и подршку институција, организатора програма и заједнице.

Бизнис инкубатор је облик организоване подршке развоју нових пословних подухвата. Може обезбеђивати простор, опрему, саветовање, менторство, обуке и повезивање са партнерима и изворима финансирања.

Волонтирање је добровољно ангажовање за опште добро или добробит других, без зараде или друге имовинске користи, у складу са законом. Накнада оправданих трошкова волонтирања разликује се од плаћања за рад.

Волонтеризам означава вредности и праксу добровољног доприноса заједници, солидарности и активног грађанског учешћа.

Годишњи програм Канцеларије за младе за спровођење ЛАП-а је оперативни програм којим се, на основу ЛАП-а, утврђују приоритетне активности и континуирани програми Канцеларије за младе за одређену годину, у складу са обезбеђеним средствима. Не обухвата нужно све активности ЛАП-а нити замењује обавезе других носилаца.

Доступност образовања подразумева могућност приступа, учешћа и напредовања у образовању без дискриминације, уз отклањање материјалних, просторних, информационих и других препрека и обезбеђивање потребне подршке.

Европске снаге солидарности су програм Европске уније који младима пружа могућности за учешће у активностима солидарности и волонтирања. Услови учешћа зависе од врсте активности, статуса земље и правила важећег програмског периода.

Задруга је облик организовања у којем чланови заједничким пословањем, на задружним принципима, остварују економске, социјалне и културне интересе. Принципи обухватају добровољност, демократско управљање, солидарност и самосталност.

Запошљивост је скуп знања, вештина, искустава и способности који особи помажу да пронађе посао, задржи запослење и развија се професионално. На могућности запошљавања утичу и услови на тржишту рада и доступност подршке.

Канцеларија за младе је локални механизам за спровођење омладинске политике, подршку младима и сарадњу са партнерима. У Градској општини Обреновац њене програмске активности реализују се у оквиру Одељења за информисање и бригу о младима, непосредно кроз Одсек за друштвену бригу о младима.

Квалификација је формално признат резултат учења, потврђен одговарајућом јавном исправом након утврђивања да је лице достигло прописане исходе учења.

Клуб за младе је простор за непосредан рад са младима, дружење, неформално учење и реализацију иницијатива. У односу на омладински центар има мањи просторни и програмски обим и може функционисати самостално или у оквиру ширег омладинског простора.

Кључне компетенције су знања, вештине и ставови значајни за лични развој, даље учење, учешће у друштву и професионални живот.

Ко-менаџмент — заједничко управљање је облик поделе одговорности и одлучивања између младих и представника институција или других партнера, у оквиру јасно утврђених овлашћења. Само консултовање младих не представља заједничко управљање.

Компетенције представљају способност повезивања и примене знања, вештина и ставова у конкретним животним и радним ситуацијама.

Координационо тело за праћење и вредновање спровођења Локалног акционог плана за младе Градске општине Обреновац је тело које чине представници Градске општине и институција одговорних за реализацију мера и активности, као и представник Савета за младе. Прати испуњавање обавеза носилаца, рокове и резултате и предлаже кораке за унапређење спровођења.

Кровни савез је посебан статус савеза удружења уређен Законом о младима, за који се испуњавају услови бројности, територијалне заступљености, трајања активности и структуре чланства. Локално удруживање само по себи не даје овај статус.

Локална заједница обухвата људе, институције, организације, односе и ресурсе повезане животом на одређеној територији и задовољавањем заједничких потреба.

Локални савез удружења младих и удружења за младе је добровољан и самосталан облик удруживања ради заједничких циљева. Представља своје чланице и усаглашене ставове, у складу са својим актима. Не замењује Савет за младе и не представља аутоматски све младе у локалној заједници.

Млади — омладина су, према Закону о младима, лица узраста од навршених 15 до навршених 30 година.

Млади у здравственом ризику су млади изложени околностима које повећавају вероватноћу нарушавања здравља или отежавају приступ превенцији и лечењу. Ризици се процењују према конкретним условима живота, изложености и потребама; припадност етничкој, сексуалној или другој групи сама по себи не означава здравствени ризик.

Млади којима је потребна додатна подршка су млади који се суочавају са препрекама за равноправно учешће, коришћење услуга и остваривање права. Подршка се одређује према конкретним потребама и животним околностима.

Насилне групе су групе које користе, организују или подстичу насиље као начин деловања, застрашивања или остваривања циљева.

Наставничке компетенције обухватају знања, вештине и ставове потребне за планирање и реализацију образовно-васпитног рада, подршку ученицима, сарадњу и професионални развој.

Неформална група младих је група окупљена око заједничких интересовања, потреба или иницијативе која нема својство регистрованог правног лица.

Неформално образовање младих обухвата организоване образовне активности ван формалних образовних програма, прилагођене потребама младих. Заснива се на добровољном и активном учешћу и доприноси личном развоју, друштвеном учешћу и запошљивости.

Неформално образовање одраслих обухвата организоване програме учења ван формалног образовања, усмерене на лични развој, рад, запошљавање и друштвено учешће одраслих.

NEET млади су млади који нису запослени и нису укључени у образовање или обуку. При коришћењу података наводе се узрасни обухват и методологија, јер статистички показатељи могу обухватати различите старосне групе.

Омладинска политика обухвата мере и активности надлежних органа, установа, удружења и других актера усмерене на унапређење положаја младих.

Омладинске активности су активности младих и других актера омладинске политике које доприносе положају младих и њиховом оснаживању за учешће у друштву.

Омладинске и студентске задруге омогућавају члановима ангажовање на привременим и повременим пословима, под условима утврђеним прописима. Такво ангажовање разликује се од волонтирања.

Омладински рад је планиран рад са младима и за младе, заснован на неформалном образовању и добровољном учешћу, усмерен на њихов лични и социјални развој.

Омладински радник/радница је особа са одговарајућим компетенцијама за планирање, спровођење и вредновање омладинског рада. Стручна оспособљеност разматра се у односу на задатке, применљиве стандарде и услове ангажовања.

Омладински фонд је програм подршке иницијативама неформалних група младих који повезује покривање одобрених трошкова, менторство, практично учење и коришћење расположивих ресурса. О избору иницијатива одлучује Одбор Омладинског фонда, према поступку утврђеном ЛАП-ом и правилима програма.

Омладински центар је простор и програмски ресурс за континуиран рад са младима, са ширим обухватом садржаја и функција од клуба за младе. У Обреновцу се успоставља ради учешћа младих, учења, информисања, саветовања, стваралаштва, волонтирања и подршке иницијативама. Назив центра сам по себи не одређује његов правни статус.

Осипање и рано напуштање школовања означавају прекидање образовања пре његовог завршетка. Статистички показатељ раног напуштања образовања и обуке има посебан узрасни и образовни обухват, који се наводи приликом приказивања података.

Праћење спровођења ЛАП-а је континуирано прикупљање и разматрање података о активностима, роковима, средствима, обухвату младих и оствареним резултатима.

Приступачност подразумева услове који омогућавају особама са инвалидитетом равноправан приступ просторима, превозу, информацијама, комуникацијама и услугама. Обухвата физичку, информациону, комуникациону и дигиталну приступачност.

Психоактивне супстанце су материје које делују на нервни систем и могу мењати опажање, расположење, мишљење или понашање. Овај појам обухвата и законски дозвољене и недозвољене супстанце.

Репродуктивно здравље односи се на физичку, менталну и социјалну добробит у вези са репродуктивним системом и његовим функцијама, укључујући приступ информацијама и одговарајућој здравственој заштити.

Ризично понашање младих је понашање које повећава вероватноћу штете по здравље, безбедност или добробит особе или других људи. Процењује се према конкретном поступку и околностима, без моралног означавања појединаца или група.

Савет за младе је саветодавно тело које, према моделу утврђеном овим ЛАП-ом, чине млади. Представља потребе и предлоге младих, предлаже приоритете, учествује у годишњем програмском планирању и разматра доступност, квалитет и резултате подршке из перспективе младих.

Социјално предузетништво је обављање делатности ради остваривања друштвене користи, кроз решавање социјалних, економских или еколошких проблема. Остварени приход и добит служе и остваривању друштвеног циља, у складу са правилима пословања и прописима.

Социјални предузетник је особа која покреће и развија пословни подухват усмерен на друштвену корист. Опис појединца као социјалног предузетника не значи аутоматски постојање посебног законског статуса.

Социјално предузеће је организација која послује ради остваривања друштвеног циља. Правни облик, услови пословања и евентуални статус социјалног предузетништва утврђују се према прописима.

Стандарди су утврђени критеријуми и захтеви за квалитет, услове или начин рада. Могу бити прописани или добровољни стручни стандарди; њихова обавезност зависи од правног основа и услова примене.

Старт-ап је новооснован пословни подухват усмерен на развој и проверу иновативног производа, услуге или пословног модела, често са могућношћу брзог раста.

Стручне компетенције су знања, вештине и ставови потребни за обављање одређених радних и професионалних задатака.

Субјекти омладинске политике су надлежни органи, установе, удружења и други актери који учествују у њеном спровођењу, у складу са Законом о младима.

Удружење младих је регистровано удружење усмерено на младе, чије чланство чине најмање две трећине младих.

Удружење за младе је друго регистровано удружење чији су циљеви или области деловања, поред осталог, усмерени и на младе.

Услуга социјалне заштите обухвата организовану подршку за задовољавање потреба, смањивање ризика, очување или развој способности и унапређење самосталног живота и учешћа у заједници. Услови пружања одређују се прописима из области социјалне заштите.

Ученичка компанија је образовни програм у којем ученици, уз подршку наставника ментора, развијају производ или услугу, планирају пословање и пролазе кроз искуство вођења компаније. Програм подстиче предузетничке компетенције, финансијску писменост и тимски рад и не подразумева сам по себи оснивање привредног друштва.

Формално образовање је организовано образовање уређено прописима, које се остварује кроз одобрене програме и води стицању признатих исправа или квалификација.

Формално образовање одраслих обухвата прописима уређене програме образовања прилагођене одраслима, који воде стицању признатог образовања или квалификације.

Целоживотно учење обухвата учење током живота ради унапређивања знања, вештина и компетенција за лични, друштвени и професионални развој. Остварује се кроз формално образовање, неформално образовање и свакодневно искуствено учење.

Вредновање — евалуација ЛАП-а је систематско сагледавање релевантности циљева, остварених резултата, коришћења ресурса, доступности подршке и одрживости програма, ради процене ефеката и унапређивања наредног планирања.